

BANKA E SHQIPËRISË

PASQYRAT FINANCIARE

MË DHE PËR VITIN E MBYLLUR MË 31 DHJETOR 2023

(SË BASHKU ME RAPORTIN E AUDITUESVE TË PAVARUR)

Përmbajtja

RAPORTI I AUDITUESVE TË PAVARUR	i-ii
PASQYRA E POZICIONIT FINANCIAR	1
PASQYRA E FITIMIT OSE HUMBJES DHE E TË ARDHURAVE TË TJERA GJITHËPËRFSHIRËSE . 2	
PASQYRA E NDRYSHIMEVE NË KAPITAL	3
PASQYRA E FLUKSEVE TË MJETEVE MONETARE	4
1. INFORMACION I PËRGJITHSHËM	5
2. BAZAT E PËRGATITJES	6
3. MONEDHA FUNKSIONALE DHE E PREZANTIMIT	6
4. BAZA E MATJES	6
5. PËRDORIMI I VLERËSIMEVE DHE GJYKIMEVE	6
6. NDRYSHIME NË POLITIKAT KONTABËL	7
7. POLITIKA KONTABËL	8
8. INSTRUMENTET FINANCIARE: KLASIFIKIMI, ADMINISTRIMI I RREZIKUT DHE VLERA E DREJTË 20	
9. PARAJA DHE BALANCAT ME BANKAT	48
10. ARI MONETAR	49
11. LLOGARI ME/DETYRIME NDAJ FONDIT MONETAR NDËRKOMBËTAR (FMN)	49
12. KREDI NDAJ BANKAVE	50
13. AKTIVE TË TREGTUESHME	50
14. INVESTIME NË TITUJ BORXHI	50
15. AKTIVE TË QËNDRUESHME TË TRUPËZUARA DHE TË PATRUPËZUARA, TË DREJTA PËRDORIMI TË AKTIVEVE	52
16. AKTIVE TË TJERA	53
17. PARAJA NË QARKULLIM	53
18. DETYRIME NDAJ BANKAVE	53
19. DEPOZITA DHE KREDI NGA PALË TË TRETA	54
20. DETYRIME NDAJ QEVERISË DHE INSTITUCIONEVE SHTETËRORE	54
21. DETYRIME TË TJERA	55
22. REZERVAT	55
23. TË ARDHURA NGA INTERESA, NETO	57
24. TË ARDHURA NGA TREGTIMI, NETO	57
25. TË ARDHURA NGA SHITJA E AKTIVEVE FINANCIARE ME VLERË TË DREJTË NËPËRMJET TË ARDHURAVE GJITHËPËRFSHIRËSE	57
26. SHPENZIME PËR PERSONELIN	58
27. SHPENZIME TË TJERA TË PËRGJITHSHME DHE ADMINISTRATIVE	58
28. ANGAZHIME DHE GARANCI	58
29. AKTIVE TË ADMINISTRUARA	58
30. PALËT E LIDHURA	59
31. NGJARJE PAS DATËS SË RAPORTIMIT	59

RAPORTI I AUDITUESVE TË PAVARUR

Këshillit Mbikëqyrës të Bankës së Shqipërisë

Raport mbi auditimin e Pasqyrave Financiare

Opinionit

Ne kemi audituar pasqyrat financiare të Bankës së Shqipërisë ("Banka"), të cilat përfshijnë pasqyrën e pozicionit financiar më 31 dhjetor 2023, pasqyrën e fitimit ose humbjes dhe të të ardhurave të tjera gjithëpërfshirëse, pasqyrën e ndryshimeve në kapital dhe pasqyrën e flukseve të parasë për vitin e mbyllur në atë datë, si dhe shënimet për pasqyrat financiare, përfshirë një përmbledhje të informacionit material të politikave kontabël.

Sipas opinionit tonë, pasqyrat financiare bashkëlidhur japin një pamje të vërtetë dhe të drejtë të pozicionit financiar të Bankës më 31 dhjetor 2023, të performancës së saj financiare dhe flukseve të saj të parasë për vitin e mbyllur në atë datë, në përputhje me Standardet Ndërkombëtare të Raportimit Financiar ("SNRF").

Baza për opinion

Ne e kryem auditimin tonë në përputhje me Standardet Ndërkombëtare të Auditimit ("SNA"-të). Përgjegjësitë tona sipas këtyre standardeve janë përshkruar në mënyrë më të detajuar në seksionin e raportit, ku jepen *Përgjegjësitë e Audituesit për Auditimin e Pasqyrave Financiare*. Ne jemi të pavarur nga Banka në përputhje me *Kodin e Etikës për Profesionistët Kontabël të Bordit të Standardeve Ndërkombëtare të Etikës për Profesionistët Kontabël* (që përfshin Standardet Ndërkombëtare të Pavarësisë) ("Kodi i BSNEPK") dhe me *Kodin e Etikës të Institutit të Ekspertëve Kontabël të Autorizuar në Shqipëri* ("Kodi i IEKA"), si dhe me kërkesat etike të Ligjit Nr. 10091, datë 5 mars 2009, "Për auditimin ligjor, organizimin e profesionit të Audituesit Ligjor dhe të Kontabilistit të Miratuar", të ndryshuar, që janë të zbatueshme për auditimin e pasqyrave financiare në Shqipëri, dhe kemi përmbushur përgjegjësitë e tjera etike në përputhje me këto kërkesa dhe me Kodin e BSNEPK.

Ne besojmë se evidenca e auditimit që kemi siguruar është e mjaftueshme dhe e përshtatshme për të dhënë një bazë për opinionin tonë.

Informacione të tjera të përfshira në Raportin Vjetor 2023 të Bankës së Shqipërisë

Informacionet e tjera përfshijnë informacionin që jepet në Raportin Vjetor, por këto informacione nuk përfshijnë pasqyrat financiare dhe raportin tonë të audituesve mbi këto pasqyra. Drejtimi është përgjegjës për informacionet e tjera.

Opinionit ynë mbi pasqyrat financiare nuk mbulon informacionet e tjera dhe ne nuk shprehim ndonjë lloj konkluzioni që jep siguri me këto informacione.

Në lidhje me auditimin e pasqyrave financiare, ne kemi përgjegjësinë të lexojmë informacionet e tjera dhe të vlerësojmë nëse këto informacione kanë inkoherenca materiale me pasqyrat financiare apo me njohjen që ne kemi marrë gjatë auditimit ose përndryshe, nëse duket se janë me anomali materiale. Nëse bazuar në punën e kryer, ne arrijmë në përfundimin se në këto informacione ka një anomali materiale, atëherë ne duhet të raportojmë për këtë fakt. Ne nuk kemi asgjë për të raportuar.

Përgjegjësitë e Drejtimit dhe të Personave të Ngarkuar me Qeverisjen në lidhje me Pasqyrat Financiare

Drejtimi është përgjegjës për përgatitjen dhe paraqitjen e drejtë të pasqyrave financiare në përputhje me SNRF-të, dhe për ato kontrole të brendshme që drejtimi i gjykon të nevojshme për të bërë të mundur përgatitjen e pasqyrave financiare që nuk përmbajnë anomali materiale, qoftë për shkak të mashtrimit apo gabimit.

Përgjegjësitë e Drejtimit dhe të Personave të Ngarkuar me Qeverisjen në lidhje me Pasqyrat Financiare (vazhdim)

Në përgatitjen e pasqyrave financiare, drejtimi është përgjegjës për të vlerësuar aftësinë e Bankës për të vazhduar në vijimësi, për të dhënë informacion, nëse është e zbatueshme, për çështjet që kanë të bëjnë me vijimësinë dhe për të përdorur parimin kontabël të vijimësisë.

Ata që janë ngarkuar me qeverisjen janë përgjegjës për mbikëqyrjen e procesit të raportimit financiar të Bankës.

Përgjegjësitë e Audituesit për Auditimin e Pasqyrave Financiare

Objektivat tanë janë që të arrijmë një siguri të arsyeshme lidhur me faktin nëse pasqyrat financiare në tërësi nuk kanë anomali materiale, për shkak të mashtrimit apo gabimit, dhe të lëshojmë një raport auditimi që përfshin opinionin tonë. Siguria e arsyeshme është një siguri e nivelit të lartë, por nuk është një garanci që një auditim i kryer sipas SNA-ve do të identifikojë gjithmonë një anomali materiale kur ajo ekziston. Anomali mund të vijë si rezultat i gabimit ose i mashtrimit dhe konsiderohen materiale nëse, individualisht ose të marra së bashku, pritet që në mënyrë të arsyeshme të influencojnë vendimet ekonomike të përdorueseve të marra bazuar në këto pasqyra financiare.

Si pjesë e auditimit në përputhje me SNA-të, ne ushtrojmë gjykimin profesional dhe ruajmë skepticizmin profesional gjatë gjithë auditimit. Ne gjithashtu:

- ▶ Identifikojmë dhe vlerësojmë rreziqet e anomalisë materiale, qoftë për shkak të mashtrimit ose gabimit, hartojmë dhe kryejmë procedurat e auditimit në përgjigje të këtyre rreziqeve, dhe marrim evidencë auditimi që është e mjaftueshme dhe e përshtatshme për të siguruar një bazë për opinionin tonë. Rreziku i mos zbulimit të një anomalie materiale si rezultat i mashtrimit është më i lartë se rreziku si rezultat i gabimit, sepse mashtrimi mund të përfshijë marrëveshje të fshehta, falsifikime, përjashtime të qëllimshme, informacione të deformuara, ahashkalime të kontrolleve të brendshme.
- ▶ Sigurojmë një njohje të kontrollit të brendshëm që ka të bëjë me auditimin me qëllim që të përcaktojmë procedurat e auditimit që janë të përshtatshme sipas rrethanave, por jo për qëllime të shprehjes së një opinionimi mbi efikasitetin e kontrollit të brendshëm të Bankës.
- ▶ Vlerësojmë përshtatshmërinë e politikave kontabël të përdorura dhe arsyeshmërinë e çmuarjeve kontabël dhe të shpjegimeve përkatëse të bëra nga drejtimi.
- ▶ Nxjerrim një konkluzion në lidhje me përshtatshmërinë e përdorimit të bazës kontabël të vijimësisë, dhe bazuar në evidencën e auditimit të marrë, nëse ka një pasiguri material në lidhje me ngjarjet ose kushtet, e cila mund të hedhë dyshime të mëdha për aftësinë e Bankës për të vijuar veprimtarinë. Nëse ne arrijmë në përfundimin që ka një pasiguri, ne duhet të tërheqim vëmendjen në raportin e audituesve në lidhje me shpjegimet e dhëna në pasqyrat financiare, ose nëse këto shpjegime janë të papërshtatshme, duhet të modifikojmë opinionin tonë. Konkluzionet tona bazohen në evidencën e auditimit të marrë deri në datën e raportimit tonë të auditimit.
- ▶ Vlerësojmë paraqitjen e përgjithshme, strukturën dhe përmbajtjen e pasqyrave financiare, përfshirë informacionet shpjeguese të dhëna, dhe nëse pasqyrat financiare paraqesin transaksionet dhe ngjarjet në to në një mënyrë që arrin paraqitjen e vërtetë dhe të drejtë.

Ne komunikojmë me personat e ngarkuar me qeverisjen e Bankës së Shqipërisë, përveç të tjerave, lidhur me qëllimin dhe kohën e auditimit dhe gjetjet e rëndësishme të auditimit, përfshirë ndonjë mangësi të rëndësishme në kontrollin e brendshëm që ne mund të identifikojmë gjatë auditimit.

Ernst & Young Ekspertë Kontabël të Autorizuar,
Dega në Shqipëri

Ernst & Young Albania
Mario Vangjel
Auditues Ligjor
Mario Vangjel
27 mars 2024
Tiranë, Shqipëri

BANKA E SHQIPËRISË

PASQYRA E POZICIONIT FINANCIAR

Në milionë lekë

Shënime 31 dhjetor 2023

31 dhjetor 2022

AKTIVET

Paraja dhe balancat me bankat	9	128,980	90,273
Aktive të tregtueshme	13	13,041	14,313
Ari monetar	10	21,039	18,900
Llogari me Fondin Monetar Ndërkombëtar	11	41,043	47,697
Kredi ndaj bankave	12	44,755	51,088
Investime në tituj borxhi	14	486,787	485,221
Aktive të qëndrueshme të trupëzuara dhe të patrupëzuara	15	21,574	21,376
Aktive të tjera	16	3,335	3,502
Totali i aktiveve		760,554	732,370

DETYRIMET

Para në qarkullim	17	407,968	401,129
Detyrime ndaj bankave	18	224,111	217,692
Depozita dhe hua nga palë të treta	19	1,997	2,007
Detyrime ndaj Qeverisë dhe institucioneve shtetërore	20	105,024	63,491
Detyrime ndaj Fondit Monetar Ndërkombëtar	11	37,156	41,932
Detyrime të tjera	21	983	1,021
Totali i detyrimeve		777,239	727,272

KAPITALI DHE REZERVAT

Kapitali themeltar dhe rezerva ligjore të realizuara	22	40,721	40,721
Rezerva rivlerësimi të perealizuara	22	(56,974)	(32,300)
Fitim/(Humbje) të mbartura	20	(432)	(3,323)
Totali i kapitalit të vet dhe rezervat	81	(16,685)	5,098
Totali i detyrimeve, kapitali dhe rezervat		760,554	732,370

Këto pasqyra financiare u miratuan nga Këshilli Mbikëqyrës i Bankës së Shqipërisë më 20 mars 2024, dhe u nënshkruan në emër të tij nga:

Gent Sejko

Guvernator

Ledia Bregu

Drejtore, Departamenti i Sistemeve të Pagesave,
Kontabilitetit dhe Financës

Shënimet nga faqja 5 deri në 59 janë pjesë përbërëse e pasqyrave financiare.

BANKA E SHQIPËRISË**PASQYRA E FITIMIT OSE HUMBJES DHE E TË ARDHURAVE TË TJERA GJITHËPËRFSHIRËSE**

<i>Në milionë lekë</i>	Shënime	2023	2022
Të ardhura nga interesat llogaritur me metodën e interesit efektiv	23	15,716	4,857
Shpenzime për interesa	23	(2,166)	(1,259)
Të ardhura nga interesat, neto		13,550	3,598
Të ardhura nga tarifa dhe komisione		184	150
Shpenzime për tarifa dhe komisione		(47)	(45)
Të ardhura nga tarifafat dhe komisionet, neto		137	105
Të ardhura nga tregtimi, neto	24	882	35
Humbje neto nga shitja e aktiveve financiare me vlerë të drejtë nëpërmjet të ardhurave gjithëpërfshirëse	25	(2,772)	(4,165)
Të ardhura të tjera, neto		130	24
Humbje neto nga ndryshimi në vlerën e drejtë të arit monetar	10	(128)	(98)
Fitim/(humbje) neto nga ndryshimet e kurseve të këmbimit	22	(36,020)	(14,473)
Totali i të ardhurave nga operacionet bankare		(24,221)	(14,974)
Humbje nga zhvlerësimi i instrumenteve financiare, neto		(6)	(18)
Shpenzime për personelin	26	(1,639)	(1,507)
Shpenzime zhvlerësimi dhe amortizimi	15	(360)	(356)
Shpenzime të tjera të përgjithshme dhe administrative	27	(826)	(795)
Humbja neto për periudhën		(27,052)	(17,650)
Të ardhura të tjera gjithëpërfshirëse:			
<i>Zëra që nuk mund të riklasifikohen në fitim ose humbje</i>			
<i>Zëra që mund të riklasifikohen në fitim ose humbje</i>		11,526	(13,567)
Instrumente borxhi me VDATGJ – ndryshimi neto në vlerën e drejtë	22	11,526	(13,567)
Të ardhura/(humbje) të tjera gjithëpërfshirëse për vitin		11,526	(13,567)
Totali i humbjes gjithëpërfshirëse për vitin		(15,526)	(31,217)

Shënimet nga faqja 5 deri në faqen 59 janë pjesë përbërëse e këtyre pasqyrave financiare.

BANKA E SHQIPËRISË

PASQYRA E NDRYSHIMEVE NË KAPITAL

	Kapitali themeltar dhe Rezerva Ligjore të realizuara		Rezerva rivlerësimi të parealizuara					Fitim / (Humbje) të mbartura	Totali
	Kapitali	Rezerva ligjore	Rezerva të tjera	Rezerva e rivlerësimit	Rezerva për vlerën e drejtë	Rezerva të tjera			
<i>Në milionë lekë</i>									
Gjendja më 1 janar 2022	2,500	12,500	19,701	(5,995)	(355)	2,241	(296)	30,296	
Totali i të ardhurave gjithëpërfshirëse									
Rezultati neto për periudhën	-	-	-	-	-	-	(17,650)	(17,650)	
Të ardhura të tjera gjithëpërfshirëse	-	-	-	-	-	-	-	-	
Rezerva për vlerën e drejtë (instrumente borxhi VDATGJ)	-	-	-	-	(13,567)	-	-	(13,567)	
Totali i të ardhurave të tjera gjithëpërfshirëse, pas tatimit	-	-	-	-	(13,567)	-	-	(13,567)	
Totali i të ardhurave gjithëpërfshirëse	-	-	-	-	(13,567)	-	(17,650)	(31,217)	
Transferime në rezerva (Shënimi 22)	-	-	-	(14,571)	-	(53)	14,623	-	
Kontributet dhe shpërndarjet									
Rezerva për mbulimin e pamjaftueshmërisë së mjeteve (Shënimi 22,14)	-	-	6,020	-	-	-	-	6,020	
Shpërndarë Qeverisë Shqiptare (Shënimi 20)	-	-	-	-	-	-	-	-	
Totali i kontributeve dhe shpërndarjeve	-	-	6,020	(14,571)	-	(53)	14,623	6,020	
Gjendja më 31 dhjetor 2022	2,500	12,500	25,721	(20,566)	(13,922)	2,188	(3,323)	5,098	
Totali i të ardhurave gjithëpërfshirëse									
Rezultati neto për periudhën	-	-	-	-	-	-	(27,052)	(27,052)	
Të ardhura të tjera gjithëpërfshirëse	-	-	-	-	-	-	-	-	
Rezerva për vlerën e drejtë (instrumente borxhi VDATGJ)	-	-	-	-	11,526	-	-	11,526	
Totali i të ardhurave të tjera gjithëpërfshirëse, pas tatimit	-	-	-	-	11,526	-	-	11,526	
Totali i të ardhurave gjithëpërfshirëse	-	-	-	-	11,526	-	(27,052)	(15,526)	
Transferime në rezerva (Shënimi 22)	-	-	-	(36,147)	-	(53)	36,200	-	
Kontributet dhe shpërndarjet									
Kompensimi i titullit për pamjaftueshmërinë e mjeteve për vitin 2022 (Shënimi 22,14)	-	-	-	-	-	-	(6,257)	(6,257)	
Shpërndarë Qeverisë Shqiptare (Shënimi 20)	-	-	-	-	-	-	-	-	
Totali i kontributeve dhe shpërndarjeve	-	-	-	(36,147)	-	(53)	29,943	(6,257)	
Gjendja më 31 dhjetor 2023	2,500	12,500	25,721	(56,713)	(2,396)	2,135	(432)	(16,685)	

Shënimet nga faqja 5 deri në faqen 59 janë pjesë përbërëse e këtyre pasqyrave financiare.

PASQYRA E FLUKSEVE TË MJETEVE MONETARE

<i>Në milionë lekë</i>	Shënime	2023	2022
Flukset e parave nga aktivitetet operative			
Fitimi neto për periudhën		(27,052)	(17,650)
Rregullime për:			
Zhvlerësim dhe amortizim	15	360	356
Humbja neto nga zhvlerësimi i instrumenteve financiare		6	18
Të ardhura nga interesat, neto	23	(13,550)	(3,594)
Të ardhura nga tregtimi, neto	24	901	(131)
Humbje/(Fitimi) neto nga shitja e titujve të borxhit të investimit	25	(2,772)	(4,165)
Humbje/(Fitimi) neto nga ndryshimi në vlerën e drejtë të arit monetar	10	128	98
Humbje neto nga ndryshimet e kurseve të këmbimit	22	34,238	14,566
		(7,741)	(10,502)
Ndryshime në:			
Aktive të tregtueshme		384	582
Ari monetar	10	(2,270)	(1,892)
Llogaritë me Fondin Monetar Ndërkombëtar	11	6,194	10,426
Kredi dhe depozita ndaj/me bankat	12	6,359	(9,471)
Aktive të tjera		166	180
Para në qarkullim		6,838	22,987
Detyrime ndaj bankave		18,431	36,265
Depozita dhe hua ndaj palëve të treta		4	(766)
Detyrime ndaj Qeverisë dhe institucioneve shtetërore		45,205	(40,121)
Detyrime ndaj Fondit Monetar Ndërkombëtar		(4,735)	(1,676)
Detyrime të tjera		66	(310)
Rezerva		(57)	(28)
Të tjera		171	18
		69,015	5,692
Interesa të arkëtuara		14,486	4,125
Interesa të paguara		(2,208)	(1,277)
Para neto gjeneruar nga aktivitetet operative		81,293	8,540
Flukset e parave nga aktivitetet investuese			
Blerje të titujve të borxhit të investimit		(323,294)	(390,008)
Arkëtime nga shitja dhe maturimi i titujve të borxhit të investimit		286,900	200,151
Blerje të aktiveve të qëndrueshme të trupëzuara dhe të patrupëzuara		(560)	(700)
Para neto të përdorura në aktivitetet investuese		(36,954)	(190,557)
Flukset e parave nga aktivitetet financuese			
Fitimi për t'iu shpërndarë Qeverisë Shqiptare	20	-	-
Para neto nga aktivitetet financuese		-	-
Rritja në para dhe ekuivalentet e saj gjatë vitit		44,339	(182,017)
Paraja dhe ekuivalentet e saj në fillim të vitit		90,273	274,725
Efekti i ndryshimit të kurseve të këmbimit mbi paranë gjendje		(5,632)	(2,435)
Paraja dhe ekuivalentet e saj në fund të vitit	9	128,980	90,273

Shënimet nga faqja 5 deri në faqen 59 janë pjesë përbërëse e këtyre pasqyrave financiare.

BANKA E SHQIPËRISË

Shënime mbi pasqyrat financiare më dhe për vitin e mbyllur më 31 dhjetor 2023

(të gjitha shumat janë në milionë lekë, nëse nuk shprehet ndryshe)

1. INFORMACION I PËRGJITHSHËM

Banka e Shqipërisë (“Banka”) është Banka Qendrore e Republikës së Shqipërisë, që ushtron veprimtarinë e saj në përputhje me ligjin nr. 8269, datë 23.12.1997, “Për Bankën e Shqipërisë”, i ndryshuar.

Në zbatim të këtij ligji, detyrat kryesore të Bankës së Shqipërisë janë si vijon:

- të hartojë, të miratojë dhe të zbatojë politikën monetare të Republikës së Shqipërisë, në përputhje me objektivin e saj kryesor;
- të hartojë, të miratojë dhe të zbatojë regjimin e këmbimit valutor, si dhe politikën e kursit të këmbimit të valutave në Republikën e Shqipërisë;
- të licencojë ose të revokojë licencat e bankave dhe të mbikëqyrë veprimtarinë e tyre bankare, me qëllim që të sigurojë stabilitetin e sistemit bankar;
- të disponojë dhe të administrojë rezervat e saj valutore;
- të veprojë me cilësinë e bankierit, këshilltarit dhe të agjentit fiskal për Qeverinë e Republikës së Shqipërisë; dhe
- të nxisë funksionimin normal të sistemit të pagesave.

Banka i nënshtrohet ligjeve të miratuara nga Kuvendi i Republikës së Shqipërisë dhe ligjit “Për Bankën e Shqipërisë”, i ndryshuar.

Pasiguri makroekonomike dhe gjeopolitike

Lufta në Ukrainë dhe në Lindjen e Mesme

Luhatshmëria në tregjet ndërkombëtare për shkak të luftës në Ukrainë është ulur në vitin 2023. Në përgjithësi, çmimet e mallrave u ulën gjatë gjithë vitit dhe si tregjet e letrave me vlerë ashtu edhe ato të këmbimit valutor ishin më pak të luhatshme. Normalizimi i politikës monetare të bankave qendrore kryesore botërore ishte drejtimi kryesor, duke rezultuar në ulje të flukseve të kredisë, ulje të aktivitetit, ngadalësim të konsumit privat dhe të investimeve. Fillimi i konfliktit në Lindjen e Mesme u shoqërua me frikën e rikthimit të luhatshmërisë në tregjet ndërkombëtare, shkëputjen e zinxhirëve globalë të furnizimit dhe valë të reja inflacioniste. Në fund të vitit 2023, këto të fundit nuk u materializuan pjesërisht për shkak të tregjeve financiare globale të shtrënguara, uljes së kërkesës dhe natyrës së lokalizuar të konfliktit. Tregu i brendshëm u karakterizua nga forcimi i monedhës vendase ndaj euros për shkak të prurjeve të larta turistike, rënies së inflacionit dhe rritjes së normave të interesit. Aktiviteti ekonomik ka treguar shenja qëndrueshmërie, ndërkohë që konsumi privat dhe investimet kanë vazhduar të zgjerohen.

Inflacioni, normat e interesit, luhatjet e kurseve të këmbimit dhe mjedisi ekonomik aktual

Banka është institucion i mandatuar nga ligji për të hartuar politika monetare, mbikëqyrëse, rregullatore e makroprudenciale, në mbështetje të stabilitetit të çmimeve dhe stabilitetit financiar. Në interes të përmbushjes më eficiente të këtyre detyrave, Bankës i njihet një nivel i lartë i pavarësisë operationale dhe financiare. Kjo do të thotë që: (i) Banka ka mundësinë dhe detyrimin të ndjekë ato politika dhe të përdorë ato instrumente, të cilat i gjykon më të përshtatshme për përmbushjen e objektivave të saj, (ii) pa u kufizuar nga ndikimi i tyre në rezultatin financiar të Bankës. Në kushtet e një tregu ndërkombëtar me zhvillime të shpejta dhe të forta, u pa i nevojshëm normalizimi i politikës monetare, për të kontrolluar rritjen e inflacionit dhe për të mbështetur stabilitetin e përgjithshëm ekonomik dhe financiar të vendit. Banka e Shqipërisë vazhdoi lëvizjen e saj të normalizimit të politikës monetare në vitin 2023, me dy herë rritje të normës së politikës monetare me 0.25 pikë përqindje secila. Këto rritje synonin shmangien e zhvlerësimit të pritjeve inflacioniste, uljen e presioneve të brendshme inflacioniste dhe shmangien e spiraleve të mundshme të çmimeve të pagave në dritën e një tregu shumë të shtrënguar të punës dhe rritjes së shpejtë të pagave. Forcimi i kursit të këmbimit, duke reflektuar kryesisht përmirësimet strukturore të pozicionit të jashtëm të ekonomisë, ka sjellë - në tërësi - pasojë pozitive në shëndetin e balancave publike dhe ka ndihmuar në stabilitetin monetar dhe financiar. Kjo ka ndihmuar në zbutjen e presioneve të huaja inflacioniste duke çuar në një normalizim të matur të politikës monetare, rritje të kreditimit në monedhën vendase dhe ulje të mëtejshme të kredive joperformuese. Nga ana tjetër, forcimi i monedhës vendase ka ulur vlerën e rezervave valutore të shprehura në monedhën vendase, ndërsa në valutë origjinale, rezervat valutore janë rritur me 17.9%. Banka nga natyra e saj ka një ekspozim të hapur ndaj rrezikut të kursit të këmbimit për shkak të detyrimit të saj për mbajtjen e këtyre rezervave dhe një forcim i monedhës vendase do të shkaktojë një ndikim negativ në fitim dhe humbje dhe kapitalin e Bankës (shih Shënimin 8(I)).

BANKA E SHQIPËRISË

Shënime mbi pasqyrat financiare më dhe për vitin e mbyllur më 31 dhjetor 2023

(të gjitha shumat janë në milionë lekë, nëse nuk shprehet ndryshe)

2. DEKLARATA E PËRPUTHSHMËRISË

Këto pasqyra financiare janë përgatitur në përputhje me Standardet Ndërkombëtare të Raportimit Financiar (“SNRF”), të lëshuara nga Bordi i Standardeve Ndërkombëtare të Kontabilitetit (BSNK).

3. MONEDHA FUNKSIONALE DHE E PREZANTIMIT

Këto pasqyra financiare paraqiten në Lek Shqiptar (“Lek”), e cila është monedha funksionale e Bankës. Nëse nuk është shënuar ndryshe, të gjitha shumat janë rrumbullakosur në milionin më të afërt.

4. BAZA E MATJES

Këto pasqyra financiare janë përgatitur mbi bazën e kostos historike, përveç sa më poshtë:

Zëri	Baza e matjes
Ari monetar	Vlerë e drejtë
Instrumente financiare me vlerë të drejtë nëpërmjet fitimit dhe humbjes (VDNFH)	Vlerë e drejtë
Instrumentet financiare me vlerë të drejtë nëpërmjet të ardhurave të tjera gjithëpërfshirëse (VDATGJ)	Vlerë e drejtë

5. PËRDORIMI I VLERËSIMEVE DHE GJYKIMEVE

Në përgatitjen e këtyre pasqyrave financiare, drejtimi i Bankës ka bërë gjykime, vlerësime dhe supozime që ndikojnë në zbatimin e informacionit të politikës materiale kontabël të Bankës dhe në shumat e raportuara të aktiveve, detyrimeve, të ardhurave dhe shpenzimeve. Rezultatet aktuale mund të ndryshojnë nga ato të vlerësuara.

Vlerësimet dhe supozimet shqyrtohen në mënyrë të vazhdueshme. Rishikimet e vlerësimeve njihen në mënyrë prospektive.

(A) Gjykime

Informacioni për gjykimet e bëra në zbatimin e politikave kontabël, që ka një ndikim domethënës në shumat e njohura në pasqyrat financiare, është i përfshirë në shënimet e mëposhtme.

— E zbatueshme për vitet 2023 dhe 2022:

- Shënimi 7(A)(ii) dhe Shënimi 8(A) - klasifikimi i aktiveve financiare: vlerësimi i modelit të biznesit sipas të cilit mbahen aktivet dhe vlerësimi nëse kushtet kontraktuale të aktivitetit financiar janë vetëm pagesa e principalit dhe interesit mbi shumën e principalit të paguar;
- Shënimi 8(E)(vi)(a) - përcaktimi i kriterëve për të vlerësuar nëse rreziku i kredisë nga aktiviteti financiar është rritur ndjeshëm që nga njohja fillestare, përcaktimi i metodologjisë për përfshirjen e informacionit mbi të ardhmen në matjen e Humbjeve të Pritshme nga Krediti (HPK) dhe përzgjedhja dhe miratimi i modeleve të përdorura për të matur HPK-të;
- Shënimi 7(B) - Paraja në qarkullim: klasifikimi i parasë në qarkullim si një detyrim financiar; dhe
- Shënimi 7(G) - Ari monetar: matja e arit monetar me vlerë të drejtë, duke njohur ndryshimet në vlerën e drejtë në fitim ose humbje;
- Shënimi 7(V) - Banka përcakton afatin e qirasë si afat të paanulueshëm, duke përfshirë dhe periudhën e parashikuar nëpërmjet të drejtës të ndërprerjes së qirasë, nëse në mënyrë të arsyeshme kjo e drejtë nuk mund të ushtrohet.

B. Supozimet dhe pasiguritë e vlerësimit

Informacioni mbi supozimet dhe pasiguritë e vlerësimit, të cilat kanë rrezik domethënës, të rezultojnë në një rregullim material në periudhën e mbyllur më 31 dhjetor 2023, paraqitet në shënimet e mëposhtme.

— E zbatueshme për vitet 2023 dhe 2022:

- Shënimi 8(E)(vi)(a) dhe Shënimi 7(A)(vii) - zhvlerësimi i instrumenteve financiare: përcaktimi i të dhënave për modelin e matjes të HPK-ve, përfshirë informacionin mbi të ardhmen dhe supozimet kryesore të përdorura në vlerësimin e flukseve të rikuperueshme monetare;
- Shënimi 7(A)(vi) - përcaktimi i vlerës së drejtë të instrumenteve financiare mbështetur në të dhëna të rëndësishme të pavrojtueshme, dhe përdorimi i modeleve të vlerës së drejtë;

6. NDRYSHIME NË POLITIKAT KONTABËL

Standarde dhe interpretime të reja dhe të ndryshuara.

Banka nuk ka miratuar më herët ndonjë standard të ri, interpretim apo ndryshim që është publikuar, por nuk është ende efektiv për qëllime të këtyre pasqyrave financiare.

Ndryshimet në SNK 1 Paraqitja e Pasqyrave Financiare dhe Deklarata e Praktikës SNRF 2: Dhënia e informacioneve shpjeguese të politikave kontabël ofrojnë udhëzime për zbatimin e gjykimeve të materialitetit në dhënien e informacioneve shpjeguese të politikave kontabël. Në veçanti, ndryshimet në SNK 1 zëvendësojnë kërkesën për të shpallur politikat kontabël 'të rëndësishme' me një kërkesë për të shpallur politikat kontabël 'materiale'. Gjithashtu, udhëzime dhe shembuj ilustrues janë shtuar në Deklarimin e Praktikës për të ndihmuar në zbatimin e konceptit të materialitetit kur bëhen gjykime rreth dhënies së informacioneve shpjeguese të politikave kontabël. Si rezultat i këtyre ndryshimeve, Banka ka rivlerësuar dhënien e informacioneve shpjeguese të politikave të saj kontabël dhe ndryshimet nuk kanë pasur ndikim në matjen, njohjen dhe paraqitjen e zërave në pasqyrat financiare.

Ndryshime dhe interpretime të tjera zbatohen për herë të parë në vitin 2023, por nuk kanë ndikim në pasqyrat financiare të Bankës.

Ndryshimet e mëposhtme janë efektive për periudhat pas datës 31 dhjetor 2023 dhe nuk pritet të kenë një ndikim material për qëllime të pasqyrave financiare të Bankës.

• **SNK 1 Paraqitja e Pasqyrave Financiare: Klasifikimi i Detyrimeve si afatshkurtra dhe afatgjata (Ndryshime).**

Ndryshimet janë efektive për periudhat e raportimit vjetor që fillojnë më ose pas datës 1 janar 2024, me aplikim më të hershëm të lejuar dhe do të duhet të zbatohen në mënyrë retrospektive në përputhje me SNK 8. Objektivi i ndryshimeve është të qartësojë parimet në SNK 1 për klasifikimi i detyrimeve si afatshkurtra ose afatgjata. Ndryshimet sqarojnë kuptimin e një të drejte për të shtyrë shlyerjen, kërkesën që kjo e drejtë të ekzistojë në fund të periudhës raportuese, që qëllimi i drejtimit të mos ndikojë në klasifikimin afatshkurtër dhe afatgjatë, se opsionet nga pala tjetër që mund të rezultojnë në shlyerje nga transferimi i instrumenteve të kapitalit të vet të njësisë ekonomike nuk ndikojnë në klasifikimin afatshkurtër ose afatgjatë. Gjithashtu, ndryshimet specifikojnë se vetëm marrëveshjet me të cilat një njësi ekonomike duhet të pajtohet në ose përpara datës së raportimit do të ndikojnë në klasifikimin e një pasivi. Gjithashtu kërkohen dhënie informacionesh shpjeguese shtesë për detyrimet afatgjata që rrjedhin nga marrëveshjet e huasë që i nënshtrohen marrëveshjeve që duhet të respektohen brenda dymbëdhjetë muajve pas periudhës së raportimit. Banka do të analizojë dhe vlerësojë ndikimin e ndryshimeve të reja në pozicionin ose performancën e saj financiare.

• **SNK 7 Pasqyra e Flukseve të Parasë dhe SNRF 7 Shpallja e Instrumenteve Financiare - Marrëveshjet Financiare të Furnizuesit (Ndryshimet).**

Ndryshimet plotësojnë kërkesat tashmë në SNRF dhe kërkojnë që një njësi ekonomike të japë informacion shpjegues për termat dhe kushtet e marrëveshjeve financiare të furnizuesit. Njësisë ekonomike u kërkohet të japin informacion shpjegues mbi vlerat kontabël të detyrimeve financiare të marrëveshjeve financiare me furnizuesit për fillimin dhe fundin e periudhës së raportimit, si dhe zërat në të cilët paraqiten këto detyrime, për të cilat ofruarit e financave kanë shlyer tashmë të pagueshmet tregtare përkatëse. Njësitë ekonomike duhet gjithashtu të japin informacion shpjegues për llojin dhe efektin e ndryshimeve jo-monetare në vlerat kontabël të detyrimeve financiare të marrëveshjeve financiare të furnizuesit, të cilat parandalojnë që vlerat kontabël të detyrimeve financiare të jenë të krahasueshme. Për më tepër, ndryshimet kërkojnë që një njësi ekonomike të japë informacion shpjegues në fillim dhe në fund të periudhës raportuese, intervalin e datave të pagesës për detyrimet financiare që u detyrohen ofruesve të financave dhe për të pagueshmet tregtare të krahasueshme që nuk janë pjesë e këtyre marrëveshjeve. Banka do të analizojë dhe vlerësojë ndikimin e ndryshimeve të reja në pozicionin ose performancën e saj financiare.

SNK 21 Efektet e ndryshimeve në kurset e këmbimit valutor: Mungesa e këmbyeshmërisë (Ndryshime)

Ndryshimet janë efektive për periudhat vjetore të raportimit që fillojnë më ose pas datës 1 janar 2025, me aplikim të mëhershëm të lejuar. Ndryshimet përcaktojnë se si një njësi ekonomike duhet të vlerësojë nëse një monedhë është e këmbyeshme dhe si duhet të përcaktojë një kurs këmbimi në moment kur këmbyeshmëria mungon. Një monedhë konsiderohet e këmbyeshme në një monedhë tjetër kur një njësi ekonomike është në gjendje të marrë monedhën tjetër brenda një periudhe kohore që lejon një vonesë normale administrative dhe nëpërmjet një tregu ose mekanizmi këmbimi në të cilin një transaksion këmbimi do të krijonte të drejta dhe detyrime të zbatueshme. Nëse një monedhë nuk është e këmbyeshme në një monedhë tjetër, një njësi ekonomike i duhet të vlerësojë kursin e këmbimit në datën e matjes. Objektivi i një njësie ekonomike në vlerësimin e kursit të këmbimit spot është të pasqyrojë kursin me të cilin do të ndodhte një transaksion i rregullt këmbimi në datën e matjes midis pjesëmarrësve të tregut në kushtet ekonomike mbizotëruese. Ndryshimet nënvizojnë se njësi ekonomike mund të përdorë një kurs këmbimi të vrojtueshëm pa rregullim apo një teknikë tjetër vlerësimi. Nuk pritet asnjë ndikim nga ky ndryshim, pasi Banka rrallë hyn në transaksione valutore në monedha për të cilat mungon kursi i këmbimit.

BANKA E SHQIPËRISË

Shënime mbi pasqyrat financiare më dhe për vitin e mbyllur më 31 dhjetor 2023

(të gjitha shumat janë në milionë lekë, nëse nuk shprehet ndryshe)

7. POLITIKA KONTABËL

Banka ka zbatuar në mënyrë të vazhdueshme politikat e mëposhtme kontabël në të gjitha periudhat e paraqitura në këto pasqyra financiare.

Banka mund të njohë një aktiv ose detyrim financiar në pasqyrat financiare vetëm nëse bëhet palë e të dhënave kontraktuale të instrumenteve financiare të përdorura. Banka çregjistron një aktiv financiar nga bilanci i saj:

- kur humbet kontrollin mbi të drejtat kontraktuale që përbëjnë aktivin financiar;
- kur detyrimi i deklaruar në kontratë shuhet, anulohet ose tejkalohet afati.

A. Instrumentet financiare

(i) Njohja dhe matja fillestare

Banka fillimisht njeh huatë, paradhëniet dhe depozitat, në datën në të cilën lindin. Të gjitha instrumentet e tjera financiare (përfshirë blerjet dhe shitjet e zakonshme të aktiveve financiare) njihen në datën e tregtimit, që është data në të cilën Banka bëhet palë në kushtet kontraktuale të instrumentit. Një aktiv ose detyrim financiar matet fillimisht me vlerën e drejtë përmes fitimit dhe humbjes plus, për një zë që nuk matet me vlerën e drejtë përmes fitimit dhe humbjes, kostot e transaksionit që i atribuohen drejtpërdrejt blerjes ose emetimit të tij.

Aktivitet dhe detyrimet financiare njihen në llogaritë jashtë bilancit prej datës së tregtimit deri në datën e shlyerjes dhe regjistrohen në bilancin e Bankës së Shqipërisë në datën e shlyerjes. Njohja fillestare është me koston e blerjes, d.m.th. çmimi i paguar në blerje. Kostot e transaksionit janë të përfshira në koston e blerjes së të gjitha aktiveve dhe detyrimeve, me përjashtim të aktiveve dhe detyrimeve financiare të regjistruara me VDFH, ku kostot e transaksionit janë shtuar ose zbritur nga kjo shumë. Që nga ky moment, çdo ndryshim në vlerën e tyre të drejtë njihen nga Banka si e ardhur ose shpenzim.

(ii) Klasifikimi

Në njohjen fillestare, një aktiv financiar klasifikohet dhe matet në njërin nga kategoritë e mëposhtme:

- kosto të amortizuar (KA),
- vlerë të drejtë nëpërmjet të ardhurave të tjera gjithëpërfshirëse (VDATGJ), ose
- vlerë të drejtë nëpërmjet fitimit ose humbjes (VDNFH).

Një aktiv financiar matet me kosto të amortizuar, nëse plotëson të dyja kushtet e mëposhtme dhe nuk është i përcaktuar të matet me VDNFH:

- aktivi mbahet sipas një modeli biznesi, objektivi i të cilit është mbledhja e flukseve monetare kontraktuale; dhe
- kushtet kontraktuale të aktivitetit financiar gjenerojnë në datat e caktuara flukse monetare, të cilat përbëjnë vetëm pagesa të principalit dhe interesit (VPPI) mbi principalin e papaguar.

Modeli i biznesit të aktiveve financiare të mbajtura për të mbledhur flukset monetare kontraktuale përfshin të gjitha llogaritë rrjedhëse dhe depozitat e Bankës me korrespondentët e huaj, dhe flukset monetare sipas modelit të përdorur për këto aktive paraqesin vetëm pagesa principalit dhe interesit.

Këto aktive financiare maten me kosto të amortizuar.

Një instrument borxhi matet me VDATGJ nëse plotëson dy kushtet e mëposhtme dhe nuk është i përcaktuar të matet me VDNFH:

- aktivi mbahet në një model biznesi, objektivi i të cilit arrihet nëpërmjet mbledhjes së flukseve monetare kontraktuale dhe nga shitja e aktiveve financiare; dhe
- kushtet kontraktuale të aktivitetit financiar shkaktojnë në datat e caktuara flukse monetare, të cilat janë vetëm pagesa të principalit dhe interesit (VPPI) mbi shumën e principalit të papaguar.

Modeli i biznesit të aktiveve financiare të mbajtura për mbledhjen e flukseve monetare kontraktuale dhe për shitje përfshin: tituj borxhi dhe investime. Aktivitet në këtë grup maten si më poshtë:

- Titujt e borxhit: me vlerë të drejtë nëpërmjet të ardhurave të tjera gjithëpërfshirëse.

Të gjitha aktivitet e tjera financiare klasifikohen si të matura me VDNFH.

BANKA E SHQIPËRISË

Shënime mbi pasqyrat financiare më dhe për vitin e mbyllur më 31 dhjetor 2023

(të gjitha shumat janë në milionë lekë, nëse nuk shprehet ndryshe)

7. POLITIKA KONTABËL (VAZHDIM)

A. Instrumentet financiare (vazhdim)

Aktivt financiare (vazhdim)

(ii) Klasifikimi (vazhdim)

Vlerësimi i modeleve të biznesit

Banka vlerëson objektivat e modeleve të biznesit, sipas të cilave menaxhohet një aktiv në nivel portofoli, sepse kjo reflekton mënyrën më të mirë të menaxhimit të biznesit dhe si informacioni i paraqitet drejtimit. Informacioni i vlerësuar përfshin:

- politikat dhe objektivat e përcaktuar të portofolit dhe zbatimin e tyre në praktikë. Në veçanti, nëse strategjia e drejtimit fokusohet në përfitimim e të ardhurave kontraktuale nga interesi, mbajtjen e një profili të veçantë të normës së interesit, përputhjen e kohëzgjatjes së aktiveve financiare me kohëzgjatjen e detyrimeve që financojnë këto aktive ose realizimin e flukseve monetare nëpërmjet shitjes së aktiveve;
- si vlerësohet performanca e portofolit dhe si i raportohet kjo performancë drejtimit të Bankës;
- rreziqet që ndikojnë në performancën e modeleve të biznesit (dhe të aktiveve financiare të mbajtura brenda këtij modeli biznesi) dhe si menaxhohen këto rreziqe; si kompensohen menaxherët e portofoleve - p.sh. nëse kompensimi bazohet në vlerën e drejtë të aktiveve të menaxhuara ose në flukset e mjeteve monetare kontraktuale të mbledhura; dhe
- frekuencën, volumin dhe kohën e shitjeve për periudhat e kaluara, arsyet e të tilla shitjeve dhe pritshmëritë për aktivitetin e ardhshëm të shitjeve. Megjithatë, informacioni mbi shitjet nuk merret parasysh i izoluar, por si pjesë e vlerësimit të përgjithshëm të mënyrës së arritjes nga Banka të objektivave të përcaktuar për menaxhimin e aktiveve financiare dhe mënyrës së realizimit të flukseve të mjeteve monetare të ardhshme.

Aktivt financiare, të cilat mbahen për tregtim dhe performanca e të cilave vlerësohet në bazë të vlerës së drejtë, maten me VDNFH, sepse këto aktive nuk mbahen as për mbledhjen e flukseve monetare kontraktuale, as për mbledhjen e flukseve kontraktuale dhe shitjen e aktiveve financiare.

Vlerësimi nëse flukset monetare kontraktuale janë vetëm pagesa të principalit dhe interesit (VPPI)

Për qëllimet e këtij vlerësimi, “principalit” përcaktohet si vlera e drejtë e aktivit financiar në njohjen fillestare. “Interesi” përkufizohet si shpërblim për vlerën në kohë të parasë dhe për rrezikun e kreditit që lidhet me shumën e principalit të papaguar gjatë një periudhe të caktuar kohore dhe për rreziqet dhe kostot e tjera bazë të huadhënies (p.sh. rreziku i likuiditetit dhe kostot administrative), si dhe marzhin e fitimit.

Për të vlerësuar nëse flukset monetare kontraktuale janë vetëm VPPI, Banka merr në konsideratë kushtet kontraktuale të instrumentit. Kjo përfshin vlerësimin nëse aktivi financiar përmban një kusht kontraktual që do të ndryshonte kohën dhe shumën e flukseve monetare kontraktuale, të tillë që nuk do ta përmbushte këtë kusht. Në kryerjen e vlerësimit, Banka merr në konsideratë:

- ngjarje të kushtëzuara që do të ndryshonin shumën dhe kohën e pagesës së flukseve monetare;
- karakteristikat e borxhit;
- kushtet e parapagesës dhe zgjatjes së kontratës; dhe
- karakteristika që modifikojnë elementin e vlerës në kohë të parasë - p.sh. rishikimi periodik i normave të interesit.

Riklasifikimet

Aktivt financiare nuk riklasifikohen pas njohjes së tyre fillestare, përveçse në periudhën pasi Banka ndryshon modelin e biznesit për menaxhimin e aktiveve financiare.

BANKA E SHQIPËRISË

Shënime mbi pasqyrat financiare më dhe për vitin e mbyllur më 31 dhjetor 2023

(të gjitha shumat janë në milionë lekë, nëse nuk shprehet ndryshe)

7. POLITIKA KONTABËL (VAZHDIM)

A. Instrumentet financiare (vazhdim)

(ii) Klasifikimi (vazhdim)

Detyrimet financiare

Banka i klasifikon detyrimet e veta financiare si të matura me koston e amortizuar. Shih (B), (D) dhe (H).

(iii) Çregjistrimi

Aktivitet financiare

Banka çregjistron një aktiv financiar kur të drejtat kontraktuale mbi flukset monetare nga aktivi financiar kanë skaduar, ose kur transferon të drejtat për të marrë flukse monetare kontraktuale në një transaksion me anë të të cilit kryesisht të gjitha rreziqet dhe përfitimet e pronësisë së aktivit financiar transferohen, ose me anë të të cilit Banka as nuk transferon dhe as mbart të gjitha rreziqet dhe përfitimet e pronësisë dhe nuk mbart kontrollin e aktivit financiar.

Në çregjistrimin e një aktivi financiar, diferenca mes vlerës kontabël të aktivit (ose vlerës kontabël të caktuar pjesës së aktivit të çregjistruar) dhe shumës së: (i) vlerës së arkëtuar (përfshirë çdo aktiv të ri të përfituar minus çdo detyrim të ri të marrë përsipër), dhe (ii) çdo fitimi ose humbjeje të akumuluar që është njohur në të ardhurat e tjera gjithëpërfshirëse (ATGJ), njihet në fitim ose humbje.

Çdo interes në aktivet financiare të transferuara, që kualifikohet për çregjistrim, i mbajtur ose i krijuar nga Banka, njihet si një aktiv apo detyrim i veçantë.

Banka hyn në transaksione nëpërmjet të cilave transferon aktivet e njohura në pasqyrën e pozicionit financiar, por mban të gjithë ose pjesën thelbësore të rreziqeve dhe të përfitimeve të aktiveve të transferuara ose një pjese të tyre.

Në raste të tilla, aktivet e transferuara nuk çregjistrohen. Të tilla transaksione janë huadhënia e letrave me vlerë dhe transaksionet e shitjes dhe riblerjes së letrave me vlerë.

Për transaksionet në të cilat Banka nuk mban e as nuk transferon pjesën thelbësore të rreziqeve dhe përfitimeve të pronësisë së një aktivi financiar dhe ruan kontrollin mbi këtë aktiv, Banka vazhdon ta njohë aktivin deri në masën që vijon përfshirjen, e përcaktuar nga niveli i ekspozimit ndaj ndryshimeve në vlerën e aktivit të transferuar.

Detyrimet financiare

Banka çregjistron një detyrim financiar, kur detyrimet kontraktuale janë përmbushur, anuluar apo kanë skaduar.

(iv) Modifikimi i aktiveve dhe detyrimeve financiare

Aktivitet financiare

Nëse kushtet e një aktivi financiar modifikohen, Banka vlerëson nëse flukset monetare të aktivit të modifikuar janë thelbësisht të ndryshme.

Nëse flukset monetare janë thelbësisht të ndryshme, atëherë të drejtat kontraktuale për flukset monetare nga aktivi financiar fillestar konsiderohen se kanë skaduar. Në këtë rast, aktivi financiar origjinal çregjistrohet (shih (iii)) dhe një aktiv financiar i ri njihet me vlerën e drejtë.

Nëse flukset monetare të aktivit të modifikuar, të matur me kosto të amortizuar, nuk janë thelbësisht të ndryshme, atëherë modifikimi nuk rezulton në çregjistrimin e aktivit financiar. Në këtë rast, Banka rillogarit vlerën kontabël bruto të aktivit financiar dhe njeh shumën që vjen nga rregullimi i vlerës kontabël bruto si fitim ose humbje nga modifikimi në pasqyrën e të ardhurave dhe shpenzimeve. Nëse një modifikim i tillë kryhet për shkak të vështirësive financiare të huamarrësit (shih (vii)), atëherë fitimi ose humbja paraqiten së bashku me humbjet nga zhvlerësimi. Në raste të tjera, ajo paraqitet si e ardhur nga interesi (shih Shënimin 7(L)).

BANKA E SHQIPËRISË

Shënime mbi pasqyrat financiare më dhe për vitin e mbyllur më 31 dhjetor 2023

(të gjitha shumat janë në milionë lekë, nëse nuk shprehet ndryshe)

7. POLITIKA KONTABËL (VAZHDIM)

A. Instrumentet financiare (vazhdim)

(iv) Modifikimi i aktiveve dhe detyrimeve financiare (vazhdim)

Detyrimet financiare

Banka çregjistron një detyrim financiar, kur kushtet e tij janë modifikuar dhe flukset monetare të tyre janë thelbësisht të ndryshme. Në këtë rast, njihet një detyrim i ri financiar me vlerë të drejtë bazuar në kushtet e modifikuara. Diferenca midis vlerës kontabël të aktivitetit që çregjistrohet dhe detyrimit të ri financiar me terma të modifikuar njihet në pasqyrën e të ardhurave dhe shpenzimeve.

Nëse modifikimi i një detyrimi financiar nuk njihet si çregjistrim, atëherë kostoja e amortizuar e detyrimit rillogaritet duke skontuar flukset monetare të modifikuara me normën fillestare të interesit efektiv, dhe fitimi ose humbja që rezulton njihet në fitim ose humbje.

(v) Kompensimi (netimi)

Aktivitetet financiare dhe detyrimet financiare kompensohen dhe paraqiten për shumën neto në pasqyrën e pozicionit financiar, kur dhe vetëm kur Banka ka të drejtën ligjore për të kompensuar shumat dhe synon t'i shlyejë ato në bazë neto ose të njohë aktivin dhe të shlyejë detyrimin njëkohësisht.

Të ardhurat dhe shpenzimet paraqiten në bazë neto vetëm atëherë kur lejohet nga SNRF-të, ose për fitimet dhe humbjet e krijuara nga një grup transaksionesh të ngjashme, si për shembull ato që lidhen me aktivitetin tregtar të Bankës.

(vi) Matja e vlerës së drejtë

“Vlera e drejtë” është çmimi që do të arkëtohej nga shitja e një aktivi ose që do të paguhej për të transferuar një detyrim në një transaksion të rregullt midis pjesëmarrësve të tregut, në datën e matjes në një treg kryesor ose, në mungesë të tij, në tregun më të favorshëm tek i cili Banka ka qasje në atë datë. Vlera e drejtë e një pasivi pasqyron rrezikun e tij të mosekzekutimit.

Kur është e mundur, Banka mat vlerën e drejtë të një instrumenti, duke përdorur çmimin e kuotuar në një treg aktiv për atë instrument. Një treg quhet “aktiv”, në qoftë se transaksionet për aktivin ose detyrimin ndodhin me frekuencë dhe vëllim të mjaftueshëm për të siguruar informacion mbi çmimet në vazhdimësi.

Nëse nuk disponohet një kuotim çmimi në një treg aktiv, atëherë Banka përdor teknika vlerësimi që maksimizojnë përdorimin e të dhënave të vrojtueshme dhe minimizojnë përdorimin e të dhënave jo të vrojtueshme. Teknika e zgjedhur përmbledh të gjithë faktorët që pjesëmarrësit e tregut do të marrin në konsideratë për përcaktimin e çmimit të një transaksioni.

Evidenca më e mirë e vlerës së drejtë të një instrumenti financiar në njohjen fillestare, normalisht, është çmimi i transaksionit – pra vlera e drejtë e shumës së paguar ose të arkëtuar.

Nëse Banka përcakton se vlera e drejtë në njohjen fillestare ndryshon nga çmimi i transaksionit dhe vlera e drejtë nuk evidentohet as nëpërmjet një çmimi të kuotuar në një treg aktiv, duke iu referuar një aktivi ose detyrimi identik, dhe as nuk bazohet në një teknikë vlerësimi që përdor vetëm të dhëna nga tregje të vrojtueshme, atëherë instrumenti financiar matet fillimisht me vlerën e drejtë, rregulluar për të shtyrë në kohë ndryshimin midis vlerës së drejtë të njohjes fillestare dhe çmimit të transaksionit. Në periudhat në vijim, kjo diferencë njihet si fitim ose humbje, në baza të përshtatshme përgjatë jetës së instrumentit, por jo më vonë se momenti kur vlerësimi është i mbështetur plotësisht nga të dhëna të vrojtueshme në treg ose kur transaksioni mbyllet.

Në qoftë se një aktiv ose detyrim i matur me vlerë të drejtë ka një çmim oferte dhe një çmim kërkese, atëherë Banka vlerëson aktivet dhe pozicionet në blerje sipas çmimit të ofertës, dhe detyrimet dhe pozicionet në shitje sipas çmimit të kërkesës.

Vlera e drejtë e një detyrimi financiar me një tipar kërkese (p.sh. depozitë e kërkuar me të parë) është jo më pak se shuma e pagueshme në të parë, e skontuar prej datës së parë në të cilën shuma mund të kërkohej për t'u paguar.

Banka njeh transferimin ndërmjet niveleve të hierarkisë së vlerës së drejtë, në fund të periudhës raportuese në të cilën ka ndodhur ndryshimi.

BANKA E SHQIPËRISË

Shënime mbi pasqyrat financiare më dhe për vitin e mbyllur më 31 dhjetor 2023

(të gjitha shumat janë në milionë lekë, nëse nuk shprehet ndryshe)

7. POLITIKA KONTABËL (VAZHDIM)

A. Instrumentet financiare (vazhdim)

(vii) Zhvlerësimi

Banka njih provigjion për humbjet e pritshme të kreditit “HPK” për aktivet financiare që janë instrumente borxhi dhe nuk maten me VDNFH.

Banka llogarit provigjionin për humbjet në një shumë të barabartë me HPK-të përgjatë gjithë jetës së instrumentit, përveç rasteve të mëposhtme, për të cilat llogariten me HPK 12-mujore:

- investime në tituj të borxhit që përcaktohen të kenë rrezik të ulët krediti në datën e raportimit; dhe
- instrumente të tjera financiare, për të cilat rreziku i kreditit nuk është rritur konsiderueshëm që nga njohja fillestare.

Banka gjykon se një titull borxhi ka rrezik të ulët krediti kur vlerësimi i rrezikut të kreditit është ekuivalent me përkufizimin e kuptuar globalisht si “niveli i vlerësimit të investimit” (“*investment-grade*”).

HPK-të 12-mujore janë ato pjesë të HPK-ve që rezultojnë nga ngjarjet e dështimit, që janë të mundshme të ndodhin brenda 12 muajve nga data e raportimit. Instrumentet financiare për të cilat njihet HPK 12-mujore referohen si “Instrumente financiare në Fazën 1”.

HPK-të përgjatë gjithë jetës së instrumentit janë ato që rezultojnë nga të gjitha ngjarjet e mundshme të dështimit përgjatë jetës së pritshme të një instrumenti financiar. Instrumentet financiare për të cilat njihet HPK përgjatë gjithë jetës, por që nuk janë me kredit të zhvlerësuar, referohen si “Instrumente financiare në Fazën 2”.

Matja e HPK-ve

Humbjet e pritshme nga krediti (HPK) janë vlerësime me probabilitet të peshuar të humbjeve nga krediti dhe maten si më poshtë:

- aktivet financiare që nuk shfaqin kredit të zhvlerësuar në datën e raportimit: si vlera aktuale e të gjithë shumës së munguar (që do të thotë diferenca midis flukseve monetare në favor të Bankës, sipas kontratës dhe fluksit të mjeteve monetare që Banka vlerëson të marrë);
- aktivet financiare me kredit të zhvlerësuar në datën e raportimit: si diferenca midis vlerës kontabël bruto dhe vlerës aktuale të flukseve monetare të ardhshme të vlerësuara.

Për më tepër detaje, shih Shënimin 8(D)(vi)(b).

Aktivitet financiare me kredit të zhvlerësuar

Në çdo datë raportimi, Banka vlerëson nëse aktivet financiare të matura me koston e amortizuar dhe aktivet financiare të borxhit të matura me VDATGJ janë aktive financiare me kredit të zhvlerësuar (referohen si “Instrumente financiare në Fazën 3”). Një aktiv financiar konsiderohet me kredit të zhvlerësuar kur ka ndodhur një ose më shumë ngjarje që kanë një ndikim të dëmshëm në flukset monetare të ardhshme të vlerësuara të aktivitetit financiar. Dëshmia se një aktiv financiar shfaq kredit të zhvlerësuar përfshin të dhënat e mëposhtme të vrojtuar:

- vështirësi të konsiderueshme financiare të huamarrësit ose emetuesit;
- shkelje të kontratës si dështimi ose mospagimi në afat;
- ristrukturimi nga Banka i një kredie apo një paradhënieje me kushte të tilla që Banka nuk do të konsideronte ndryshe;
- mundësinë që huamarrësi të hyjë në falimentim ose ndonjë riorganizim tjetër financiar; dhe
- zhdukjen e një tregu aktiv, për shkak të vështirësive financiare të emetuesit.

Në kryerjen e vlerësimit nëse një investim në tituj të borxhit është me kredit të zhvlerësuar, Banka konsideron faktorët e mëposhtëm:

- vlerësimin e tregut për cilësinë e kreditit, siç pasqyrohet në normat e kthimit të obligacioneve;
- vlerësimet e cilësisë së kreditit nga agjencitë e vlerësimit;
- aftësinë e vendit për të hyrë në tregjet e kapitalit për emetimin e borxhit të ri;
- mundësinë e ristrukturimit të borxhit, duke rezultuar në humbje për mbajtësit, nëpërmjet faljes vullnetare ose të detyrueshme të borxhit; dhe

BANKA E SHQIPËRISË

Shënime mbi pasqyrat financiare më dhe për vitin e mbyllur më 31 dhjetor 2023

(të gjitha shumat janë në milionë lekë, nëse nuk shprehet ndryshe)

7. POLITIKA KONTABËL (VAZHDIM)

A. Instrumentet financiare (vazhdim)

(vii) Zhvlerësimi (vazhdim)

Aktivitet financiare me kredit të zhvlerësuar (vazhdim)

— mekanizmat ndërkombëtarë të mbështetjes që ekzistojnë për të siguruar mbështetjen e nevojshme si “huadhënës i fundit në radhë” për atë vend, si dhe qëllimin e reflektuar në deklaratat publike të qeverive dhe agjencive të këtyre vendeve për përdorimin e mekanizmave të tillë. Kjo përfshin një vlerësim të thellësisë së këtyre mekanizmave, pavarësisht nga qëllimi politik nëse ka kapacitet për t’i përmbushur kriteret e kërkuara.

Paraqitja e provigjionit për HPK-të në pasqyrën e pozicionit financiar

Provigjioni për HPK-të paraqitet në pasqyrën e pozicionit financiar si më poshtë:

- për aktivitet financiare të matura me koston e amortizuar: si zbritje nga vlera kontabël bruto e aktiveve;
- për instrumentet e borxhit të matura me VDATGJ: nuk njihet zhvlerësim në pasqyrën e pozicionit financiar, sepse vlera kontabël e këtyre aktiveve është vlera e drejtë e tyre. Megjithatë, zhvlerësimi për humbjet e pritshme nga krediti paraqitet dhe njihet në rezervën e vlerës së drejtë.

Fshirja

Kreditë dhe letrat me vlerë të borxhit fshihen (pjesërisht ose tërësisht) kur nuk ka një pritshmëri të arsyeshme për rikuperimin e një aktivi financiar në tërësinë e tij ose një pjese të tij. Kjo zakonisht ndodh kur Banka përcakton se huamarrësi nuk ka aktive ose burime të ardhurash që mund të gjenerojnë flukse të mjaftueshme të mjeteve monetare për të shlyer shumat që i nënshtrohen fshirjes. Ky vlerësim kryhet në nivelin e aktiveve individuale.

Shlyerjet e shumave të shlyera më parë janë përfshirë në “humbjet nga zhvlerësimi i instrumenteve financiare” në pasqyrën e fitimit ose humbjes dhe ATGJ. Aktivitet financiare që janë fshirë, mund të jenë akoma subjekt i veprimeve përmbartimore për të qenë në përputhje me procedurat e Bankës për rikuperimin e shumave të pashlyera.

BANKA E SHQIPËRISË

Shënime mbi pasqyrat financiare më dhe për vitin e mbyllur më 31 dhjetor 2023

(të gjitha shumat janë në milionë lekë, nëse nuk shprehet ndryshe)

7. POLITIKA KONTABËL (VAZHDIM)

B. Paraja në qarkullim

Paraja në qarkullim përfshin kartëmonedhat dhe monedhat në qarkullim dhe është paraqitur si detyrim, si shumë neto e vlerës nominale të kartëmonedhave dhe monedhave të emetuara, minus vlerën nominale të kartëmonedhave dhe monedhave ekzistuese në arka, në datën e raportimit.

C. Paraja dhe ekuivalentet e saj

Paraja dhe ekuivalentet e saj përfshijnë kartëmonedha dhe monedha të huaja në arkë, dhe aktive financiare shumë likuide me kohëzgjatje fillestare deri në tre muaj nga data e blerjes, që janë objekt i një rreziku jo domethënës të ndryshimit në vlerën e drejtë, e që përdoren nga Banka për administrimin e angazhimeve afatshkurtra.

Paraja dhe ekuivalentet e saj mbahen me kosto të amortizuar në pasqyrën e pozicionit financiar.

D. Aktivët dhe detyrimet me vlerë të drejtë, nëpërmjet fitimit ose humbjes (Aktive dhe detyrime të tregtueshme)

Aktivët dhe detyrimet financiare të tregtueshme janë ato aktive dhe detyrime që Banka i ka kryesisht për qëllime të shitjes ose riblerjes në periudhën afatshkurtër, ose i mban si pjesë të një portofoli, i cili përdoret për ruajtje pozicioni ose për përfitime afatshkurtra.

Aktivët dhe detyrimet financiare të tregtueshme njihen fillimisht dhe mbahen më tej me vlerën e drejtë në pasqyrën e pozicionit financiar, duke i njohur kostot e transaksionit në fitim ose humbje. Çdo ndryshim në vlerën e drejtë njihet në fitim ose humbje, si pjesë e të ardhurave neto nga instrumentet e tregtueshme.

E. Aktivët dhe detyrimet me vlerë të drejtë nëpërmjet të ardhurave të tjera gjithëpërfshirëse

Aktivët dhe detyrimet me VDATGJ përfaqësojnë ato nga të cilat Banka pret të mbledhë flukset kontraktuale të parasë, duke mbajtur apo edhe shitur instrumentin. Investimet në tituj borxhi përfshijnë tituj të borxhit të matur me VDATGJ; fitimet dhe humbjet njihen në ATGJ, përveç sa në vijim, të cilat njihen në fitime ose humbje në njëjtën mënyrë si për aktivët financiare të matura me koston e amortizuar:

- të ardhurat nga interesi, duke përdorur metodën e interesit efektiv;
- HPK-të dhe rimarrjet; dhe
- fitimet dhe humbjet nga kursi i këmbimit.

Kur një letër me vlerë borxhi e matur me VDATGJ çregjistrohet, fitimi ose humbja e akumuluar e njohur më parë në ATGJ riklasifikohet nga kapitali në fitim ose humbje.

F. Hua dhe të arkëtueshme

Huatë dhe paradhëniet përfshijnë huatë dhe paradhëniet e matura me koston e amortizuar (referuar Shënimit 7(A)(ii)); ato fillimisht maten me vlerën e drejtë plus kostot shtesë direkte të transaksionit dhe më tej me koston e amortizuar, duke përdorur metodën e interesit efektiv. Kur Banka blen një aktiv financiar dhe njëkohësisht hyn në një marrëveshje për të rishitur aktivin (ose një aktiv kryesisht të ngjashëm) me një çmim fiks në një datë të ardhshme (marrëveshje të anasjella riblerjeje), marrëveshja kontabilizohet si një hua apo paradhënie dhe aktivi nuk njihet në pasqyrat financiare të Bankës.

G. Ari monetar

Banka e Shqipërisë, në rolin e saj si bankë qendrore, mban vëllime të veçanta të arit si pjesë të rezervave ndërkombëtare të Shqipërisë. Në përputhje me kërkesat e ligjit “Për Bankën e Shqipërisë”, Banka mund të ndërmarrë çdo veprim të nevojshëm në lidhje me blerjen, zotërimin dhe shitjen e rezervave ndërkombëtare, përfshirë dhe arin monetar. Rrjedhimisht, ari monetar, si pjesë e rezervës ndërkombëtare, mund të përdoret menjëherë nga Banka, pa kufizime të mëtejshme që e përcaktojnë atë si një aktiv monetar. Në zbatim të kërkesave të “Dispozitave të përgjithshme për përcaktimin e bazave të vlerësimit në pasqyrat financiare” të SNRF-ve, Banka përcakton njohjen dhe vlerësimin e arit monetar si një aktiv të raportuar me vlerë të drejtë nëpërmjet fitimit ose humbjes, si bazën më të përshtatshme dhe të besueshme për vlerësimin e mëtejshëm të këtij aktivi monetar. Ari matet me vlerën e tregut, duke u bazuar në çmimin e Tregut të Arit në Londër (*London Bullion Market*) konvertuar në dollarë amerikanë në datën e raportimit. Ari në formë standarde (ari monetar) fillimisht njihet me koston e blerjes.

BANKA E SHQIPËRISË

Shënime mbi pasqyrat financiare më dhe për vitin e mbyllur më 31 dhjetor 2023

(të gjitha shumat janë në milionë lekë, nëse nuk shprehet ndryshe)

7. POLITIKA KONTABËL (VAZHDIM)

G. Ari monetar (vazhdim)

Ari monetar vlerësohet me vlerën e tij të drejtë që është vlera e tregut bazuar në çmimin zyrtar të Tregut të Arit në Londër (*London Bullion Market*) në datën e raportimit. Ndryshimet në vlerën e drejtë njihen në fitim dhe humbje dhe akumulohen në “Rezervën e Rivlerësimit” në Kapital dhe Rezervat, në përputhje me nenin 64 (a) të Ligjit “Për Bankën e Shqipërisë”. Fitimet dhe humbjet e perealizuara nga rivlerësimi i arit monetar dhe instrumenteve të tjera të arit të Bankës njihen në pasqyrën e të ardhurave.

H. Depozita dhe hua

Depozitat dhe huatë njihen fillimisht me vlerë të drejtë, duke zbritur kostot shtesë që lidhen drejtpërdrejtë me transaksionin dhe në vazhdim maten me kosto të amortizuar, duke përdorur metodën e interesit efektiv.

I. Kostot e printimit dhe shtypjes

Kostot e printimit dhe shtypjes së kartëmonedhave dhe monedhave, të cilat nuk janë hedhur ende në qarkullim, njihen fillimisht si aktive me koston e blerjes dhe më tej amortizohen në mënyrë lineare, përkatësisht përgjatë 5 dhe 10 viteve.

J. Aktivet e patrupëzuara

Aktivitet e patrupëzuara njihen, nëse është e mundur që përfitimet ekonomike që i atribuohen aktivitet në të ardhmen do t'i përkasin Bankës dhe kostoja e aktivitet mund të vlerësohet në mënyrë të besueshme. Aktivitet e patrupëzuara përbëhen nga programet kompjuterike dhe licencat.

Aktivitet e patrupëzuara të blera nga Banka njihen me kosto minus amortizimin e akumuluar dhe humbjet e akumuluar nga zhvlerësimi.

Shpenzimet e mëtejshme për aktivitet e patrupëzuara kapitalizohen vetëm kur lidhen me rritjen e përfitimit të ardhshëm ekonomik prej përdorimit të këtij aktivitet. Të gjitha shpenzimet e tjera njihen në pasqyrën e fitimit ose humbjes, kur ndodhin.

Shpenzimi i amortizimit njihet në pasqyrën e fitimit ose humbjes, bazuar në metodën lineare të amortizimit gjatë jetës së dobishme të aktivitet të patrupëzuar, prej datës kur është i gatshëm për përdorim. Puna në proces nuk amortizohet.

Vlerësimi i jetëgjatësive të dobishme është si më poshtë:

- programe kompjuterike dhe licenca	4 vite;
- aktive të tjera të patrupëzuara	6.6 vite.

K. Aktivitet e trupëzuara

(i) Njohja dhe matja

Zërat e aktiveve të trupëzuara vlerësohen me kosto minus amortizimin e akumuluar dhe humbjet e akumuluar nga zhvlerësimi. Kostoja e disa prej zërave të aktiveve të trupëzuara është përcaktuar mbi bazën e vlerës së drejtë më 31 dhjetor 2014, të cilën Banka zgjodhi ta përdorë si kosto të supozuar si pjesë e kalimit në SNRF (shih shënimin 22). Rregullimet në të dhënat e regjistruara, si dhe regjistrimet përkatëse në rezervën e rivlerësimit janë raportuar në përputhje me Standardet Ndërkombëtare të Raportimit Financiar.

(ii) Kostot e mëvonshme

Kostoja e zëvendësimit të një pjese të një aktivitet të qëndrueshëm regjistrohet me vlerën e mbartur të këtij aktivitet, nëse është e mundur që Banka të marrë përfitime të ardhshme ekonomike nga ky aktivitet dhe kostoja e tij mund të matet në mënyrë të besueshme. Vlera e mbetur e pjesës së zëvendësuar regjistrohet.

Kostot e mirëmbajtjes së aktiveve të qëndrueshme njihen në fitim ose humbje në momentin kur ndodhin.

BANKA E SHQIPËRISË

Shënime mbi pasqyrat financiare më dhe për vitin e mbyllur më 31 dhjetor 2023

(të gjitha shumat janë në milionë lekë, nëse nuk shprehet ndryshe)

7. POLITIKA KONTABËL (VAZHDIM)

K. Aktivet e trupëzuara (vazhdim)

(iii) Amortizimi

Amortizimi njihet në fitim ose humbje sipas metodës lineare, bazuar në jetëgjatësinë e vlerësuar të çdo pjese përbërëse të aktivitetit të qëndrueshëm. Toka, puna në proces dhe monedhat e objektet numizmatike nuk zhvlerësohen.

Vlerësimi i jetëgjatësive të dobishme është si më poshtë:

• Ndërtesa	25 - 70 vjet
• Instalime	4 - 20 vjet;
• Mjete transporti	5 - 10 vjet;
• Makineri dhe pajisje	4 - 20 vjet.

Metodat e amortizimit, jetëgjatësitë e dobishme dhe vlerat e mbetura rishikohen në datën e raportimit.

L. Interesat

Norma efektive e interesit

Të ardhurat dhe shpenzimet e interesit njihen në fitim ose humbje, duke përdorur metodën e interesit efektiv. Norma e interesit efektiv është norma që skanton saktësisht pagesat e vlerësuara monetare të ardhshme dhe arkëtimet gjatë jetës së pritshme të aktivitetit ose detyrimit financiar deri në:

- vlerën kontabël bruto të aktivitetit financiar; ose
- koston e amortizuar të detyrimit financiar.

Në përlllogaritjen e normës efektive të interesit, për instrumente financiare të ndryshme me kredit të zhvlerësuar, Banka vlerëson flukset monetare të ardhshme, duke konsideruar gjithë kushtet kontraktuale të instrumentit financiar, me përjashtim të humbjeve të ardhshme që rrjedhin nga rreziku i kreditit.

Për aktivet financiare me kredit të zhvlerësuar, Banka llogarit normën efektive të interesit të rregulluar të kreditit, duke përdorur flukset monetare të ardhshme të vlerësuara që përfshijnë edhe humbjet e pritshme të kreditit.

Përlllogaritja e normës efektive të interesit përfshin kostot e transaksioneve dhe tarifat e paguara ose të arkëtuara që janë pjesë përbërëse e normës së interesit efektiv. Kostot e transaksionit përfshijnë kosto shtesë të lidhura drejtpërdrejt me blerjen ose emetimin e një aktivi ose detyrimi financiar.

Kostoja e amortizuar dhe vlera kontabël bruto

Kostoja e amortizuar e një aktivi ose detyrimi financiar është vlera me të cilën aktivi ose detyrimi financiar matet në njohjen fillestare, minus pagesat e principalit, plus ose minus amortizimin e akumuluar, duke përdorur metodën e interesit efektiv për çdo diferencë ndërmjet shumës fillestare të njohur dhe vlerës në maturim dhe për aktivet financiare, rregulluar për çdo zhvlerësim nga humbjet e pritshme të kreditit.

Vlera kontabël bruto e një aktivi financiar është kostoja e amortizuar e aktivitetit financiar përpara zbritjes së provigjioneve për humbjet e pritshme të kreditit.

Llogaritja e të ardhurave dhe shpenzimeve nga interesi

Në llogaritjen e të ardhurave dhe shpenzimeve të interesit, norma efektive e interesit zbatohet mbi vlerën kontabël bruto të aktivitetit (kur aktivi nuk është me kredit të zhvlerësuar) ose mbi koston e amortizuar të detyrimit.

Megjithatë, për aktivet financiare të cilat janë bërë me kredit të zhvlerësuar pas njohjes fillestare, të ardhurat nga interesi llogariten duke zbatuar normën efektive të interesit në koston e amortizuar të aktivitetit financiar. Nëse aktivi nuk është më me kredit të zhvlerësuar, atëherë llogaritja e të ardhurave nga interesi kthehet në bazë bruto.

Për aktivet financiare të cilat ishin me kredit të zhvlerësuar në njohjen fillestare, të ardhurat nga interesi llogariten duke zbatuar normën efektive të interesit të kreditit të rregulluar mbi koston e amortizuar të aktivitetit. Llogaritja e të ardhurave nga interesi nuk kthehet në baza bruto as nëse rreziku i kreditit të aktivitetit përmirësohet.

Për informacion se kur një aktiv konsiderohet me kredit të zhvlerësuar, referojuni Shënimit 7(A)(vii).

BANKA E SHQIPËRISË

Shënime mbi pasqyrat financiare më dhe për vitin e mbyllur më 31 dhjetor 2023

(të gjitha shumat janë në milionë lekë, nëse nuk shprehet ndryshe)

7. POLITIKA KONTABËL (VAZHDIM)

L. Interesat (vazhdim)

Më 31 dhjetor 2023 dhe 31 dhjetor 2022 nuk ka aktive me kredit të zhvlerësuar.

Prezantimi

Të ardhurat dhe shpenzimet e interesit të paraqitura në pasqyrën e fitimit ose humbjes dhe ATGJ përfshijnë:

- interesin e aktiveve dhe detyrimeve financiare të matura me kosto të amortizuara, të llogaritur në bazë të normës efektive të interesit; dhe
- interesin e investimeve të matura me VDATGJ, të llogaritur në bazë të normës efektive të interesit.

Të ardhurat dhe shpenzimet e interesit mbi gjithë aktivet dhe detyrimet e tregtueshme konsiderohen si të rastësishme nga operacionet e tregtimit të Bankës, dhe paraqiten së bashku me gjithë ndryshimet e tjera në vlerën e drejtë të aktiveve dhe detyrimeve të tregtueshme tek të ardhurat nga tregtimi neto (shih Shënimin 7(O)). Fitimet dhe humbjet si rezultat i ndryshimit të vlerës së drejtë të instrumenteve financiare të raportuara me VDFH njihen në pasqyrën e të ardhurave.

Të ardhurat dhe shpenzimet nga interesi njihen mbi bazë përlllogaritjeje, në përputhje me politikën e normave të interesit të Bankës dhe marrëveshjeve të arritura me institucionet financiare ndërkombëtare dhe klientët e Bankës. Të ardhurat dhe shpenzimet nga interesi njihen në pasqyrën e të ardhurave. Të ardhurat dhe shpenzimet nga interesi gjithashtu përfshijnë dhe amortizimin e primit të llogaritur mbi bazën e metodës së interesit efektiv.

Të ardhurat nga interesi për titujt e borxhit të huaj të mbajtur në portofolin e Bankës përfshijnë interesin nga kuponat e interesit të letrave të emetuara. Të ardhurat nga interesi i depozitave përfshijnë të ardhurat nga interesi për depozitat në monedhë të huaj dhe në ar.

Të ardhura/shpenzime të tjera financiare përfshijnë të ardhurat dhe shpenzimet nga shitja dhe ndryshimi në vlerën e drejtë të aktiveve dhe detyrimeve financiare të mbajtura për tregtim dhe aktiveve të vlefshme për shitje.

Fitimi/humbja neto nga aktivet dhe detyrimet financiare përfshijnë fitimet neto nga veprimet me letrat me vlerë, fitimet neto nga veprimet në monedhë të huaj, fitimin neto nga rivlerësimi i letrave me vlerë, fitimin neto nga rivlerësimi i arit, fitimin neto nga rivlerësimi i kontratave të së ardhmes dhe fitimin neto nga rivlerësimi i aktiveve dhe detyrimeve në monedha të huaja.

M. Tarifa dhe komisione

Të ardhurat dhe shpenzimet nga tarifat dhe komisionet, të cilat janë pjesë përbërëse e normës efektive të interesit të një aktivi ose detyrimi financiar, përfshihen në matjen e normës efektive të interesit.

Të ardhurat nga tarifat dhe komisionet e tjera, përfshirë tarifat e shërbimit të llogarisë, tarifat e transferimit të fondeve, tarifat e vendosjes dhe tarifat e regjistrimit të kredisë, njihen në momentin që përfitohen shërbimet.

Në përputhje me SNRF 15, të ardhurat nga kontratat me klientë njihen kur Banka ka përmbushur detyrimin e saj të performancës, duke transferuar shërbimet e saj te klienti. Të ardhurat njihen në vlerën e pritshme për t'u marrë në shkëmbim. Nuk ka ndryshime në vlerësimin dhe njohjen e tarifave dhe komisioneve, si rezultat i hyrjes në zbatim të SNRF 15.

Shpenzimet për tarifa dhe komisione të tjera përbëhen kryesisht nga tarifa veprimesh ose shërbimesh, të cilat njihen si shpenzim në momentin kur përfitohen shërbimet.

N. Transaksionet në monedhë të huaj

Transaksionet në monedhë të huaj konvertohen në monedhën funksionale me kursin aktual të këmbimit në datat e kryerjes së veprimeve. Kurset e këmbimit për monedhat kryesore të huaja për datat 31 dhjetor 2023 dhe 31 dhjetor 2022 paraqiten në Shënimin 8(F)(ii).

Në datën e raportimit, aktivet dhe detyrimet monetare të shprehura në monedhë të huaj konvertohen në monedhën funksionale me kursin zyrtar të këmbimit në atë datë.

Fitimi ose humbja në zërat monetarë është diferenca midis kostos së amortizuar në monedhën funksionale në fillim të vitit, e rregulluar për interesin efektiv dhe pagesat gjatë vitit, dhe kosto së amortizuar në monedhë të huaj të konvertuar me kursin e këmbimit aktual në fund të vitit.

BANKA E SHQIPËRISË

Shënime mbi pasqyrat financiare më dhe për vitin e mbyllur më 31 dhjetor 2023

(të gjitha shumat janë në milionë lekë, nëse nuk shprehet ndryshe)

7. POLITIKA KONTABËL (VAZHDIM)

N. Transaksionet në monedhë të huaj (vazhdim)

Aktivitetet dhe detyrimet jomonetare që maten me vlerë të drejtë në një monedhë të huaj, konvertohen në monedhën funksionale me kursin e këmbimit të datës kur është përcaktuar vlera e drejtë. Zërat jomonetarë që janë vlerësuar sipas kostos historike në monedhë të huaj, konvertohen me kursin e këmbimit të datës së transaksionit. Diferencat nga kursi i këmbimit që rrjedhin nga konvertimi njihen në fitim ose humbje.

Në përputhje me ligjin nr. 8269, datë 23.12.1997, "Për Bankën e Shqipërisë", si dhe vendimin nr. 104, datë 27.12.2006, të Këshillit Mbikëqyrës "Për miratimin e një ndryshimi në formën e pasqyrave financiare të Bankës së Shqipërisë", të ardhurat/(humbjet) neto nga kurset e këmbimit që njihen në fitim ose humbje në periudhën në të cilën linden, akumulohen në të njëjtën periudhë tek "Rezerva e rivlerësimit", përfshirë në Kapital dhe Rezerva. Në bazë të nenit 64, pika "b", të ligjit të lartpërmendur, Qeveria e Shqipërisë emeton tituj të borxhit me normë interesi të tregut për të mbuluar çdo vlerë negative të rezervës së rivlerësimit si rezultat i aktivitetit të Bankës.

O. Të ardhurat nga tregtimi, neto

Të ardhurat nga tregtimi, neto, përbëhen nga fitimet minus humbjet nga aktivitetet dhe detyrimet e tregtueshme, dhe përfshijnë gjithë ndryshimet e realizuara dhe të porealizuara në vlerën e drejtë, interesin dhe diferencat nga kurset e këmbimit.

P. Tatimi dhe politika e Bankës për shpërndarjen e fitimit

Në përputhje me ligjin "Për Bankën e Shqipërisë", Banka nuk është subjekt i tatimit mbi fitimin. Politika e shpërndarjes së fitimit të aktivitetit bankar është përcaktuar në ligjin "Për Bankën e Shqipërisë". Sipas nenit 10(2) të këtij ligji, i gjithë fitimi i realizuar kalon në Buxhetin e Shtetit, pas plotësimit të niveleve për fondin rezervë dhe kompensimit të titujve të borxhit sipas nenit 10(1) të ligjit dhe sipas miratimit nga Këshilli Mbikëqyrës i Bankës.

Sipas nenit 11 të ligjit "Për Bankën e Shqipërisë", nuk do të bëhet asnjë transferim, shpërndarje apo pagesë sipas neneve 8, 9 ose 10 të këtij ligji, nëse aktivitetet e Bankës janë më pak se shumata e detyrimeve dhe fondit të themelimit. Në qoftë se kushte të tilla linden, në bazë të ligjit "Për Bankën e Shqipërisë", nenit 7, Ministria e Financave i transferon Bankës tituj borxhi të Qeverisë me interesa të negociueshme, në shumën e nevojshme për të mbuluar pamjaftueshmërinë (referojuni Shënimit 14).

Q. Përfitimet e punonjësve

(i) Plan pensioni me kontribute të përcaktuara

Detyrimet për kontributet ndaj planit të pensioneve me kontribut të përcaktuar njihen në fitim ose humbje pasi ofrohet shërbimi përkatës dhe përfshihet në shpenzimet e personelit.

(ii) Kontributet për sigurime shoqërore dhe shëndetësore

Banka paguan kontribute të detyrueshme për sigurimet shoqërore dhe shëndetësore në një fond që operohet nga Shteti Shqiptar, që ofron përfitime pensioni, shëndetësore dhe përfitime të tjera sociale për punonjësit.

Detyrimet për të tilla kontribute njihen në fitim ose humbje, kur ato janë të detyrueshme, dhe përfshihen në shpenzimet e personelit. Shteti Shqiptar është përgjegjës për përcaktimin e kufirit minimal ligjor për të tilla kontribute.

(iii) Përfitimet afatshkurtra

Detyrimet për përfitime afatshkurtra maten në baza të paskontuara dhe njihen si shpenzim në periudhën kur ofrohet shërbimi. Për shumën që pritet të paguhet në lidhje me shpërblimet afatshkurtra në para, regjistrohet një provigjion nëse Banka ka një detyrim ligjor ose konstruktiv për ta paguar këtë shumë si rezultat i shërbimeve të shkuara të ofruara nga punonjësi dhe kur ky detyrim mund të matet në mënyrë të besueshme.

R. Qiratë

Banka vlerëson në fazën fillestare të lidhjes së një kontrate, nëse kontrata është, ose përmban një qira. Kontrata është, ose përmban një qira, nëse kontrata jep të drejtën e kontrollit mbi përdorimin e një aktivi të identifikueshëm për një periudhë kohe në këmbim të një shume.

Banka aplikon një qasje të vetme njohjeje dhe matjeje për të gjitha qiratë, përveç qirave afatshkurtra dhe qirave të aktiveve me vlerë të ulët.

BANKA E SHQIPËRISË

Shënime mbi pasqyrat financiare më dhe për vitin e mbyllur më 31 dhjetor 2023

(të gjitha shumat janë në milionë lekë, nëse nuk shprehet ndryshe)

7. POLITIKA KONTABËL (VAZHDIM)

R. Qiratë (vazhdim)

Banka njeh detyrimet ndaj qirasë për të bërë pagesa të qirasë dhe të drejtën e përdorimit të aktiveve, e cila paraqet të drejtën për ta përdorur aktivin.

E drejta e përdorimit të aktivitetit

Banka njeh të drejtën e përdorimit të aktivitetit në datën e fillimit të kontratës së qirasë. E drejta e përdorimit të aktivitetit matet me kosto, më pak se zhvlerësimi ose humbja nga zhvlerësimi dhe e rregulluar për çdo rivlerësim të detyrimeve të qirasë.

Kjo kosto përfshin shumën e detyrimeve të njohura të qirasë, kostot fillestare direkte dhe pagesat e qirasë të bëra në ose para datës së fillimit, pakësuar me çdo pagesë të marrë si nxitës. E drejta e përdorimit të aktiveve zhvlerësohet në mënyrë lineare përgjatë afatit të qirasë.

Të drejtat e përdorimit të aktiveve paraqiten në Shënimin 15 “Ndërtesa, pajisje, të drejta përdorimi të aktiveve dhe aktivet e patrupëzuara”.

Detyrimet për qira

Në datën e fillimit të kontratës, Banka njeh detyrimin e qirasë me vlerën aktuale të pagesave të qirasë, të cilat nuk janë paguar ende në atë datë. Pagesat e qirasë përfshijnë pagesat fikse (pakësuar me çdo pagesë stimuluese të arkëtueshme), pagesat variabël të qirasë, të cilat varen nga një indeks ose normë, dhe shumat e pritshme për t’u paguar sipas vlerës së mbetur të garancive. Pagesat e qirasë përfshijnë gjithashtu çmimin e blerjes të parashikuar në rastin kur ka arsye që Banka të ushtrojë opsionin e blerjes, si dhe penalitetet që shoqërojnë mbarimin e qirasë, në rastin kur është ushtruar opsioni i mbylljes para kohe. Pagesat e kryera për qiratë operative njihen në fitim/humbje në mënyrë lineare përgjatë afatit të qirasë. Vlerat e marra si stimuj nxitës të qirasë janë njohur si pjesë përbërëse e shpenzimeve të qirasë, përgjatë afatit të qirasë.

Më 31 dhjetor 2023, Banka nuk ka kontrata të qirasë financiare përveç atyre të qirasë afatshkurtër.

S. Zhvlerësimi i aktiveve jofinanciare

Vlerat kontabël të aktiveve jofinanciare të Bankës rishikohen në çdo datë raportimi, për të përcaktuar nëse ka tregues për zhvlerësim. Nëse ka tregues të tillë, atëherë vlerësohet vlera e rikuperueshme e aktivitetit. Humbja nga zhvlerësimi njihet nëse vlera kontabël e një aktiviteti tejkalon vlerën e rikuperueshme.

Vlera e rikuperueshme e një aktiviteti është më e larta mes vlerës së tij në përdorim dhe vlerës së drejtë, minus kostot e shitjes. Në matjen e vlerës në përdorim skontohej flukset e ardhshme monetare në vlerën e tyre aktuale, duke përdorur një normë interesi, e cila reflekton vlerësimet aktuale të tregut për vlerën në kohë të parasë dhe rreziqet specifike për aktivitetin.

Humbjet nga zhvlerësimi, të njohura në periudhat e mëparshme, vlerësohen në çdo datë raportimi, për të përcaktuar nëse humbja është zvogëluar apo nuk ekziston më. Humbja nga zhvlerësimi kthehet mbrapsht nëse ka pasur ndryshim në vlerësimet e përdorura për përcaktimin e vlerës së rikuperueshme. Humbja nga zhvlerësimi kthehet mbrapsht deri në masën që vlera kontabël e aktivitetit nuk tejkalon vlerën kontabël që do të përcaktohej duke i zbritur amortizimin, në qoftë se nuk do të ishte njohur humbje nga zhvlerësimi.

T. Provigjionet

Provigjioni njihet si i tillë nëse, kur si rezultat i një ngjarjeje të shkuar, Banka ka një detyrim ligjor ose konstruktiv, i cili mund të matet në mënyrë të besueshme, dhe është e mundur të kërkohet një pakësim i përfitimeve ekonomike për ta shlyer këtë detyrim. Shuma e njohur si një provigjion matet si vlerësimi më i mirë i shpenzimeve të kërkuara për të shlyer detyrimin aktual në fund të periudhës raportuese. Kur efekti i vlerës kohore të parasë është material, shumat e një provigjioni është vlera aktuale e shpenzimeve që pritet të kërkohet për të shlyer detyrimin.

U. Grantet

Grantet njihen fillimisht si të ardhura të shtyra kur ka siguri të arsyeshme se ato do të merren dhe se Banka do të përmbushë kushtet e lidhura me grantin. Grantet që kompensojnë Bankën për shpenzimet e ndodhura njihen në fitim ose humbje, në mënyrë sistematike, gjatë periudhës në të cilën njihen shpenzimet përkatëse. Grantet që kompensojnë Bankën për koston e një aktiviteti, njihen në fitim ose humbje, në mënyrë sistematike, gjatë jetës së pritshme të aktivitetit.

BANKA E SHQIPËRISË

Shënime mbi pasqyrat financiare më dhe për vitin e mbyllur më 31 dhjetor 2023
(të gjitha shumat janë në milionë lekë, nëse nuk shprehet ndryshe)

8. INSTRUMENTET FINANCIARE: KLASIFIKIMI, ADMINISTRIMI I RREZIKUT DHE VLERA E DREJTË

A. Klasifikimi i aktiveve dhe detyrimeve financiare

Politikat kontabël të Bankës për klasifikimin e instrumenteve financiare sipas SNRF 9, janë paraqitur në Shënimin 7 (A)(ii).

(a) Me aplikimin e SNRF 9, Banka ka klasifikuar ekspozimet me FMN-në si instrumente borxhi të matura me koston e amortizuar, duke pasur parasysh objektivin strategjik afatgjatë të Bankës për t'i mbajtur këto instrumente dhe flukset e tyre kontraktuale të parave që plotësojnë kriteret e VPPI.

(b) Letrat me vlerë të investimeve mbahen nga Banka si portofole të veçanta për të përmbushur nevojat e likuiditetit. Banka kërkon të minimizojë kostot e menaxhimit të nevojave për likuiditet dhe për këtë arsye, menaxhon në mënyrë aktive kthimin e portofolit. Ky kthim konsiston në mbledhjen e pagesave kontraktuale, si dhe fitim/humbjet nga shitja e aktiveve financiare. Strategjia e investimit shpesh rezulton në aktive shitjeje me vlerë të konsiderueshme. Banka konsideron që sipas SNRF9, këta tituj borxhi mbahen sipas modelit të biznesit, objektivi i të cilit realizohet si nga mbledhja e flukseve monetare kontraktuale dhe nga shitja e aktivitetit financiar. Shih politikat kontabël në Shënimin 7(A)(ii).

(c) Aktivitetet financiare me vlerë të drejtë nëpërmjet fitimit ose humbjes mbahen në pasqyrën e pozicionit financiar me vlerë të drejtë duke njohur në pasqyrën e fitim humbjes ndryshimet e vlerës së drejtë. Kjo kategori përfshin instrumentet derivative dhe aktivitetet e tregëtueshme të administruara nga Banka Ndërkombëtare për Rindërtim dhe Zhvillim (IBRD).

Tabela në vijim paraqet ndarjen e zërave në pasqyrën e pozicionit financiar sipas kategorive të instrumenteve financiare.

31 dhjetor 2023	VDNFH	VDATGJ – instrumente borxhi	Kosto e amortizuar	Totali i vlerës kontabël
Aktivitetet				
Paraja dhe balancat me bankat	-	-	128,980	128,980
Aktive të tregëtueshme	13,041	-	-	13,041
Llogari me FMN-në	-	-	41,043	41,043
Kredi ndaj bankave	-	-	44,755	44,755
Investime në letra me vlerë të matura me vlerë të drejtë	-	486,787	-	486,787
Aktive të tjera	-	-	2,158	2,158
Totali i aktiveve	13,041	486,787	216,936	716,764
DETYRIMET				
Para në qarkullim	-	-	407,968	407,968
Detyrime ndaj bankave	-	-	224,111	224,111
Depozita dhe hua nga palë të treta	-	-	1,997	1,997
Detyrime ndaj Qeverisë dhe institucioneve shtetërore	-	-	105,024	105,024
Detyrime ndaj FMN-së	-	-	37,156	37,156
Detyrime të tjera	-	-	880	880
Totali i detyrimeve	-	-	777,136	777,136

BANKA E SHQIPËRISË*Shënime mbi pasqyrat financiare më dhe për vitin e mbylltur më 31 dhjetor 2023**(të gjitha shumat janë në milionë lekë, nëse nuk shprehet ndryshe)***8. INSTRUMENTET FINANCIARE: KLASIFIKIMI, ADMINISTRIMI I RREZIKUT DHE VLERA E DREJTË (VAZHDIM)****A. Klasifikimi i aktiveve dhe detyrimeve financiare (vazhdim)**

31 dhjetor 2022	VDNFH	VDATGJ – instrumente borxhi	Kosto e amortizuar	Totali i vlerës kontabël
Aktivët				
Paraja dhe balancat me bankat	-	-	90,273	90,273
Aktive të tregtueshme	14,313	-	-	14,313
Llogari me FMN-në	-	-	47,697	47,697
Kredi ndaj bankave	-	-	51,088	51,088
Investime në letrat me vlerë të matura me vlerë të drejtë	-	485,221	-	485,221
Aktive të tjera	-	-	2,298	2,298
Totali i aktiveve	14,313	485,221	191,356	690,890
DETYRIMET				
Para në qarkullim	-	-	401,129	401,129
Detyrime ndaj bankave	-	-	217,692	217,692
Depozita dhe hua nga palë të treta	-	-	2,007	2,007
Detyrime ndaj Qeverisë dhe institucioneve shtetërore	-	-	63,491	63,491
Detyrime ndaj FMN-së	-	-	41,932	41,932
Detyrime të tjera	-	-	921	921
Totali i detyrimeve	-	-	727,172	727,172

BANKA E SHQIPËRISË

*Shënime mbi pasqyrat financiare më dhe për vitin e mbyllur më 31 dhjetor 2023
(të gjitha shumat janë në milionë lekë, nëse nuk shprehet ndryshe)*

8. INSTRUMENTET FINANCIARE: KLASIFIKIMI, ADMINISTRIMI I RREZIKUT DHE VLERA E DREJTË (VAZHDIM)

B. Struktura e administrimit të rrezikut

Instrumentet financiare të Bankës përdoren kryesisht për administrimin e rezervës valutore, si dhe për qëllime të zbatimit të politikës monetare. Banka është e ekspozuar ndaj rrezikut të likuiditetit, rrezikut të kreditit, rrezikut të tregut, rrezikut ligjor dhe rrezikut operacional, gjatë investimit në instrumentet financiare.

Ky shënim shpjegues paraqet informacion për ekspozimin e Bankës ndaj secilit prej rreziqeve të mësipërme, objektivat e Bankës, politikat dhe proceset për matjen dhe administrimin e rrezikut.

Në përputhje me kërkesat ligjore, Banka e Shqipërisë mban dhe administron rezervat valutore të Republikës së Shqipërisë. Këshilli Mbikëqyrës ka përgjegjësinë për implementimin e strukturës së administrimit të rrezikut dhe të politikave për administrimin e rezervave.

Këshilli Mbikëqyrës ka miratuar rregulloren “Për funksionet e strukturave drejtuese në procesin e vendimmarrjes për administrimin e rezervës valutore”. Kjo rregullore parashikon përgjegjësitë e strukturave drejtuese, Këshillit Mbikëqyrës, Guvernatorit, Komitetit të Investimit dhe Departamentit të Operacioneve Monetare, gjatë administrimit të rezervës valutore.

Këshilli Mbikëqyrës është përgjegjës për miratimin e rregullores “Për politikën dhe mënyrën e administrimit të rezervës valutore”, Komiteti i Investimit është përgjegjës për miratimin e dokumentit “Procedurat Operacionale të Investimit”, ndërsa Guvernatori miraton akte të tjera udhëzuese për një rregullim sa më të plotë të funksionit të administrimit të rezervës.

Rregullorja “Për politikën dhe mënyrën e administrimit të rezervës valutore”, përcakton objektivat në administrimin e portofolit, të renditura sipas përparësisë, parimet, si dhe kriteret bazë cilësore për administrimin e rreziqeve.

Komiteti i Investimit miraton kriteret sasiore, në përputhje me kufizimet e parashikuara nga Këshilli Mbikëqyrës, dhe monitoron respektimin e kufizimeve për shkallën e lejuar të rrezikut dhe rezultatin e investimit të portofolit të rezervës valutore.

Në përputhje me vendimmarrjen e Këshillit Mbikëqyrës për instrumentet e lejuara, rezerva investohet në tituj me të ardhura konstante, në depozita ose certifikata depozite, si dhe në instrumente derivative të lidhura me këto instrumente.

Pjesa tjetër e rezervës valutore mbahet në SDR dhe ar monetar. Administrimi i arit monetar realizohet në përputhje me rregulloren “Për politikën dhe mënyrën e administrimit të arit”, miratuar nga Këshilli Mbikëqyrës.

Nga rishikimi i politikës kontabël për arin monetar (shih Shënimin 5(A) dhe 7(G)), në vitin 2016, Banka arriti në përfundimin që ari monetar nuk është një instrument financiar.

C. Rreziku i likuiditetit

Rreziku i likuiditetit është rreziku që:

- a) Banka do të hasë vështirësi në bërjen e pagesave për shlyerjen e detyrimeve të veta financiare në kohë, dhe
- b) Banka nuk do të jetë në gjendje të shesë një instrument financiar brenda një kohe të caktuar, pa krijuar humbje të rëndësishme krahasuar me vlerën e tregut.

Likuiditeti renditet ndër objektivat parësorë të administrimit të rezervës valutore dhe përcaktohet si synim për të siguruar disponibilitetin në çdo kohë të fondeve të mjaftueshme për plotësimin e nevojave për likuiditet të lidhura me:

- zbatimin e politikës monetare dhe të politikës së kursit të këmbimit të Bankës; dhe
- ruajtjen e stabilitetit financiar apo mbulimin e nevojave të vendit në periudha krize.

BANKA E SHQIPËRISË

*Shënime mbi pasqyrat financiare më dhe për vitin e mbyllur më 31 dhjetor 2023
(të gjitha shumat janë në milionë lekë, nëse nuk shprehet ndryshe)*

8. INSTRUMENTET FINANCIARE: KLASIFIKIMI, ADMINISTRIMI I RREZIKUT DHE VLERA E DREJTË (VAZHDIM)

C. Rreziku i likuiditetit (vazhdim)

Zbatimi i këtyre objektivave realizohet përmes organizimit të rezervës valutore në disa transhe që, në funksion të një administrimi të kujdesshëm të rrezikut të likuiditetit, i shërbejnë qëllimeve dhe mbartin karakteristika specifike.

Transhi i detyrimeve në valutë përfaqëson investimet në aktive të financuara nga detyrimet në valutë, të përbëra kryesisht nga fondet që derdhen bankat e nivelit të dytë për rezervën e detyrueshme dhe fondet e qeverisë.

Rezerva neto përbëhet nga:

1. transhi i kapitalit qarkullues: shërben për të përmbushur nevojën për likuiditet të krijuar brenda një muaji;
2. transhi i likuiditetit: shërben për të përmbushur nevojën për likuiditet të krijuar brenda një viti;
3. transhi i investimit: përfaqëson gjendjen e mbetur si tepriçë dhe shërben për të përmbushur nevojën për likuiditet të krijuar përtej kuadrit kohor të dy transheve të para.

Përzgjedhja e instrumenteve financiare, në të cilat është investuar pjesa kryesore e çdo transhi (portofolet “*benchmark*”) dhe kohëzgjatja e çdo portofoli *benchmark* përcaktohet në përputhje me përdorimin e çdo transhi për të përmbushur nevojën për likuiditet të Bankës, si dhe me objektivat e përcaktuar nga Këshilli Mbikëqyrës.

BANKA E SHQIPËRISË

Shënime mbi pasqyrat financiare më dhe për vitin e mbyllur më 31 dhjetor 2023

(të gjitha shumat janë në milionë lekë, nëse nuk shprehet ndryshe)

8. INSTRUMENTET FINANCIARE: KLASIFIKIMI, ADMINISTRIMI I RREZIKUT DHE VLERA E DREJTË (VAZHDIM)

C. Rreziku i likuiditetit (vazhdim)

Tabelat e mëposhtme paraqesin maturitetin e mbetur kontraktual të detyrimeve dhe aktiveve financiare të Bankës. Flukset e pritshme të Bankës mbi këto instrumente mund të ndryshojnë nga flukset kontraktuale.

31 dhjetor 2023	Deri në 1 muaj	1 deri në 3 muaj	3 deri në 6 muaj	6 deri në 12 muaj	1 deri në 5 vjet	Mbi 5 vjet	Maturitet i papërcaktuar	Totali
Aktive financiare								
Aktive joderivative								
Paraja dhe balancat me bankat	124,898	3,549	267	266	-	-	-	128,980
Aktive të tregtueshme	-	383	428	1,129	11,101	-	-	13,041
Llogari me FMN-në	23,450	-	-	-	-	-	17,593	41,043
Kredi ndaj bankave	37,785	6,970	-	-	-	-	-	44,755
Investime në tituj borxhi	15,974	37,379	52,199	76,864	288,374	15,997	-	486,787
Aktive të tjera (Shënimi 16)	2	-	-	-	37	2,119	-	2,158
	202,109	48,281	52,894	78,259	299,512	18,116	17,593	716,764
Aktive derivative								
Kontrata <i>forward</i> të kursit të këmbimit	-	-	-	-	-	-	-	-
Kontrata të së ardhmes të normave të interesit	-	-	-	-	-	-	-	-
Totali i aktiveve financiare	202,109	48,281	52,894	78,259	299,512	18,116	17,593	716,764
Detyrimet financiare								
Detyrime joderivative								
Para në qarkullim	-	-	-	-	-	-	407,968	407,968
Detyrime ndaj bankave	213,731	-	10,380	-	-	-	-	224,111
Depozita dhe hua nga palë të treta	1,997	-	-	-	-	-	-	1,997
Detyrime ndaj Qeverisë dhe institucioneve shtetërore	104,524	-	-	-	-	-	500	105,024
Detyrime ndaj FMN-së	14,316	-	-	-	-	-	22,840	37,156
Detyrime të tjera	880	-	-	-	-	-	-	880
Totali i detyrimeve financiare	335,448	-	10,380	-	-	-	431,308	777,136
Aktive-Detyrime, mospërputhja e maturitetit më 31 dhjetor 2023	(133,339)	48,281	42,514	78,259	299,512	18,116	(413,715)	(60,372)

BANKA E SHQIPËRISË

Shënime mbi pasqyrat financiare më dhe për vitin e mbyllur më 31 dhjetor 2023

(të gjitha shumat janë në milionë lekë, nëse nuk shprehet ndryshe)

8. INSTRUMENTET FINANCIARE: KLASIFIKIMI, ADMINISTRIMI I RREZIKUT DHE VLERA E DREJTË (VAZHDIM)**C. Rreziku i likuiditetit (vazhdim)**

31 dhjetor 2022	Deri në 1 muaj	Nga 1 deri në 3 muaj	3 deri në 6 muaj	6 deri në 12 muaj	1 deri në 5 vjet	Mbi 5 vjet	Maturitet i papërcaktuar	Totali
Aktive financiare								
Aktive joderivative								
Paraja dhe balancat me bankat	90,273	-	-	-	-	-	-	90,273
Aktive të tregtueshme	20	-	969	1,500	11,822	-	-	14,311
Llogari me FMN-në	27,818	-	-	-	-	-	19,879	47,697
Kredi ndaj bankave	40,262	10,826	-	-	-	-	-	51,088
Investime në tituj borxhi	9,167	29,866	65,919	95,381	278,281	6,607	-	485,221
Aktive të tjera (Shënimi 16)	2	-	-	-	27	2,269	-	2,298
	167,542	40,692	66,888	96,881	290,130	8,876	19,879	690,888
Aktive derivative								
Kontrata <i>forward</i> të kursit të këmbimit	-	1	-	1	-	-	-	2
Kontrata të së ardhmes të normave të interesit	-	-	-	-	-	-	-	-
Totali i aktiveve financiare	167,542	40,693	66,888	96,882	290,130	8,876	19,879	690,890
Detyrimet financiare								
Detyrime joderivative								
Para në qarkullim	-	-	-	-	-	-	401,129	401,129
Detyrime ndaj bankave	205,252	-	12,440	-	-	-	-	217,692
Depozita dhe hua nga palë të treta	2,007	-	-	-	-	-	-	2,007
Detyrime ndaj Qeverisë dhe institucioneve shtetërore	62,991	-	-	-	-	-	500	63,491
Detyrime ndaj FMN-së	16,174	-	-	-	-	-	25,757	41,932
Detyrime të tjera	921	-	-	-	-	-	-	921
Totali i detyrimeve financiare	287,345	-	12,440	-	-	-	427,386	727,172
Aktive-Detyrime, mospërputhja e maturitetit më 31 dhjetor 2022	(119,803)	40,693	54,448	96,882	290,130	8,876	(407,507)	(36,282)

BANKA E SHQIPËRISË

Shënime mbi pasqyrat financiare më dhe për vitin e mbyllur më 31 dhjetor 2023

(të gjitha shumat janë në milionë lekë, nëse nuk shprehet ndryshe)

8. INSTRUMENTET FINANCIARE: KLASIFIKIMI, ADMINISTRIMI I RREZIKUT DHE VLERA E DREJTË (VAZHDIM)

D. Rreziku i kreditit

Rreziku i kreditit është rreziku i humbjes financiare të Bankës, në qoftë se kundërpartia e një instrumenti financiar dështon në përmbushjen e detyrimeve kontraktuale, dhe lind kryesisht nga huatë dhe paradhëniet e Bankës ndaj bankave të tjera dhe investimet në tituj borxhi. Për qëllime të raportimit mbi administrimin e rrezikut, Banka konsideron dhe konsolidon të gjitha elementet e ekspozimit ndaj rrezikut të kreditit (si rreziku individual i dështimit në shlyerjen e kredisë, rreziku i vendit dhe i sektorit). Rreziku që lidhet me ndryshimet në vlerë të aktiveve të tregtueshme, si rrjedhojë e ndryshimeve në normat e interesit të zbatuara ndaj instrumenteve të borxhit dhe derivativeve, menaxhohet si një komponent i rrezikut të tregut (shih (D) më poshtë).

(i) Rreziku i shlyerjes

Aktiviteti i administrimit të rezervës valutore mund të shkaktojë rrezik në momentin e shlyerjes së transaksioneve dhe tregtimeve. Rreziku i shlyerjes është rreziku i humbjeve për shkak të dështimit të një njësie ekonomike në përmbushjen e detyrimeve të saj për të dorëzuar mjetet monetare, letrat me vlerë ose aktive të tjera në përputhje me kontratën. Banka e minimizon këtë rrezik përmes zbatimit të praktikave më të mira në mbështetje të njohjes dhe ndjekjes në vazhdimësi të kushteve dhe procedurave të shlyerjes.

(ii) Rreziku i kujdestarisë

Rreziku i kujdestarisë është rreziku që lidhet me humbje nga mjetet e vendosura në kujdestari në rastin e paaftësisë paguese, neglizhencës, mashtrimit, keqadministrimit ose praktikave jo të përshtatshme në mirëmbajtjen e portofolit nga kujdestari. Banka e Shqipërisë e minimizon këtë rrezik nëpërmjet përzgjedhjes për ofrimin e shërbimit të kujdestarisë, të institucioneve financiare me reputacion të spikatur, me një minimum aktivesh në ruajtje prej 1,000 miliardë USD.

(iii) Menaxhimi i rrezikut të kreditit

Tabela e mëposhtme tregon vlerat kontabël të aktiveve financiare që janë të ekspozuara ndaj rrezikut të kreditit më 31 dhjetor 2023 dhe 31 dhjetor 2022.

	31 dhjetor 2023	31 dhjetor 2022
Aktivet		
Paraja dhe balancat me bankat (duke përjashtuar para në arkë- Shënimi 9)	128,956	90,254
Llogari me FMN-në (Shënimi 11)	41,043	47,697
Kredi ndaj bankave (Shënimi 12)	44,755	51,088
Aktive të tregtueshme (Shënimi 13)	13,041	14,313
Investime në tituj borxhi (Shënimi 14)	486,787	485,221
Aktive të tjera (kredi për punonjësit) (Shënimi 16)	2,158	2,298
Totali	716,740	690,871

Aktivet e emetuara në valutë të huaj - Për administrimin e rrezikut të kreditit në lidhje me ekspozimet ndaj rezervës valutore, Këshilli Mbikëqyrës ka përcaktuar kritere bazë për ekspozimin ndaj palëve dhe në varësi të tipit të investimit, emetuesit, shkallës së vlerësimit të kreditit, likuiditetit të tregut, ku emetimet e qeverive dhe bankave qendrore kanë prioritet. Procesi i vlerësimit dhe monitorimit të cilësisë së kreditit të emetuesve të lejuar për investim bazohet në analizën dhe vlerësimet e përcaktuara nga agjencitë kryesore të vlerësimit të renditjes: Standard&Poor's, Moody's dhe Fitch, si dhe në ndjekjen ditore të ecurisë së disa treguesve të tregut që mbartin informacion mbi cilësinë e kreditit të emetuesve. Në përputhje me kufizimet e vendosura nga Këshilli Mbikëqyrës, Komiteti i Investimit dhe më pas Drejtori i Departamentit të Operacioneve Monetare përcakton kufizime të tjera cilësore dhe/ose sasiore mbi ekspozimet e lejuara për emetuesit/institucionet financiare në baza individuale, klasë apo kombinim klasë/instrument. Në varësi të kushteve dhe zhvillimeve në treg, Banka mund të zbatojë kufizime më konservatore për investimin me një emetues/institucion financiar. Aktivitet e emetuara në valutë të huaj, pjesë e rezervës valutore, përfshijnë paranë dhe balancat me bankat (duke përjashtuar paratë në arkë), aktivet e tregtueshme, llogarinë me FMN-në dhe investimet në tituj borxhi në valutë të huaj. Investimi i rezervave valutore kufizohet në investime të emetuara nga qeveri/banka qendrore me vlerësim minimal të kreditit A- (BBB- për qeveri të Eurozonës); agjenci qeveritare, institucione shumëpalëshe dhe entitete publike me vlerësim minimal krediti AA-; si dhe banka dhe institucione të tjera financiare me vlerësim minimal krediti A-.

8. INSTRUMENTET FINANCIARE: KLASIFIKIMI, ADMINISTRIMI I RREZIKUT DHE VLERA E DREJTË (VAZHDIM)**D. Rreziku i Kreditit (vazhdim)****(iii) Menaxhimi i rrezikut të kreditit (vazhdim)***Aktivitet e emetuara në valutë të huaj (vazhdim)*

Vlerësimi i kreditit i referohet një emetuesi/institucioni financiar dhe, në mungesë të tij, përdoret vlerësimi i kreditit të borxhit afatgjatë të institucionit financiar. Për qëllime të realizimit të aktivitetit të administrimit të rezervës valutore dhe të kryerjes së pagesave, Banka mund të operojë përmes llogarive rrjedhëse të hapura me banka të vlerësuara me rrezikun e kreditit minimal BBB.

Në kuadër të administrimit të portofolit të rezervës valutore, si hap i parë, Banka monitoron zhvillimet ekonomike për ekonomitë e vendeve ndaj të cilave ka ekspozime përmes investimit në tituj. Shkalla e monitorimit dhe niveli i të dhënave të menaxhimit ndryshon. Për monedhat kryesore, Banka konsideron se vlerësimet e agjencive të vlerësimit të renditjes dhe informacionet e tjera publike janë reflektuar në çmime dhe në të dhënat për Humbjet e Pritura të Kreditit (HPK). Përveç kësaj, menaxheri i portofolit dhe njësia e menaxhimit të rrezikut monitorojnë aftësinë paguese të çdo huamarrësi, bazuar në kërkime tregu dhe burime të tjera si pasqyrat financiare të publikuara. Probabilitetet e dështimit (PD) për çdo shkallë vlerësimi përcaktohen në bazë të normave historike afatgjata të ndodhura të dështimit, të përditësuara çdo vit, nga publikimet e agjencive kryesore të vlerësimit të renditjes.

Viti 2023 u shoqërua me shumë pasiguri në ekonominë globale, edhe pse në një shkallë më të ulët krahasuar me vitin 2022. Ngjarje të tilla si konflikti ushtarak midis Rusisë dhe Ukrainës, konflikti në Lindjen e Mesme midis Palestinës dhe Izraelit dhe krizat në sektorin bankar amerikan dhe evropian me falimentimin e Silicon Valley Bank dhe Credit Suisse AG kanë rezultuar në një paqëndrueshmëri të lartë të normave të interesit në ekonomitë kryesore botërore. Inflacioni pati rënie të ndjeshme gjatë vitit, por ishte ende larg objektivit të bankave qendrore. Kjo ka bërë që shumë banka qendrore të ruajnë në nivele të qëndrueshme normat bazë të interesit gjatë gjashtëmujorit të dytë të vitit për të monitoruar inflacionin, por edhe për të frenuar çdo recesion të mundshëm.

Megjithatë, ndikimi në portofolin shumë cilësor dhe të mirëdiversifikuar të Bankës së Shqipërisë ka qenë neutral, sa i takon humbjeve potenciale nga rreziku i kreditit.

Aktivitet në monedhën vendase

Aktivitet në monedhë vendase përfshijnë huatë ndaj bankave, investimet në tituj borxhi të emtuar nga Qeveria Shqiptare dhe kreditë ndaj punonjësve të përfshira te aktivitet e tjera financiare.

Banka nuk menaxhon në mënyrë aktive rrezikun e kredisë për aktivitet e shprehura në monedhën vendase, meqë ato zakonisht krijohen për qëllime të operacioneve të zbatimit të politikës monetare. Për monitorimin e rrezikut të kreditit për këto aktive, Banka përdor analiza dhe informacione të jashtme dhe të zhvilluara nga Banka, të cilat përfshijnë edhe informacionin që Banka ka në dispozicion, për shkak të rolit të saj si rregullator dhe bankë qendrore.

Për huatë ndaj bankave vendase (huatë njëditore dhe marrëveshjet e anasjella të riblerjes), Banka zbut rrezikun e kreditit nëpërmjet kolateralit, i cili përbëhet nga tituj të borxhit të emtuar nga Qeveria Shqiptare. Vlera e kolateralit për çdo transaksion nuk është më e ulët se vlera e kredisë së dhënë plus një diferencë të përcaktuar. Nëse vlera e letrës me vlerë të vendosur si kolateral bie nën një nivel të caktuar, Banka i kërkon bankave tregtare të vendosin kolateral shtesë, bazuar në rivlerësimin e letrave me vlerë.

Modeli i vlerësimit të rrezikut i përdorur nga Banka për vlerësimin e HPK-ve për huatë ndaj bankave vendase bazohet në kritere të ngjashme me ato të përdorura për qëllime mbikëqyrëse, siç janë mjaftueshmëria e kapitalit, rritja e kredisë, likuiditeti dhe përfitueshmëria e kundërpartisë. Shkallët e rrezikut dhe metodologjia i nënshtrohen rishikimeve të rregullta periodike nga Banka. Investimet në tituj borxhi në monedhën vendase përbëhen nga bono thesari të emtuara nga Qeveria Shqiptare, me afat maturimi deri në një vit. Ky portofol krijohet nga Banka për ndërhyrjen në tregun e parasë nëpërmjet transaksioneve me të drejta të plota, me qëllim menaxhimin e strukturës së likuiditetit të sistemit bankar me ndikim të mundshëm në normat afatshkurtra të interesit në këtë treg.

Rreziku i kreditit të portofolit të investimeve në tituj borxhi në monedhën vendase vlerësohet bazuar në të dhënat historike dhe kapacitetin e vlerësuar të Qeverisë Shqiptare për të përmbushur detyrimet kontraktuale afatshkurtra në monedhën vendase. Për kreditë ndaj punonjësve, banka vlerëson HPK-të në bazë të normave historike të humbjeve, të rregulluara për informacionin makroekonomik mbi të ardhmen.

BANKA E SHQIPËRISË

Shënime mbi pasqyrat financiare më dhe për vitin e mbyllur më 31 dhjetor 2023

(të gjitha shumat janë në milionë lekë, nëse nuk shprehet ndryshe)

8. INSTRUMENTET FINANCIARE: KLASIFIKIMI, ADMINISTRIMI I RREZIKUT DHE VLERA E DREJTË (VAZHDIM)**D. Rreziku i Kreditit (vazhdim)****(iv) Analiza e cilësisë së kreditit**

Tabela në vijim paraqet informacion mbi cilësinë e kreditit të aktiveve financiare të matura me kosto të amortizuar dhe investimet e borxhit me VDATGJ. Përveç se kur tregohet në mënyrë specifike, për aktivet financiare, shumat në tabelë përfaqësojnë vlerën kontabël bruto. Shpjegimi i termave “Faza 1”, “Faza 2” dhe “Faza 3” është përfshirë në Shënimin 7(A)(vii). Vlerësimet e kreditit tregojnë vlerësimin e dytë më të mirë mes Standard & Poor's, Moody's dhe Fitch.

	2023			2022	
	Faza 1	Faza 2	Faza 3	Totali	Totali
Paraja dhe balancat me bankat me kosto të amortizuar					
Vlerësuar AAA	38,947	-	-	38,947	50,946
Vlerësuar nga AA- në AA+	74,833	-	-	74,833	25,616
Vlerësuar nga A- në A+	11,885	-	-	11,885	10,799
Vlerësuar BBB+ dhe më poshtë	-	-	-	-	-
Qeveria Shqiptare B+ ¹	-	-	-	-	-
BIS Bazel	3,303	-	-	3,303	2,899
	128,968	-	-	128,968	90,260
Provizjion për humbjet	(12)	-	-	(12)	(6)
Vlera kontabël	128,956	-	-	128,956	90,254
Llogari me FMN-në²					
Të pavlerësuara	41,043	-	-	-	47,697
	41,043	-	-	41,043	47,697
Provizjion për humbjet	-	-	-	-	-
Vlera kontabël	41,043	-	-	41,043	47,697
Hua për bankat me kosto të amortizuar					
Shkalla: Rrezik shumë i ulët	-	-	-	-	-
Shkalla: Rrezik i ulët	44,755	-	-	44,755	51,088
Shkalla: Rrezik mesatar	-	-	-	-	-
Shkalla: Rrezik mesatarisht i lartë	-	-	-	-	-
Shkalla: Rrezik i lartë	-	-	-	-	-
	44,755	-	-	44,755	51,088
Provizjion për humbjet	-	-	-	-	-
Vlera kontabël	44,755	-	-	44,755	51,088
Investime në tituj borxhi me VDATGJ					
Vlerësuar AAA	97,236	-	-	97,236	157,025
Vlerësuar nga AA- në AA+	241,969	-	-	241,969	155,931
Vlerësuar nga A- në A+	32,914	-	-	32,914	33,338
Vlerësuar BBB+ dhe më poshtë	17,293	-	-	17,293	8,144
Qeveria Shqiptare (B+)*	68,639	-	-	68,639	74,065
BIS Bazel	28,736	-	-	28,736	56,718
Vlera kontabël – vlera e drejtë	486,787	-	-	486,787	485,221
Provizjion për humbjet	(43)	-	-	(43)	(47)
Vlera kontabël – vlera e drejtë	486,787	-	-	486,787	485,221
Aktive të tjera me kosto të amortizuar					
Të pavlerësuara	2,164	-	-	2,164	2,304
	2,164	-	-	2,164	2,304
Provizjion për humbjet	(6)	-	-	(6)	(6)
Vlera Kontabël	2,158	-	-	2,158	2,298

¹ Qeveria Shqiptare vlerësohet si B+, pozitive, bazuar në vlerësimin e kreditit të Standard & Poor's dhe B1 e qëndrueshme, bazuar në vlerësimin e kreditit të Moody's.

² Vlera e monedhës SDR përcaktohet duke përmbledhur vlerat në dollarin amerikan, bazuar në kurset e këmbimit të tregut, të një shporte monedhash kryesore (dollari amerikan, euro, sterlina, juani kinez dhe jeni japonez). Vlera e monedhës SDR llogaritet çdo ditë dhe shporta e vlerësimit rishikohet dhe përshtatet çdo pesë vjet.

BANKA E SHQIPËRISË

Shënime mbi pasqyrat financiare më dhe për vitin e mbyllur më 31 dhjetor 2023

(të gjitha shumat janë në milionë lekë, nëse nuk shprehet ndryshe)

8. INSTRUMENTET FINANCIARE: KLASIFIKIMI, ADMINISTRIMI I RREZIKUT DHE VLERA E DREJTË (VAZHDIM)

D. Rreziku i Kreditit (vazhdim)

(iv) Analiza e cilësisë së kreditit (vazhdim)

Tabela në vijim paraqet cilësinë e kreditit të letrave me vlerë të tregtueshme të borxhit. Analiza është e bazuar në vlerësimin e dytë më të mirë mes Standard & Poor's, Moody's dhe Fitch.

	2023	2022
Obligacione të agjencive të huaja		
Të vlerësuara AAA	999	776
Të vlerësuara nga AA- në AA+	1,960	2,350
	2,959	3,126
Obligacione të qeverive të huaja dhe institucioneve shumëpalëshe		
Të vlerësuara AAA	447	10,015
Të vlerësuara nga AA- në AA+	9,635	1,170
	10,082	11,185
Totali i titujve të borxhit të tregtueshëm	13,041	14,311

(v) Kolaterali i mbajtur dhe zbutja e rrezikut të kreditit

Banka mban kolateral dhe përdor instrumente të tjera për zbutjen e rrezikut të kreditit. Në tabelën në vijim paraqiten llojet kryesore të kolateralit të mbajtura për disa tipa ekspozimesh.

Shënime	Përqindja e ekspozimit që i nënshtrohet kërkesave të kolateralit		Lloji kryesor i kolateralit të mbajtur
	31 dhjetor 2023	31 dhjetor 2022	
Kredi ndaj bankave			
Marrëveshjet e anasjella të riblerjes dhe kredi njëditore	12	100	Tituj të borxhit të Qeverisë Shqiptare
Aktive të tjera			Hipotekë ose kontratë garancie
Kredi për punonjësit	16	100	

Më 31 dhjetor 2023, Banka ka një ekspozim prej 44,755 milionë lekësh (31 dhjetor 2022: 51,088 milionë lekë) përkundrejt bankave tregtare, për të cilin nuk njihet provigjion për humbjet nga krediti për shkak të mbulimit të plotë me kolateral.

(vi) Shumat që rrjedhin nga HPK-të

(a) Të dhënat, supozimet dhe teknikat e përdorura për përlogaritjen e zhvlerësimit

Shih politikën kontabël në Shënimin 7(A)(vii).

Rritje e ndjeshme e rrezikut të kreditit

Për përcaktimin nëse rreziku i mospagimit të vlerës së investuar të një instrumenti financiar është rritur ndjeshëm që nga njohja fillestare, Banka konsideron informacione të mbështetura dhe të arsyeshme, që janë të disponueshme pa kosto ose përpjekje të panevojshme. Kjo përfshin informacione dhe analiza sasiore dhe cilësore, bazuar në përvojën historike të Bankës dhe vlerësimet e specialistëve të rrezikut të kreditit, si dhe duke përfshirë informacione mbi të ardhmen.

Qëllimi i vlerësimit është të identifikojë nëse ka ndodhur një rritje e ndjeshme e rrezikut të kreditit për një ekspozim duke krahasuar:

BANKA E SHQIPËRISË

Shënime mbi pasqyrat financiare më dhe për vitin e mbyllur më 31 dhjetor 2023

(të gjitha shumat janë në milionë lekë, nëse nuk shprehet ndryshe)

8. INSTRUMENTET FINANCIARE: KLASIFIKIMI, ADMINISTRIMI I RREZIKUT DHE VLERA E DREJTË (VAZHDIM)

D. Rreziku i Kreditit (vazhdim)

(vi) Shumat që rrjedhin nga HPK-të (vazhdim)

(a) Të dhënat, supozimet dhe teknikat e përdorura për përlogaritjen e zhvlerësimit (vazhdim)

Rritje e ndjeshme e rrezikut të kreditit (vazhdim)

- probabilitetin e dështimit gjatë jetës së mbetur, në datën e raportimit; me
- probabilitetin e dështimit gjatë jetës së mbetur për këtë moment kohor, të vlerësuar në momentin e njohjes fillestare të ekspozimit (korrigjuar sipas nevojës për ndryshimet në pritshmëritë për parapagim).

Rreziku i kredisë/renditja

Për përcaktimin e rrezikut, në njohjen fillestare, Banka i cakton secilit ekspozim në monedhë të huaj si shkallë rreziku, vlerësimin e dytë më të mirë ndërmjet Standard & Poor's, Moody's dhe Fitch për secilën kundërparti. Në njohjen fillestare, Banka klasifikon çdo ekspozim ndaj bankave në një shkallë të caktuar rreziku krediti, bazuar në një shumëllojshmëri të dhënash që vlerësohen se parashikojnë rrezikun e dështimit dhe në eksperiencën me gjykimet mbi kreditin. Shkallët e rrezikut të kreditit përcaktohen duke përdorur faktorë cilësorë dhe sasiorë që janë tregues të rrezikut të dështimit. Këta faktorë ndryshojnë në varësi të natyrës së ekspozimit dhe të llojit të huamarrësit. Shkallët e rrezikut të kreditit janë përcaktuar dhe kalibruar në mënyrë të tillë që rreziku i dështimit të rritet në mënyrë eksponenciale me rritjen e rrezikut të kreditit. Ekspozimet janë subjekt monitorimi të vazhdueshëm, që mund të rezultojë në lëvizjen e ekspozimit në një shkallë/vlerësim të ndryshëm të rrezikut të kreditit. Monitorimi zakonisht përfshin përdorimin e të dhënave të mëposhtme.

Ekspozime në valutë të huaj	Ekspozime në monedhën vendase	Aktive të tjera
- Të dhëna nga agjencitë e vlerësimit të renditjes, artikujt e shtypit, ndryshimet në vlerësimet e jashtme të kreditit	- Të dhëna të mbledhura nga Banka mbi bankat tregtare dhe treguesit mbikëqyrës	Historiku i pagesave – kjo përfshin statusin dhe gjendjen financiare të huamarrësit
- Çmimet e obligacioneve të kuotuar për kundërpartinë, aty ku është e mundur	- Ndryshimet ekzistuese dhe të parashikuara në kushtet e biznesit, financiare dhe ekonomike	Ndryshimet ekzistuese dhe të parashikuara në kushtet financiare dhe ekonomike
- Ndryshimet aktuale dhe të pritshme në mjedisin politik, rregullator dhe teknologjik të kundërpartisë ose në aktivitetet e saj të biznesit	- Matrica të aftësisë paguese	

Përlogaritja e strukturës kohore të probabilitetit të dështimit "PD"

Shkallët/vlerësimi i rrezikut të kreditit janë të dhëna parësore në përcaktimin e strukturës kohore të PD-ve për ekspozimet. Banka mbledh informacione mbi performancën dhe dështimet për ekspozimet ndaj rrezikut të kreditit, analizuar sipas kundërpartive dhe shkallëve/vlerësimeve të rrezikut të kreditit.

Banka përdor modele statistikore për të analizuar të dhënat e mbledhura dhe për të kryer vlerësime të PD-së përgjatë jetës së mbetur të ekspozimeve dhe si këto PD priten të ndryshojnë me kohën. Metodologjia e përcaktimit të PD-së për bankat tregtare vendase bazohet në treguesit kryesorë të rrezikut të përdorur për qëllime mbikëqyrëse dhe faktorët e marrë në konsideratë nga ky sistem përfshijnë mjaftueshmërinë e kapitalit, rrezikun e kredisë, likuiditetin dhe përfitueshmërinë e kundërpartisë. Kjo analizë përfshin edhe identifikimin dhe kalibrimin e marrëdhënieve midis ndryshimeve në faktorët kryesorë makroekonomikë të vendit, si dhe qëndrueshmërinë e kapitalit të institucioneve vendase. Treguesit kryesorë makroekonomikë përfshijnë: rritjen e PBB-së, kursin e këmbimit, normat bazë të interesit dhe rritjen e kredisë. PD-të llogariten si mesatare e ponderuar e PD-ve për secilin faktor, ku peshat përcaktohen në bazë të rëndësisë së faktorit.

Për aktivet në valutë të huaj, Banka përdor PD 12-mujore për emetimet qeveritare dhe joqeveritare, bazuar në matricat e tranzicionit, sipas vlerësimeve të publikuara nga S&P, të cilat tregojnë mundësinë e falimentimit përgjatë 12 muajve për emetuesit për çdo kategori përkatëse vlerësimi. Për emetimet qeveritare përdoret një matricë tranzicioni afatgjatë.

BANKA E SHQIPËRISË

Shënime mbi pasqyrat financiare më dhe për vitin e mbyllur më 31 dhjetor 2023

(të gjitha shumat janë në milionë lekë, nëse nuk shprehet ndryshe)

8. INSTRUMENTET FINANCIARE: KLASIFIKIMI, ADMINISTRIMI I RREZIKUT DHE VLERA E DREJTË (VAZHDIM)

D. Rreziku i Kreditit (vazhdim)

(vi) Shumat që rrjedhin nga HPK-të (vazhdim)

(a) Të dhënat, supozimet dhe teknikat e përdorura për përllogaritjen e zhvlerësimit (vazhdim)

Rritje e ndjeshme e rrezikut të kreditit (vazhdim)

Për emetimet joqeveritare, përdoren dy matrica: një matricë tranzicioni afatgjatë e institucioneve financiare (skenari normal), dhe matrica e tranzicionit e një viti krize financiare (skenari alternativ i recensionit), të ponderuara me probabilitetet përkatëse të skenarëve të ndryshëm në të ardhmen.

Përllogaritja e strukturës kohore të probabilitetit të dështimit “PD” (vazhdim)

Për ekspozimet ndaj Qeverisë Shqiptare në monedhën vendase, PD i vlerësuar konsideron maturitetin afatshkurtër të këtyre ekspozimeve, mungesën e dështimeve historike dhe vlerësime të detajuara të aftësisë së Qeverisë Shqiptare për të përmbushur detyrimet e saj monetare kontraktuale në një kohë të shkurtër, duke marrë parasysh edhe treguesit makroekonomikë përgjatë periudhës së vlerësimit.

Përcaktimi nëse rreziku i kreditit është rritur ndjeshëm

Kriteret për të përcaktuar nëse rreziku i kreditit është rritur ndjeshëm ndryshojnë sipas portofoleve dhe përfshijnë ndryshime sasiore në PD dhe faktorë cilësorë, përfshirë një kriter të bazuar në ditëvonesa.

Rreziku i kreditit i një ekspozimi të caktuar në valutë konsiderohet se është rritur ndjeshëm që nga njohja fillestare nëse:

- vlerësimi i kreditit nga të tre agjencitë e vlerësimit të renditjes (Standard & Poor’s, Moody’s dhe Fitch) bie nën BBB- (ose ekuivalente me të); ose
- vlerësimi i kreditit nga njëra prej agjencive më sipër bie në BB-; ose
- ka një vonesë në shlyerjen e një detyrimi ndaj Bankës prej 30 ose më shumë ditësh. Në këtë rast, rreziku i kreditit do të konsiderohet që është rritur ndjeshëm për të gjitha ekspozimet ndaj atij emetuesi.

Rreziku i kredisë për një ekspozim të caktuar në monedhën vendase ndaj bankave tregtare konsiderohet të jetë rritur ndjeshëm që nga njohja fillestare, nëse plotësohet njëri nga kriteret më poshtë:

- banka merr kredi ELA (*Emergency Liquidity Assistance*) dhe PD arrin nivelin mbi 30%; ose
- niveli i treguesit PD është më i madh se 40% në periudhën e raportimit; ose
- PD është më e madhe se 25% dhe është rritur me më shumë se 5 pikë përqindjeje në periudhën e raportimit krahasuar me periudhën e njohjes fillestare; ose
- ka një vonesë në shlyerjen e një detyrimi (duke përjashtuar ELA) ndaj Bankës prej 30 ose më shumë ditësh. Në këtë rast, rreziku i kreditit do të konsiderohet që është rritur ndjeshëm për të gjitha ekspozimet ndaj asaj banke tregtare.

Ditëvonesat përcaktohen duke konsideruar numrin e ditëve që nga data më e hershme e afatit për pagesë, në të cilën nuk është kryer pagesa e plotë. Datat e afatit për pagesë përcaktohen pa marrë në konsideratë ndonjë periudhë faljeje që mund të jetë akorduar për huamarrësin.

Rreziku i kreditit i një ekspozimi ndaj Qeverisë Shqiptare në Lek konsiderohet se është rritur ndjeshëm që nga njohja fillestare, nëse ka një vonesë në shlyerjen e detyrimit ndaj Bankës prej 30 ose më shumë ditësh.

Banka monitoron efektivitetin e kriterëve të përdorura për të identifikuar rritjen e ndjeshme të rrezikut të kredisë, duke kryer rishikime periodike për të konfirmuar që kriteret janë në gjendje të identifikojnë rritje të ndjeshme në rrezikun e kreditit përpara se një ekspozim të dështojë.

Përkufizimi i dështimit

Banka konsideron që një aktiv financiar ka dështuar, kur:

- huamarrësi nuk ka gjasa t’i paguajë detyrimet e tij të plota ndaj Bankës për kredinë, pa qenë nevoja për veprime nga Banka, të tilla si realizimi i aktiveve të lëna si kolateral (nëse ka ndonjë të tillë); ose
- huamarrësi është në vonesë prej më shumë se 90 ditësh për ndonjë ekspozim material kredie ndaj Bankës.

BANKA E SHQIPËRISË

Shënime mbi pasqyrat financiare më dhe për vitin e mbyllur më 31 dhjetor 2023

(të gjitha shumat janë në milionë lekë, nëse nuk shprehet ndryshe)

8. INSTRUMENTET FINANCIARE: KLASIFIKIMI, ADMINISTRIMI I RREZIKUT DHE VLERA E DREJTË (VAZHDIM)

D. Rreziku i Kreditit (vazhdim)

(vi) Shumat që rrjedhin nga HPK-të (vazhdim)

(a) Të dhënat, supozimet dhe teknikat e përdorura për përllogaritjen e zhvlerësimit (vazhdim)

Përkufizimi i dështimit (vazhdim)

Në vlerësimin nëse një huamarrës është në dështim, Banka konsideron tregues:

- cilësorë – p.sh. shkeljet e kushteve financiare të kontratës;
- sasiorë – p.sh. vonesat në pagesë dhe mospagimi i ndonjë detyrimi tjetër nga i njëjti huamarrës; dhe
- bazuar në të dhënat e zhvilluara së brendshmi dhe të marra nga burime të jashtme, p.sh. matricën e tranzicionit të PD-së 12 mujre në raportim sipas raportit më të fundit të disponueshëm dhe matricës 12 mujore të tranzicionit të PD-së në lidhje me krizën më të fundit financiare të marrë nga S&P, e ponderuar sipas një probabiliteti të caktuar, dhe ;
- LGD e specifikuar për borxhin senior të pakolateralizuar të emetuesve sovranë, të korporatave dhe bankave, depozitat dhe llogaritë rrjedhëse në bankat qendrore të marra nga Moody's.

Të dhënat e përdorura në vlerësimin nëse një instrument financiar ka dështuar dhe rëndësia e tyre, mund të ndryshojnë me kalimin e kohës, për të pasqyruar ndryshimet në rrethana.

Përfshirja e informacionit mbi të ardhmen

Banka përfshin informacion mbi të ardhmen si në vlerësimet e saj nëse rreziku i kreditit të një instrumenti është rritur ndjeshëm që nga njohja fillestare ashtu edhe në matjen e HPK-ve.

Për ekspozimet në monedhën vendase, Banka formulon një “skanar bazë” të parashikimeve të ardhshme të treguesve të rëndësishëm ekonomikë (rritja e PBB-së, kurset e këmbimit, normat referuese të interesit dhe rritja e kredisë), si dhe një gamë përfaqësuese të skenarëve të tjerë të mundshëm të parashikuar "skanari i moderuar", duke marrë parasysh probabilitetet relative të secilit skanar, duke bërë krahasim të rezultateve të stres-testeve të mëparshme me treguesit financiarë të agjentëve ekonomikë, gjatë periudhës së referencës. Skanari bazë paraqet parashikimet më të mundshme dhe është në linjë me informacionin e përdorur nga Banka për qëllime të tjera, si planifikimi strategjik dhe parashikimet. Skanarët e tjerë “skanari i moderuar” paraqesin rezultate më pesimiste. Në mënyrë periodike, Banka kryen “*stress testing*” të goditjeve më ekstreme për të kalibruar përcaktimin e saj të këtyre skenarëve të tjerë përfaqësues.

Për emetimet joqeveritare në monedhë të huaj, informacioni mbi të ardhmen përfshihet në vlerësimin e PD-së, pasi probabilitetet për skanarin normal dhe skanarin alternativ llogariten në bazë të probabilitetit të rënies në recesion të ekonomive të mëdha (si një nga treguesit kryesorë të rritjes së PD-së për emetuesit joqeveritarë), duke zbatuar edhe faktorë shtesë cilësorë. Për emetimet qeveritare në valutë të huaj, vlerat e ardhshme të treguesve ekonomikë përfshihen në përcaktimin e renditjes dhe për pasojë, në nivelin e PD-së të reflektuar në matricat e tranzicionit të publikuara nga agjencitë e renditjes. Këta tregues rishikohen periodikisht dhe në raste ndryshimesh të rëndësishme në treg nga agjencitë e vlerësimit të renditjes.

Aktivitetet financiare të modifikuara

Kushtet kontraktuale të një aktivi financiar mund të modifikohen për arsye të ndryshme, duke përfshirë ndryshimin e kushteve të tregut dhe faktorë të tjerë që nuk lidhen me ndonjë përkeqësim aktual ose potencial të cilësisë së kreditit të kundërpartisë. Një aktiv ekzistues, kushtet e të cilit janë modifikuar, mund të çregjistrohet dhe aktivi i rinegociuar njihet si aktiv i ri me vlerë të drejtë, në përputhje me politikën kontabël të përcaktuar në Shënimin 7(A)(iv).

Kur kushtet e një aktivi financiar modifikohen dhe modifikimi nuk rezulton në çregjistrim, përcaktimi nëse rreziku i kredisë së aktivitetit është rritur ndjeshëm reflekton krahasimin e:

- PD-së përgjatë jetës së mbetur në datën e raportimit bazuar në kushtet e modifikuara; me
- PD-në përgjatë jetës së mbetur vlerësuar në bazë të të dhënave në njohjen fillestare dhe kushteve kontraktuale fillestare.

8. INSTRUMENTET FINANCIARE: KLASIFIKIMI, ADMINISTRIMI I RREZIKUT DHE VLERA E DREJTË (VAZHDIM)**D. Rreziku i Kreditit (vazhdim)****(vi) Shumat që rrjedhin nga HPK-të (vazhdim)****(a) Të dhënat, supozimet dhe teknikat e përdorura për përlogaritjen e zhvlerësimit (vazhdim)****Matja e HPK-ve**

Të dhënat kryesore për matjen e HPK-ve janë strukturat kohore të parametrave të mëposhtëm:

- probabiliteti i dështimit (PD),
- humbja nga dështimi (HND),
- ekspozimi në rast dështimi (END).

Këto parametra janë nxjerrë nga modelet statistikore të zhvilluara së brendshmi, modele statistikore të jashtme të njohura globalisht dhe nga të dhëna të tjera historike. Ato janë korrigjuar për të pasqyruar informacionin mbi të ardhmen, siç është përshkruar më sipër.

Vlerësimet e PD-ve janë vlerësime në një datë të caktuar, të cilat llogariten bazuar në modelet statistikore të vlerësimit dhe përcaktohen duke përdorur teknika vlerësimi të përshtatura sipas kategorive të ndryshme të kundërpartive dhe ekspozimeve. Këto modele statistikore bazohen në të dhëna të brendshme dhe të jashtme, duke përfshirë faktorë sasiorë dhe cilësorë. Të dhënat nga matricat e tranzicionit përdoren për të llogaritur PD-të për kundërpartitë e huaja. Nëse një kundërparti ose ekspozim lëviz midis klasave të vlerësimit, atëherë kjo sjell një ndryshim në vlerësimin e PD-së përkatëse.

HND-ja është shkalla e humbjes së mundshme në rast dështimi. Banka vlerëson parametrat e HND-së bazuar në historinë e normave të rikuperimit ose parametra të llogaritur nga agjencitë e renditjes dhe institucionet rregullatore si BIS Bazel të pretendimeve përkundrejt palëve të dështuara. Modelet e HND-së do të konsiderojnë strukturën, kolateralin, prioritetin e pretendimit, industrinë ku bën pjesë kundërpartia dhe kostot e rikuperimit të çdo kolaterali që është i lidhur me aktivin financiar.

END-ja përfaqëson ekspozimin e pritshëm në rast dështimi. Banka llogarit END-në duke u nisur nga ekspozimi aktual ndaj një kundërpartie, si dhe duke konsideruar ndryshimet e mundshme të vlerës aktuale që lejohen sipas kontratës, duke përfshirë amortizimin. END-ja për një aktiv financiar është vlera e tij kontabël bruto në momentin e dështimit. Vlerësimet e END-së llogariten mbi bazën e flukseve të skontuara monetare, duke përdorur normën efektive të interesit si normë skontimi.

Siç është përshkruar më sipër dhe duke përdorur PD 12-mujore për aktivet financiare për të cilat rreziku i kreditit nuk është rritur ndjeshëm, Banka mat HPK-të, duke marrë parasysh rrezikun e dështimit përgjatë periudhës maksimale kontraktuale gjatë të cilës është e ekspozuar ndaj rrezikut të kreditit, edhe nëse, për qëllime të menaxhimit të rrezikut, Banka konsideron një periudhë më të gjatë. Periudha maksimale kontraktuale zgjat deri në datën në të cilën Banka ka të drejtë të kërkojë kthimin e një parapagimi. Kur modelimi i një parametri kryhet në baza kolektive, instrumentet financiare grupohen në bazë të karakteristikave të përbashkëta të rrezikut të cilat përfshijnë:

- llojin e instrumentit;
- vlerësimet e rrezikut të kreditit;
- llojin e kolateralit;
- datën e njohjes fillestare;
- afatin e mbetur deri në maturim;
- industrinë; dhe
- vendndodhjen gjeografike të huamarrësit.

Grupimet janë subjekt rishikimi të rregullt, për të siguruar që ekspozimet brenda një grupi të caktuar të mbeten homogjene.

Për portofolet për të cilat ka të dhëna historike të kufizuara, Banka përdor informacion të jashtëm si referencë për të plotësuar të dhënat e disponueshme së brendshmi. Për portofolet në valutë bazuar në politikën e investimeve të bankës janë përdorur vlerësimet e tre agjencive kryesore të vlerësimit si një *input* kyç për vlerësimin e portofoleve.

BANKA E SHQIPËRISË

Shënime mbi pasqyrat financiare më dhe për vitin e mbyllur më 31 dhjetor 2023

(të gjitha shumat janë në milionë lekë, nëse nuk shprehet ndryshe)

8. INSTRUMENTET FINANCIARE: KLASIFIKIMI, ADMINISTRIMI I RREZIKUT DHE VLERA E DREJTË (VAZHDIM)

D. Rreziku i Kreditit (vazhdim)

(vi) Shumat që rrjedhin nga HPK-të (vazhdim)

Ekspozimet për të cilat informacioni i jashtëm i përdorur si referencë përbën një të dhënë të rëndësishme në matjen e HPK-ve, përfshijnë aktive financiare në valutë të huaj si më poshtë:

Ekspozimi	Referencat e jashtme të përdorura		
	PD	HND	
Paraja dhe balancat me bankat (llogarit dhe depozitat)	128,381	Vlerësimi i dytë më i mirë (nga: S&P, Moody`s dhe Fitch)	Studimet e rikuperimeve nga Moody`s
Investimet në tituj të borxhit në monedhë të huaj	418,148	Vlerësimi i dytë më i mirë (nga: S&P, Moody`s dhe Fitch)	Studimet e rikuperimeve nga Moody`s

(b) Provigjioni për humbjet

Tabela e mëposhtme paraqet barazimin midis gjendjes në fillim dhe në fund të provigjionit për humbje sipas klasës së instrumentit financiar. Shpjegimi i termave “Faza 1”, “Faza 2” dhe “Faza 3” dhe aktiv me kredit të zhvlerësuar është përfshirë në Shënimin 7(A)(vii).

	2023			2022	
	Faza 1	Faza 2	Faza 3	Totali	Totali
Paraja dhe balancat me bankat					
Balanca më 1 janar	6	-	-	6	15
Rimatja neto e fondit të humbjeve	6	-	-	6	(9)
Balanca në fund të periudhës	12	-	-	12	6
Aktive të tjera me kosto të amortizuar					
Balanca në 1 janar	6	-	-	6	6
Rivlerësimi neto i provigjionit për humbje		-	-		-
Balanca në fund të periudhës	6	-	-	6	6
Tituj të borxhit me VDATGJ					
Balanca më 1 janar	47	-	-	47	22
Rimatja neto e fondit të humbjeve	(4)	-	-	(4)	25
Balanca në fund të periudhës	43	-	-	43	47
Total					
Balanca më 1 janar	59	-	-	59	43
Rimatja neto e fondit të humbjeve	2	-	-	2	16
Balanca në fund të periudhës	61	-	-	61	59

Për letrat me vlerë të investimit të borxhit të matura në VDATGJ, provigjioni për HPK nuk e zvogëlon vlerën kontabël në pozicionin e pasqyrave financiare, e cila mbetet me vlerën e drejtë.

(b) Aktivet financiare me kredit të zhvlerësuar

Për më tepër detaje shih politikën e kontabilitetit në Shënimin 7(A)(vii).

Më 31 dhjetor 2023 dhe 31 dhjetor 2022, Banka nuk kishte aktive financiare me kredit të zhvlerësuar.

(vii) Përqendrimi i rrezikut të kredisë

Banka monitoron përqendrimet e rrezikut të kreditit sipas vendndodhjes gjeografike dhe sipas llojit të kundërpartisë. Një analizë e përqendrimit të rrezikut të kreditit është paraqitur më poshtë. Përqendrimi sipas vendndodhjes për investimet në tituj borxhi bazohet në vendin e emetuesit të titullit. Përqendrimi sipas llojit të kundërpartisë bazohet në vendin e klientit.

BANKA E SHQIPËRISË

Shënime mbi pasqyrat financiare më dhe për vitin e mbyllur më 31 dhjetor 2023

(të gjitha shumat janë në milionë lekë, nëse nuk shprehet ndryshe)

8. INSTRUMENTET FINANCIARE: KLASIFIKIMI, ADMINISTRIMI I RREZIKUT DHE VLERA E DREJTË (VAZHDIM)**D. Rreziku i Kreditit (vazhdim)****(vii) Përqendrimi i rrezikut të kredisë (vazhdim)**

Një analizë e përqendrimit të rrezikut të kreditit sipas pozicionit gjeografik paraqitet si më poshtë:

	Gjermani	Francë	Shtete të tjera të BE-së	Zvicër	SHBA	Shqipëri	Të tjera	Totali
31 dhjetor 2023								
Llogari dhe depozita me institucionet financiare (Shënimi 9)	33,108	31,988	1,173	8,565	8,439	-	45,683	128,956
Aktive të tregtueshme	846	887	1,182	57	9,186	-	883	13,041
Llogari me FMN-në	-	-	-	-	-	-	41,043	41,043
Kredi ndaj bankave	-	-	-	-	-	44,755	-	44,755
Investime në tituj	53,243	85,673	155,525	28,736	69,120	68,639	25,851	486,787
Aktive të tjera (Shënimi 16)	-	-	-	-	-	2,158	-	2,158
Totali	87,197	118,548	157,880	37,358	86,745	115,552	113,460	716,740
31 dhjetor 2022								
Llogari dhe depozita me institucionet financiare (Shënimi 9)	40,297	9,064	55	2,899	10,647	-	27,292	90,254
Aktive të tregtueshme	972	1,007	1,361	73	9,428	2	1,470	14,313
Llogari me FMN-në	-	-	-	-	-	-	47,697	47,697
Kredi ndaj bankave	-	-	-	-	-	51,088	-	51,088
Investime në tituj	71,262	57,188	140,861	56,718	56,309	74,064	28,819	485,221
Aktive të tjera (Shënimi 16)	-	-	-	-	-	2,298	-	2,298
Totali	112,531	67,259	142,277	59,690	76,384	127,452	105,278	690,871

BANKA E SHQIPËRISË

Shënime mbi pasqyrat financiare më dhe për vitin e mbyllur më 31 dhjetor 2023

(të gjitha shumat janë në milionë lekë, nëse nuk shprehet ndryshe)

8. INSTRUMENTET FINANCIARE: KLASIFIKIMI, ADMINISTRIMI I RREZIKUT DHE VLERA E DREJTË (VAZHDIM)

D. Rreziku i Kreditit (vazhdim)

(vii) Përqendrimi i rrezikut të kredisë (vazhdim)

Një analizë e përqendrimit të aktiveve financiare sipas llojit të kundërpartisë paraqitet si më poshtë:

	Llogari dhe depozita me institucionet financiare	Aktive të tregtueshme	Llogari me FMN-në	Kredi ndaj bankave	Investime në tituj	Aktive të tjera	Totali
31 dhjetor 2023							
Banka Qendrore	85,421	9,046	41,043	-	-	-	135,510
BIS Bazel	3,302	-	-	-	28,736	-	32,038
Qeveritë e huaja dhe institucionet shumëpalëshe	-	677	-	-	322,393	-	323,070
Agjencitë e huaja	-	2,885	-	-	34,937	-	37,822
Bankat tregtare	40,233	433	-	44,755	32,082	-	117,503
Qeveria Shqiptare	-	-	-	-	68,639	-	68,639
Të tjera	-	-	-	-	-	2,158	2,158
Totali	128,956	13,041	41,043	44,755	486,787	2,158	716,740

	Llogari dhe depozita me institucionet financiare	Aktive të tregtueshme	Llogari me FMN-në	Kredi ndaj bankave	Investime në tituj	Aktive të tjera	Totali
31 dhjetor 2022							
Banka Qendrore	70,846	9,461	47,697	-	-	-	128,004
BIS Bazel	2,898	-	-	-	56,718	-	59,616
Qeveritë e huaja dhe institucionet shumëpalëshe	-	667	-	-	280,893	-	281,560
Agjencitë e huaja	-	3,358	-	-	34,502	-	37,860
Bankat tregtare	16,510	825	-	51,088	39,044	-	107,467
Qeveria Shqiptare	-	2	-	-	74,064	-	74,066
Të tjera	-	-	-	-	-	2,298	2,298
Total	90,254	14,313	47,697	51,088	485,221	2,298	690,871

8. INSTRUMENTET FINANCIARE: KLASIFIKIMI, ADMINISTRIMI I RREZIKUT DHE VLERA E DREJTË (VAZHDIM)**E. Rreziku i tregut**

Rreziku i tregut është rreziku që ndryshimi në çmimet e tregut, si normat e interesit, çmimet e kapitalit, kursi i këmbimit dhe normat e kreditit (që nuk lidhen me ndryshimet në cilësinë e kredidhënësit apo emetuesit) do të ndikojnë në të ardhurat e Bankës apo vlerën e instrumenteve financiare të saj. Objektivi i administrimit të rrezikut të tregut është të menaxhojë dhe kontrollojë ekspozimin ndaj rrezikut të tregut brenda parametrave të pranueshëm, ndërkohë që optimizon kthimin nga rreziku.

Elementet kryesore të rrezikut të çmimit që ndikojnë Bankën janë:

- rreziku i normave të interesit i lidhur me ndryshimet në vlerën e drejtë të instrumenteve financiare për shkak të ndryshimit të normave të interesit; dhe
- rreziku i kursit të këmbimit i lidhur me ndryshimet në vlerën e drejtë të instrumenteve financiare për shkak të ndryshimit të kursit të këmbimit.

Ekspozimi i Bankës ndaj rrezikut të kursit të këmbimit monitorohet mbi baza të vazhdueshme. Aktivitetet dhe detyrimet financiare në monedhë të huaj paraqiten në shënimet e pasqyrave financiare.

Për qëllime të administrimit të rezervës valutore, funksion i cili realizohet nga Departamenti i Operacioneve Monetare, Këshilli Mbikëqyrës ka përcaktuar kritere për përbërjen sipas monedhave të rezervës valutore, në përputhje me objektivat e mbajtjes së rezervave. Kjo shërben si referencë për t'u përdorur në administrimin e rrezikut të kursit të këmbimit. Si rrjedhojë, Banka është pasive në administrimin e rrezikut të kursit të këmbimit. Komiteti i Investimit përcakton disa kufizime për përbërjen sipas monedhave të transheve të rezervës valutore. Kufizimet monitorohen nga Departamenti i Operacioneve Monetare, me qëllim kryerjen e veprimeve të nevojshme balancuese për ruajtjen e peshave të synuara për përbërjen sipas monedhave.

(i) Rreziku i normave të interesit

Operacionet e Bankës janë të ekspozuara ndaj rrezikut të normave të interesit, i cili ndikon në çmimet e aktiveve interesprurëse (duke përfshirë investimet) dhe të detyrimeve që mbartin interes.

Departamenti i Operacioneve Monetare të Bankës monitoron rrezikun e normave të interesit. Banka i zbut këto rreziqe duke mbajtur një tepricë të konsiderueshme të aktiveve që mbartin interes në raport me detyrimet. Banka zotëron një portofol të aktiveve dhe detyrimeve financiare që mbartin interes, në mënyrë të tillë që e ardhura neto nga interesi të jetë në mënyrë të konsiderueshme më e lartë se nevojat operationale, që të minimizojë efektin potencial të kundërt të luhatjeve ndaj normave të interesit. Normat e interesit të zbatuara ndaj aktiveve dhe detyrimeve financiare paraqiten në shënimet e pasqyrave financiare.

Administrimi i rrezikut të normës së interesit, për qëllime të administrimit të rezervës valutore, përmban si aktivitet bazë të tij procesin e përzgjedhjes së një portofoli/kohëzgjatjeje *benchmark* për secilin nga tregjet (monedhat) në të cilat mbahet rezerva valutore. Përzgjedhja e realizuar rishikohet periodikisht të paktën një herë në vit ose kurdoherë që ndryshimet e kushteve të tregut kërkojnë një rivlerësim. Krahas përcaktimit të portofoleve *benchmark*, Komiteti i Investimit, në përputhje me kufizimin e dhënë nga Këshilli Mbikëqyrës, përcakton dhe kufizimet në nivel transhi për faktorët e rrezikut shtesë që mund të ndërmerren nga specialistët e administrimit të portofolit gjatë administrimit aktiv. Kufizimet në nivel portofoli janë përcaktuar nga Drejtori i Departamentit të Operacioneve Monetare.

Treguesit kryesorë të përdorur për të matur nivelin e rrezikut të normave të interesit për portofolet individuale dhe për rezervën valutore janë treguesi i kohëzgjatjes dhe VaR (Vlera në Rrezik).

- Kohëzgjatja mat ndjeshmërinë e çmimit të letrave me vlerë të borxhit me të ardhura fikse kundrejt luhatjes së normave të interesit në treg.
- Treguesi VaR përkufizohet si humbja maksimale e një portofoli bazuar në ekspozimin që ka ndaj faktorëve të rrezikut, me një interval besimi të caktuar dhe për një horizont të caktuar kohor.

BANKA E SHQIPËRISË

Shënime mbi pasqyrat financiare më dhe për vitin e mbyllur më 31 dhjetor 2023

(të gjitha shumat janë në milionë lekë, nëse nuk shprehet ndryshe)

8. INSTRUMENTET FINANCIARE: KLASIFIKIMI, ADMINISTRIMI I RREZIKUT DHE VLERA E DREJTË (VAZHDIM)

E. Rreziku i tregut (vazhdim)

(i) Rreziku i normave të interesit (vazhdim)

Për qëllime të administrimit të rezervës, VaR i përlogaritur përfshin vetëm ekspozimin ndaj faktorit të rrezikut të ndryshimit të normave të interesit për gjithë pozicionet, përfshirë instrumentet *benchmark* dhe instrumentet *jo-benchmark*.

Për instrumentet *benchmark* shfrytëzohen të dhënat për ndryshimet e normave të interesit të emetimeve të thesarit për çdo monedhë, ndërsa për instrumentet *jo-benchmark* shfrytëzohen të dhënat për emetimet me vlerësim AA, duke qenë se ky vlerësim përbën peshën kryesore të instrumenteve *jo-benchmark* në portofolet e rezervës.

Më poshtë paraqitet një përmbledhje e VaR (95%) të pozicionit të portofolit të Bankës më 31 dhjetor 2023 dhe 31 dhjetor 2022.

	31 dhjetor 2023	31 dhjetor 2022
VaR (95%) në milionë lekë	(14,191)	(10,592)

Për më tepër, një metodë e rëndësishme për matjen e rrezikut të tregut është analiza e ndjeshmërisë së vlerave të rezervës nga ndryshime hipotetike të faktorëve të tregut. Të dhënat e përdorura në përlogaritjet e analizës së ndjeshmërisë përfshijnë kohëzgjatjen e portofolit dhe peshën e çdo monedhe. Treguesi i kohëzgjatjes së portofolit tregon shkallën e ndryshimit të vlerës së tregut të portofolit, duke supozuar një zhvendosje paralele të kurbës së normave bazë të interesit për të gjitha instrumentet në përmbajtje të portofolit.

Duke supozuar një rritje/(ulje) të menjëhershme paralele të normave të interesit me 50 pikë bazë dhe 100 pikë bazë dhe një korrelacion të barabartë me 1 midis kurbave, si dhe bazuar në kohëzgjatjen e rezervës valutore agregate, më poshtë paraqiten llogaritjet për humbjen /fitimin në të ardhurat e tjera gjithëpërfshirëse nga secili skenar.

Efekti i vlerësuar në të ardhurat e tjera gjithëpërfshirëse në milionë lekë

	2023		2022	
	100 bp	50 bp	100 bp	50 bp
Rritje	(9,828)	(4,914)	(7,859)	(3,930)
Zvogëlim	9,828	4,914	7,859	3,930

Aktivitet dhe detyrimet me norma të ndryshueshme interesi mbartin rrezikun e ndryshimit të bazës që shërben për të përcaktuar normat e interesit.

Pozicioni i ndjeshmërisë së Bankës ndaj normës së interesit, ndarë sipas riçmimit kontraktual, jepet në tabelën pasardhëse, e cila përfshin instrumentet financiare me vlerë të mbartur të klasifikuar sipas riçmimit kontraktual ose datës së maturitetit.

BANKA E SHQIPËRISË

Shënime mbi pasqyrat financiare më dhe për vitin e mbyllur më 31 dhjetor 2023

(të gjitha shumat janë në milionë lekë, nëse nuk shprehet ndryshe)

8. INSTRUMENTET FINANCIARE: KLASIFIKIMI, ADMINISTRIMI I RREZIKUT DHE VLERA E DREJTË (VAZHDIM)**E. Rreziku i tregut (vazhdim)****(i) Rreziku i normave të interesit (vazhdim)**

31 dhjetor 2023	Totali	Instrumente me norma fikse interesi				Instrumente që nuk mbartin interes
		Norma interesi të ndryshueshme	Deri në 1 muaj	Nga 1 deri në 3 muaj	Mbi 3 muaj	
Aktive interesprurëse						
Paraja dhe balancat me bankat	128,980	114,349	9,950	3,549	534	598
Aktive të tregtueshme	13,041	241	-	383	12,417	-
Llogari me FMN-në	41,043	23,450	-	-	-	17,593
Kredi ndaj bankave	44,755	-	37,785	6,970	-	-
Investime në tituj	486,787	-	15,973	37,380	433,434	-
Aktive të tjera (Shënimi 16)	2,159	-	2	-	2,157	-
Totali	716,765	138,040	63,710	48,282	448,542	18,191
Detyrime që mbartin interes						
Para në qarkullim	407,968	-	-	-	-	407,968
Detyrime ndaj bankave	224,111	-	213,731	-	10,380	-
Depozita dhe hua nga palë të treta	1,997	-	1,997	-	-	-
Detyrime ndaj Qeverisë dhe institucioneve shtetërore	105,024	500	-	-	-	104,524
Detyrime ndaj FMN-së	37,156	22,840	-	-	-	14,316
Detyrime të tjera	880	-	-	-	-	880
Totali	777,136	23,340	215,728	-	10,380	527,688
Hendeku i instrumenteve që mbartin interes	(60,371)	114,700	(152,018)	48,282	438,162	(509,497)

BANKA E SHQIPËRISË

Shënime mbi pasqyrat financiare më dhe për vitin e mbyllur më 31 dhjetor 2023

(të gjitha shumat janë në milionë lekë, nëse nuk shprehet ndryshe)

8. INSTRUMENTET FINANCIARE: KLASIFIKIMI, ADMINISTRIMI I RREZIKUT DHE VLERA E DREJTË (VAZHDIM)**E. Rreziku i tregut (vazhdim)****(i) Rreziku i normave të interesit (vazhdim)**

31 dhjetor 2022	Totali	Norma interesi të ndryshueshme	Instrumente me norma fikse interesi			Instrumente që nuk mbartin interes
			Deri në 1 muaj	Nga 1 deri në 3 muaj	Mbi 3 muaj	
Aktive interesprurëse						
Paraja dhe balancat me bankat	90,273	79,636	10,054	-	-	583
Aktive të tregtueshme	14,313	-	20	-	14,292	1
Llogari me FMN-në	47,697	27,819	-	-	-	19,879
Kredi ndaj bankave	51,088	-	40,262	10,826	-	-
Investime në tituj	485,221	-	9,167	29,866	446,188	-
Aktive të tjera (Shënimi 16)	2,298	-	2	-	2,296	-
Totali	690,890	107,454	59,505	40,692	462,776	20,463
Detyrime që mbartin interes						
Para në qarkullim	401,129	-	-	-	-	401,129
Detyrime ndaj bankave	217,692	-	205,252	-	12,440	-
Depozita dhe hua nga palë të treta	2,007	-	2,007	-	-	-
Detyrime ndaj Qeverisë dhe institucioneve shtetërore	63,491	500	-	-	-	62,991
Detyrime ndaj FMN-së	41,932	25,757	-	-	-	16,175
Detyrime të tjera	921	-	-	-	-	921
Totali	727,172	26,257	207,259	-	12,440	481,216
Hendeku i instrumenteve që mbartin interes	(36,282)	81,197	(147,754)	40,692	450,336	(460,753)

8. INSTRUMENTET FINANCIARE: KLASIFIKIMI, ADMINISTRIMI I RREZIKUT DHE VLERA E DREJTË (VAZHDIM)**E. Rreziku i tregut (vazhdim)****(i) Rreziku i normave të interesit (vazhdim)****Kontratat e ardhshme**

Kontratat e ardhshme janë kontrata standarde për blerjen ose shitjen e aktiveve financiare ose jofinanciare, në një datë të caktuar dhe me një çmim tregu të paracaktuar. Për të minimizuar rrezikun e kreditit, në varësi të llojit të instrumentit, investitorët duhet të lënë një marzh pranë zyrës së “clearing”-ut, si garanci financiare. Ky marzh ose bono performance vlerësohet çdo ditë sipas tregut, që do të thotë se çdo ndryshim në vlerë tregohet në llogarinë e investitorit në fund të çdo dite tregtimi deri në skadimin e kontratës.

Vlera e drejtë neto e kontratave të së ardhmes më 31 dhjetor 2023 është 0 milionë lekë (2022: vlera e drejtë neto ishte 0 milionë lekë) (shih Shënimin 13).

Vlera nominale e këtyre kontratave më 31 dhjetor 2023 paraqitet:

- kontratat në blerje janë në vlerën 0 milionë lekë (2022: 0 milionë lekë); dhe
- kontratat në shitje janë në vlerën 0 milionë lekë (2022: 0 milionë lekë).

(ii) Rreziku i kurseve të këmbimit

Rreziku i kursit të këmbimit vjen si pasojë e diferencës në strukturën e monedhave midis aktiveve dhe detyrimeve. Nga një këndvështrim kontabël, Banka është e ekspozuar ndaj rrezikut të këmbimit, për shkak të realizimit të funksioneve të saj si bankë qendrore.

Ky rrezik mund të ndikojë madhësinë e kapitalit të saj. Për të administruar këtë lloj ekspozimi ndër vite janë ndërmarrë masa për të rritur kapitalin, hyrjen e fondeve dhe, në raste të veçanta, atëherë kur balanca e rezervës së rivlerësimit është negative, janë emetuar instrumente borxhi nga Qeveria e Republikës së Shqipërisë, sikurse parashikohet në ligjin “Për Bankën e Shqipërisë” (Shënimi 7(N), 14 dhe 22). Krijimi i rezervave speciale nga fitimi për t’u shpërndarë është një masë që Banka mund të marrë për të ruajtur kapitalin e saj. Megjithatë, Banka reflekton vetëm luhatjet e kursit të këmbimit dhe kjo për shkak të regjimit të lirë të kursit të këmbimit që ajo ndjek. Banka nuk parashikon të zvogëlojë rezervën e saj valutore dhe si rrjedhojë të materializojë këto humbje. Në rastet kur Banka do të detyrohet të shesë valutë në treg (në kushtet kur tregu i valutës nuk do të funksionojë normalisht), do ta bëjë këtë në kushtet kur do të kemi një dobësim të shpejtë të monedhës Lek. Kjo lëvizje do të ndikojë indirekt në uljen e tepricës së llogarisë së rivlerësimit si dhe në rritjen e kursit të këmbimit me të cilën do të shitet rezerva.

Kontrata Forward

Derivatvët e tregtueshëm përfshijnë kontrata të ardhshme të kurseve të këmbimit midis Bankës dhe Qeverisë Shqiptare. Këto instrumente zakonisht nuk mbyllen përpara datës së maturimit.

Vlera e drejtë e kontratave të ardhshme të kurseve të këmbimit më 31 dhjetor 2023 është 0 milionë lekë (2022: 2 milionë lekë) (shih Shënimin 13).

Kurset kryesore të këmbimit të përdorura janë si më poshtë.

<i>Në Lekë</i>	Kursi mesatar		Kursi fiks në fund të vitit	
	2023	2022	2023	2022
Dollari Amerikan (USD)	100.64	113.04	93.94	107.05
Monedha e Bashkimit Evropian (EUR)	108.8	118.98	103.88	114.23
Paundi Britanik (GBP)	125.01	139.6	119.47	128.92
Të drejtat speciale të tërheqjes (SDR)	134.26	151.2	126.04	142.47
Yeni Japonez (JPY)	0.72	0.86	0.66	0.81
Juani Kinez (<i>offshore</i>) (CNH)	14.22	19.79	13.19	15.46

Analiza e ndjeshmërisë

Një forcim (dobësim) i arsyeshëm i EUR, USD, GBP ose valutave të tjera me 10% ndaj Lekut më 31 dhjetor 2023, do të kishte ndikuar në matjen e instrumenteve financiare të shprehura në një monedhë të huaj, si dhe mbi kapitalin dhe fitimin ose humbjen për shumat e treguara më poshtë. Kjo analizë supozon se gjithë treguesit e tjerë, në veçanti normat e interesit, mbeten konstantë dhe injoron çdo ndikim të shitjeve dhe blerjeve të parashikuara.

BANKA E SHQIPËRISË

Shënime mbi pasqyrat financiare më dhe për vitin e mbyllur më 31 dhjetor 2023

(të gjitha shumat janë në milionë lekë, nëse nuk shprehet ndryshe)

8. INSTRUMENTET FINANCIARE: KLASIFIKIMI, ADMINISTRIMI I RREZIKUT DHE VLERA E DREJTË (VAZHDIM)**E. Rreziku i tregut (vazhdim)****(ii) Rreziku i kurseve të këmbimit (vazhdim)**

Ekspozimi i Bankës ndaj rrezikut të kurseve të këmbimit më 31 dhjetor 2023 dhe 31 dhjetor 2022 është si më poshtë.

31 dhjetor 2023	ALL	USD	EUR	GBP	SDR	Të tjera	Totali
Aktive							
Paraja dhe balancat me bankat	-	9,480	106,524	498	-	12,454	128,956
Aktive të tregtueshme	-	13,041	-	-	-	-	13,041
Llogari me FMN-në	14,316	-	-	-	26,727	-	41,043
Kredi ndaj bankave	44,755	-	-	-	-	-	44,755
Investime në tituj	68,639	80,337	308,828	11,633	-	17,350	486,787
Aktive të tjera	2,158	-	-	-	-	-	2,158
Totali i aktiveve	129,868	102,858	415,352	12,131	26,727	29,804	716,740
Detyrime							
Para në qarkullim	407,968	-	-	-	-	-	407,968
Detyrime ndaj bankave	71,126	15,901	137,084	-	-	-	224,111
Depozita dhe hua nga palë të treta	1,990	-	7	-	-	-	1,997
Detyrime ndaj Qeverisë dhe institucioneve shtetërore	24,274	125	80,542	-	83	-	105,024
Detyrime ndaj FMN-së	-	-	-	-	37,156	-	37,156
Detyrime të tjera	140	507	233	-	-	-	880
Totali i detyrimeve	505,498	16,533	217,866	-	37,239	-	777,136
Ekspozimi neto në pasqyrën e pozicionit	(375,630)	86,325	197,486	12,131	(10,512)	29,804	(60,396)
Analiza e ndjeshmërisë							
Efekti i Fitimit/(humbjes: Forcim (10%)	-	8,633	19,749	1,213	(1,051)	2,980	-
Dobësim (10%)	-	(8,633)	(19,749)	(1,213)	1,051	(2,980)	-

BANKA E SHQIPËRISË

Shënime mbi pasqyrat financiare më dhe për vitin e mbyllur më 31 dhjetor 2023

(të gjitha shumat janë në milionë lekë, nëse nuk shprehet ndryshe)

8. INSTRUMENTET FINANCIARE: KLASIFIKIMI, ADMINISTRIMI I RREZIKUT DHE VLERA E DREJTË (VAZHDIM)**E. Rreziku i tregut (vazhdim)****(ii) Rreziku i kurseve të këmbimit (vazhdim)**

31 dhjetor 2022	ALL	USD	EUR	GBP	SDR	Të tjera	Total
Aktive							
Paraja dhe balancat me bankat	-	11,312	66,759	764	-	11,438	90,273
Aktive të tregtueshme	2	14,311	-	-	-	-	14,313
Llogari me FMN-në	16,174	-	-	-	31,523	-	47,697
Kredi ndaj bankave	51,088	-	-	-	-	-	51,088
Investime në tituj	74,064	74,483	307,902	11,063	-	17,709	485,221
Aktive të tjera	2,298	-	-	-	-	-	2,298
Totali i aktiveve	143,626	100,106	374,661	11,827	31,523	29,147	690,890
Detyrime							
Para në qarkullim	401,129	-	-	-	-	-	401,129
Detyrime ndaj bankave	71,231	18,391	128,070	-	-	-	217,692
Depozita dhe hua nga palë të treta	2,000	-	7	-	-	-	2,007
Detyrime ndaj Qeverisë dhe institucioneve shtetërore	28,542	250	33,744	-	955	-	63,491
Detyrime ndaj FMN-së	-	-	-	-	41,932	-	41,932
Detyrime të tjera	259	580	82	-	-	-	921
Totali i detyrimeve	503,161	19,221	161,903	-	42,887	-	727,172
Ekspozimi neto në pasqyrën e pozicionit	(359,535)	80,885	212,758	11,827	(11,364)	29,147	(36,282)
Analiza e ndjeshmërisë							
Efekti i Fitimit/(humbjes: Forcim (10%)	-	8,088	21,276	1,183	(1,136)	2,915	-
Dobësim (10%)	-	(8,088)	(21,276)	(1,183)	1,136	(2,915)	-

BANKA E SHQIPËRISË

*Shënime mbi pasqyrat financiare më dhe për vitin e mbyllur më 31 dhjetor 2023
(të gjitha shumat janë në milionë lekë, nëse nuk shprehet ndryshe)*

8. INSTRUMENTET FINANCIARE: KLASIFIKIMI, ADMINISTRIMI I RREZIKUT DHE VLERA E DREJTË (VAZHDIM)

F. Vlera e drejtë e instrumenteve financiare

i) Përcaktimi i vlerës së drejtë

Përcaktimi i vlerës së drejtë të aktiveve dhe detyrimeve financiare për të cilat nuk ka treg të vrojtueshëm të çmimeve përshkruhet në politikat kontabël. Për instrumentet financiare që tregtohen jo në mënyrë të shpeshtë dhe çmimi i të cilave nuk është transparent, vlera e drejtë është më pak objektive dhe kërkon vlerësimin e një eksperti në varësi të likuiditetit, përqendrimit, pasigurive të faktorëve të tregut, supozimit të çmimeve dhe rreziqeve të tjera, të cilat ndikojnë instrumentin në fjalë.

ii) Vlerësimi i instrumenteve financiare

Banka mat vlerën e drejtë të instrumenteve financiare, duke përdorur metodat dhe hierarkinë si më poshtë:

- Niveli 1: Çmimi i kuotuar në treg ose çmimi i kuotuar nga tregtarët për pozicionet për të cilat ekziston një treg i besueshëm;
- Niveli 2: Teknika vlerësimi bazuar në informacionin e vrojtueshëm në lidhje me kurbën e rendimentit. Kjo kategori përdoret për matjen e letrave me vlerë për të cilat nuk ka treg të besueshëm;
- Niveli 3: Teknikat e vlerësimit, kur të dhënat e aktiveve dhe detyrimeve financiare nuk bazohen në të dhëna të vrojtuar të tregut.

Vlerat e drejta të aktiveve financiare dhe detyrimeve financiare që tregtohen në tregjet ndërkombëtare financiare për të cilat ka informacion në dispozicion, janë bazuar në çmimet e kuotuar të tregut ose në çmimet e kuotuar nga tregtarët. Disponibiliteti i çmimeve të vrojtueshme të tregut zvogëlon nevojën për gjykim dhe vlerësim nga drejtimi i Bankës dhe ul pasigurinë e lidhur me përcaktimin e vlerës së drejtë. Disponibiliteti i çmimeve të tregut dhe të dhënave të vrojtueshme, ndryshon sipas produkteve dhe tregjeve, dhe ndikohet prej ngjarjeve të veçanta dhe kushteve të përgjithshme të tregjeve financiare. Banka përcakton vlerën e drejtë për të gjitha instrumentet e tjera financiare për të cilat nuk ekziston treg aktual kuotimi, duke përdorur teknika vlerësimi. Teknikat e vlerësimit përfshijnë vlerën aktuale neto dhe modelet e skontuara të flukseve monetare, krahasimin me instrumente të ngjashme, për të cilat ekzistojnë çmime tregu të vrojtueshme dhe modele të tjera të vlerësimit. Supozimet dhe burimet e përdorura në teknikat vlerësuese përfshijnë norma interesi *benchmark* dhe norma interesi pa rrezik, shtesat e kreditimit dhe shtesa të tjera të përdorura në vlerësimin e faktorit skontues, çmimet e kapitalit dhe të obligacioneve, kurset e këmbimeve valutore, çmimet e indeksuara të kapitalit dhe pritshmëria e korrelacioneve dhe luhatshmërisë së çmimeve. Vlera aktuale neto llogaritet kur është e nevojshme, për instrumentin përkatës. Qëllimi i teknikave vlerësuese është që të realizohet një matje me vlerë të drejtë që reflekton çmimin që do të arkëtohej nga shitja e një aktivi ose që do të paguhej për të transferuar një detyrim në një transaksion të rregullt midis pjesëmarrësve të tregut, në datën e matjes.

Banka përdor metoda gjerësisht të njohura vlerësimi për përcaktimin e vlerës së drejtë të instrumenteve të thjeshta financiare, të tilla si kontratat e shkëmbimit të monedhave të huaja dhe të normave të interesit, të cilat përdorin vetëm të dhëna të vrojtueshme në treg dhe që kërkojnë pak gjykim dhe vlerësim. Vlerësimet e vlerës së drejtë të përfutur nga modelet rregullohen për faktorë të tjerë, siç janë rreziku i likuiditetit ose pasiguritë e modeleve, në atë masë që Banka beson që një pjesëmarrës i tretë në treg do t'i marrë ato parasysh në vendosjen e çmimit të një transaksioni. Vlera e drejtë reflekton rrezikun e kreditit të instrumentit dhe përfshin rregullime për të marrë parasysh rrezikun e kreditit të Bankës dhe të kundërpartisë, kur është e përshtatshme. Të dhënat e modeleve dhe vlerat kalibrohen përkundrejt të dhënave historike dhe parashikimeve të publikuara dhe, kur është e mundur, përkundrejt transaksioneve korrente apo të fundit të vëzhguara në instrumente të ndryshme dhe përkundrejt kuotimeve të ndërmjetësuesve. Ky proces kalibrimi është shumë subjektiv dhe jep një bashkësi zgjedhjesh të të dhënave të mundshme dhe të vlerësimeve të vlerës së drejtë, dhe gjykimi i menaxhimit është i nevojshëm për të zgjedhur pikën më të përshtatshme në këtë bashkësi. Për të gjitha instrumentet e tjera financiare, Banka përcakton vlerën e drejtë, duke përdorur teknika vlerësimi.

Disponueshmëria e çmimeve të vëzhgueshme të tregut dhe treguesve të modeleve ul nevojën për gjykim dhe vlerësim dhe gjithashtu redukton pasigurinë që shoqëron përcaktimin e vlerës së drejtë. Disponueshmëria e çmimeve të vrojtueshme të tregut dhe të dhënave ndryshon sipas produkteve dhe tregjeve dhe është e prirur që të ndryshojë në bazë të ngjarjeve të veçanta dhe kushteve të përgjithshme të tregjeve financiare.

BANKA E SHQIPËRISË

*Shënime mbi pasqyrat financiare më dhe për vitin e mbyllur më 31 dhjetor 2023
(të gjitha shumat janë në milionë lekë, nëse nuk shprehet ndryshe)*

8. INSTRUMENTET FINANCIARE: KLASIFIKIMI, ADMINISTRIMI I RREZIKUT DHE VLERA E DREJTË (VAZHDIM)**F. Vlera e drejtë e instrumenteve financiare (vazhdim)***Instrumentet financiare të matura me vlerën e drejtë - Hierarkia e vlerës së drejtë*

Tabela e mëposhtme analizon instrumentet financiare të matura me vlerën e drejtë në datën e raportimit, nga niveli i hierarkisë në të cilin matja me vlerën e drejtë kategorizohet. Shumat bazohen në vlerën e njohur në pasqyrën e pozicionit financiar.

31 dhjetor 2023	Shënime	Niveli 1	Niveli 2	Niveli 3	Totali
Aktive financiare					
Aktive të tregtueshme joderivative	13	13,041	-	-	13,041
Aktive të tregtueshme derivative	13	-	-	-	-
Investime në tituj	14	388,176	98,611	-	486,787
Totali		401,217	98,611	-	499,828

31 dhjetor 2022	Shënime	Niveli 1	Niveli 2	Niveli 3	Totali
Aktive financiare					
Aktive të tregtueshme joderivative	13	14,311	-	-	14,311
Aktive të tregtueshme derivative	13	-	-	2	2
Investime në tituj	14	369,774	115,447	-	485,221
Totali		384,085	115,447	2	499,534

Instrumente financiare që nuk maten me vlerën e drejtë

Vlera e drejtë e balancave me/ndaj bankave, balancat me/ndaj FMN-së, detyrimet ndaj bankave dhe institucioneve të tjera financiare, si dhe detyrimeve ndaj institucioneve qeveritare është afërsisht e barabartë me vlerën e raportuar për arsye të natyrës së tyre afatshkurtër. Tabela e mëposhtme paraqet vlerën e drejtë të disa instrumenteve financiare që nuk maten me vlerën e drejtë në nivelet e hierarkisë së vlerës së drejtë në të cilën çdo matje e vlerës së drejtë kategorizohet. Aktivet e tjera përbëhen nga kredia dhënë për punonjësit (shih shënimin 16) në bazë të nenit 4 pika (b) të ligjit nr. 8269 “Për Bankën e Shqipërisë”, i ndryshuar.

	Shënime	31 dhjetor 2023		31 dhjetor 2022	
		Vlera e drejtë Niveli 2	Vlera Kontabël	Vlera e drejtë Niveli 2	Vlera Kontabël
Aktive					
Balancat me bankat	9	128,956	128,956	90,254	90,254
Kredi ndaj bankave	12	44,755	44,755	51,088	51,088
Llogari me FMN-në	11	41,043	41,043	47,697	47,697
Detyrime					
Detyrime ndaj FMN-së	11	37,156	37,156	41,932	41,932
Detyrime ndaj bankave	18	224,111	224,111	217,692	217,692
Depozita dhe hua nga palët e treta	19	1,997	1,997	2,007	2,007
Detyrime ndaj Qeverisë dhe institucioneve shtetërore	20	105,024	105,024	63,491	63,491
Detyrime të tjera financiare	21	880	880	921	921

BANKA E SHQIPËRISË

Shënime mbi pasqyrat financiare më dhe për vitin e mbyllur më 31 dhjetor 2023
(të gjitha shumat janë në milionë lekë, nëse nuk shprehet ndryshe)

8. INSTRUMENTET FINANCIARE: KLASIFIKIMI, ADMINISTRIMI I RREZIKUT DHE VLERA E DREJTË (VAZHDIM)

G. Rreziku operacional

Rreziku operacional është rreziku i humbjes së drejtpërdrejtë dhe jo të drejtpërdrejtë, si rezultat i një shumëllojshmërie shkaqesh të lidhura me operacionet e Bankës, personelin, teknologjinë dhe infrastrukturën, si dhe me faktorë të jashtëm, përveç rrezikut të kreditit, rreziqeve të tregut dhe të likuiditetit, të lindura nga kërkesat ligjore dhe rregullatore, si dhe standardet përgjithësisht të pranuar të sjelljes organizative. Rreziku operacional rrjedh nga të gjitha operacionet e Bankës. Menaxhimi i rrezikut operacional mbështetet në sistemet e kontrollit të brendshëm për një sërë aktivitete të Bankës dhe në standardet për menaxhimin e rrezikut operacional, si dhe në një sërë politikash të përgjithshme, rregullore të drejtimit të stafit dhe kërkesa rregullatore.

H. Struktura e maturitetit të aktiveve dhe detyrimeve

Aktivitet dhe detyrimet e Bankës, të analizuara sipas maturitetit të mbetur nga data e pasqyrës së pozicionit financiar deri në datën e çdo marrëveshjeje vijuese apo maturitetit kontraktual, janë si në vijim.

31 dhjetor 2023	< 12 muaj	> 12 muaj	Maturitet i papërcaktuar	Totali
AKTIVET				
Paraja dhe balancat me bankat	128,980	-	-	128,980
Aktive të tregtueshme	1,940	11,101	-	13,041
Ari monetar	-	-	21,039	21,039
Llogari me Fondin Monetar Ndërkombëtar	23,450	-	17,593	41,043
Kredi ndaj bankave	44,755	-	-	44,755
Investime në tituj	182,416	304,371	-	486,787
Aktive të qëndrueshme të trupëzuara dhe të patrupëzuara	-	-	21,574	21,574
Aktive të tjera	2	2,156	1,177	3,335
TOTALI I AKTIVEVE	381,543	317,628	61,383	760,554
DETYRIMET				
Para në qarkullim	-	-	407,968	407,968
Detyrime ndaj bankave	224,111	-	-	224,111
Depozita dhe hua nga palë të treta	1,997	-	-	1,997
Detyrime ndaj Qeverisë dhe institucioneve shtetërore	104,524	-	500	105,024
Detyrime ndaj Fondit Monetar Ndërkombëtar	14,316	-	22,840	37,156
Detyrime të tjera	983	-	-	983
TOTALI I DETYRIMEVE	345,931	-	431,308	777,239
NETO	35,612	13,257	(65,554)	(16,685)

BANKA E SHQIPËRISË

Shënime mbi pasqyrat financiare më dhe për vitin e mbyllur më 31 dhjetor 2023
(të gjitha shumat janë në milionë lekë, nëse nuk shprehet ndryshe)

8. INSTRUMENTET FINANCIARE: KLASIFIKIMI, ADMINISTRIMI I RREZIKUT DHE VLERA E DREJTË (VAZHDIM)

H. Struktura e maturitetit të aktiveve dhe detyrimeve (vazhdim)

31 dhjetor 2022	< 12 muaj	> 12 muaj	Maturitet i papërcaktuar	Totali
AKTIVET				
Paraja dhe balancat me bankat	90,273	-	-	90,273
Aktive të tregtueshme	2,491	11,822	-	14,313
Ari monetar	-	-	18,900	18,900
Llogari me Fondin Monetar Ndërkombëtar	27,818	-	19,879	47,697
Kredi ndaj bankave	51,088	-	-	51,088
Investime në tituj	200,333	284,888	-	485,221
Aktive të qëndrueshme të trupëzuara dhe të patrupëzuara	-	-	21,376	21,376
Aktive të tjera	2	2,296	1,204	3,502
TOTALI I AKTIVEVE	372,005	299,006	61,359	732,370
DETYRIMET				
Para në qarkullim	-	-	401,129	401,129
Detyrime ndaj bankave	217,692	-	-	217,692
Depozita dhe hua nga palë të treta	2,007	-	-	2,007
Detyrime ndaj Qeverisë dhe institucioneve shtetërore	62,991	-	500	63,491
Detyrime ndaj Fondit Monetar Ndërkombëtar	16,175	-	25,757	41,932
Detyrime të tjera	1,021	-	-	1,021
TOTALI I DETYRIMEVE	299,886	-	427,386	727,272
NETO	72,119	299,006	(366,027)	5,098

I. Administrimi i Kapitalit

Banka e Shqipërisë përgjigjet para Kuvendit të Republikës së Shqipërisë dhe fondi i saj i themelimit prej 2,500 milionë lekësh është në pronësi ekskluzive të Shtetit Shqiptar. Fondi i themelimit mund të rritet me propozim të Bankës së Shqipërisë dhe miratim nga Ministria e Financave. I tërë fondi i themelimit akordohet dhe zotërohet ekskluzivisht nga Shteti Shqiptar. Ky fond nuk mund të transferohet apo të jetë subjekt hipotekimi. Politika e shpërndarjes së fitimit përshkruhet në Shënimin 7 G), N), P) dhe Shënimin 22.

Mungesa e vlerës së mjeteve nën shumën e detyrimeve dhe kapitalit themeltar është shkaktuar nga forcimi i ndjeshëm i lekut dhe ndikimi i tij në rezervat valutore të mbajtura nga Banka, të cilat gjithashtu janë rritur ndjeshëm në vëllim, duke rritur kështu ekspozimin ndaj rrezikut nga kursi i këmbimit. Banka synon të mbajë rezervat e saj valutore dhe humbjet e perealizuara, si pasojë e mbiçmimit të lekut nuk pritet të realizohen, siç referuar në shënimin 8E (ii).

BANKA E SHQIPËRISË

Shënime mbi pasqyrat financiare më dhe për vitin e mbyllur më 31 dhjetor 2023
(të gjitha shumat janë në milionë lekë, nëse nuk shprehet ndryshe)

8. INSTRUMENTET FINANCIARE: KLASIFIKIMI, ADMINISTRIMI I RREZIKUT DHE VLERA E DREJTË (VAZHDIM)

I. Administrimi i Kapitalit (vazhdim)

Në këto rrethana, Banka nuk ka nevojë për kapital shtesë për të plotësuar nevojat e saj operacionale, për sa kohë që mjetet e saj ndjeshëm tejkalojnë detyrimet e afërta për t'u shlyer. Në veçanti, detyrimet ndaj Qeverisë Shqiptare si dhe FMN-së, nuk pritet të shlyhen plotësisht në një të ardhme të parashikueshme.

Si rezultat, Banka dhe Qeveria Shqiptare e përfaqësuar nga Ministria e Financave dhe Ekonomisë, në konsultime me FMN-në, rishikuan marrëveshjen “Mbi transferimin e fitimit neto të Bankës së Shqipërisë pranë Ministrisë së Financave dhe mbulimin e humbjeve të Bankës së Shqipërisë”.

Siç parashikohet në nenin 7 të ligjit “Për Bankën e Shqipërisë”, sa herë që në bilancin e Bankës së Shqipërisë vlera e mjeteve të saj bie nën shumën e detyrimeve dhe fondit të themelimit, Ministri i Financave transferon në Bankën e Shqipërisë letra me vlerë të qeverisë të negociueshme, me interes me normat e tregut, në masën e nevojshme për të korrigjuar mungesën. Marrëveshja dypalëshe ndërmjet Bankës së Shqipërisë dhe Ministrisë së Financave dhe Ekonomisë, e datës 16.1.2015, e ndryshuar më 29.12.2023, përcakton se termi “detyrime”, referuar nenit 7 të ligjit, nuk përfshin detyrimet ndaj qeverisë shqiptare ose FMN-së, pasi roli i tyre është të garantojnë ose mbështesin stabilitetin financiar. Për rrjedhojë, këto detyrime nuk pritet të shlyhen në rrethana likuiditeti ose mungese kapitali.

Ndërkohë që Banka e Shqipërisë ka njohur humbje nga rivlerësimi i monedhave të huaja, ajo mbetet e mirëkapitalizuar në bazë të kapitalit të realizuar edhe pse forcimi i monedhës Lek përkundrejt monedhave ku është investuar rezerva valutore, ka gërryer kapitalin e saj. Fitimet (humbjet) nga rivlerësimi janë të luhatshme dhe i nënshtrohen faktorëve ekonomikë jashtë kontrollit të drejtpërdrejtë të Bankës së Shqipërisë dhe mund të kthehen me ndryshimin e kushteve ekonomike botërore. Humbja e akumuluar nga rivlerësimi është si rezultat i mbiçmimit të lekut ndaj euros që nga viti 2019.

9. PARAJA DHE BALANCAT ME BANKAT

	31 dhjetor 2023	31 dhjetor 2022
Mjete monetare	24	18
Llogari rrjedhëse	114,934	80,206
Depozita me afat maturimi deri në tre muaj	13,500	10,054
Zbritja e humbjeve nga zhvlerësimi	(12)	(6)
Paraja dhe ekuivalentët e saj	128,446	90,273
Depozita me afat maturimi mbi tre muaj	534	-
Totali	128,980	90,273

Normat e interesit për llogaritë rrjedhëse janë si më poshtë:

Në %	EUR	USD	GBP	AUD	JPY	CNY	CNH
31 dhjetor 2023	0.00 – 3.99	0.00 – 5.30	4.50 – 5.10	0.00 – 3.95	(0.35) – 0.00	0.00 – 0.10	0.00 – 0.10
31 dhjetor 2022	0.00 – 2.00	0.00 – 4.30	2.25 – 3.32	0.20 – 2.85	(0.35) – 0.00	0.70 – 1.20	0.30 – 1.80

Normat vjetore të interesit për depozitat afatshkurtra janë si më poshtë:

Në %	EUR	USD	CNH
31 dhjetor 2023	3.90 – 4.02	5.30	2.79 – 3.33
31 dhjetor 2022	-	4.30	-

BANKA E SHQIPËRISË

Shënime mbi pasqyrat financiare më dhe për vitin e mbyllur më 31 dhjetor 2023
(të gjitha shumat janë në milionë lekë, nëse nuk shprehet ndryshe)

10. ARI MONETAR

	31 dhjetor 2023	31 dhjetor 2022
Depozita	-	18,900
Llogari rrjedhëse	21,039	-
Totali	21,039	18,900

Ari monetar është vendosur në llogari rrjedhëse (2022: depozita) pranë bankave korrespondente të huaja. Rritja prej 2,139 milionë lekësh në krahasim me vitin e kaluar vjen si rezultat i blerjes së arit (2,267 milionë lekë) gjatë vitit, si dhe rivlerësimit të arit monetar me vlerë tregu në datën e raportimit (humbje prej 128 milionë lekësh), i cili njihet në fitim ose humbje dhe akumulohet në rezervën e rivlerësimit (Shih Shënimin 22).

11. LLOGARI ME/DETYRIME NDAJ FONDIT MONETAR NDËRKOMBËTAR (FMN)

Llogari me FMN-në	31 dhjetor 2023	31 dhjetor 2022
Kuota në FMN	17,593	19,879
Të drejta speciale të tërheqjes (SDR) të mbajtura	23,450	27,819
Totali i aktiveve	41,043	47,697

Detyrime ndaj FMN-së	31 dhjetor 2023	31 dhjetor 2022
Shpërndarjet e SDR-ve	22,682	25,639
Llogaria e letrave me vlerë me FMN-në	12,465	14,083
Llogaria nr. 1 e FMN-së	1,851	2,091
Llogaria nr. 2 e FMN-së	1	1
Interes i përllogaritur	157	118
Totali i detyrimeve	37,156	41,932

Kuotat në FMN prej 17,593 milionë lekësh ose 139 milionë SDR (2022: 19,879 milionë lekë ose 139 milionë SDR) rezultojnë nga anëtarësimi i Republikës së Shqipërisë në FMN, në përputhje me ligjin nr. 8269, datë 23.12.1997, "Për Bankën e Shqipërisë", i ndryshuar.

Të drejtat speciale të tërheqjes në shumën prej 23,450 milionë lekësh ose 186 milionë SDR (2022: 27,819 milionë lekë ose 195 milionë SDR) përfaqësojnë depozita të vendosura me FMN-në.

Gjatë vitit 2020, në përgjigje të situatës së shkaktuar nga tërmeti që goditi vendin dhe situatës së pandemisë COVID-19, Qeveria e Shqipërisë kërkoi dhe mori një financim emergjent nga FMN-ja në shumën prej 139 milionë SDR, që korrespondon me blerjen e 100% të kuotës së Shqipërisë nën Instrumentin e Financimit të Shpejtë (RFI). SDR-të e mbajtura sjellin interes, i cili përcaktohet në baza javore. Më 31 dhjetor 2023, norma e interesit ishte 4.103% në vit (2022: 2.916% në vit).

Shpërndarjet e SDR-ve prej 22,682 milionë lekësh ose 180 milionë SDR (2022: 25,639 milionë lekë ose 180 milionë SDR) përfaqësojnë shuma të huazuara nga FMN-ja me dy transhe, në gusht dhe shtator të vitit 2009, qëllimi i të cilave është të sigurojnë një përgjigje të menjëhershme ndaj nevojave afatshkurtra dhe afatgjata për likuiditet të vendeve anëtare. Shpërndarjet e SDR-ve mbartin interes, i cili përcaktohet në baza javore dhe paguhet çdo tre muaj.

FMN-ja paguan shpërblim për anëtarët me pozicion shpërblimi të transhit të rezervës, me 4.103% në vit (2022: 2.916% në vit). Pozicioni i transhit të rezervës llogaritet si diferencë ndërmjet kuotave në FMN dhe gjendjes së llogarive të FMN-së, duke përjashtuar mbajtjet e ardhura si rezultat i përdorimit të kredive të akorduara nga FMN-ja dhe ato në llogarinë nr. 2. Gjatë muajit gusht 2021, FMN-ja vendosi të kryejë një alokim të SDR-ve për të gjitha vendet anëtare për të ndihmuar në mbështetjen e rezervave, zbutjen e rregullimeve duke mitiguar rrezikun e stanjacionit me rritjen ekonomike. Alokimi i SDR-ve iu shpërnda anëtarëve në proporcion me kuotat e paguara të tyre. Shqipërisë iu alokua një shumë prej 133 milionë SDR ose 19,640 milionë lekësh. Bazuar në konceptin e shpërndarjes së SDR-ve, anëtari ka një shkallë të lartë fleksibiliteti në përdorimin e tyre. Nëse anëtari vendos t'i përdorë (Banka e Shqipërisë ose Ministria e Financave), do të paguajë kostot e përdorimit (zakonisht interesi dhe jokryegjësia).

BANKA E SHQIPËRISË

Shënime mbi pasqyrat financiare më dhe për vitin e mbyllur më 31 dhjetor 2023
(të gjitha shumat janë në milionë lekë, nëse nuk shprehet ndryshe)

11. LLOGARI ME/DETYRIME NDAJ FONDIT MONETAR NDËRKOMBËTAR (FMN) (VAZHDIM)

Mbështetja e drejtpërdrejtë e buxhetit nga FMN-ja

Fondet e siguruara për mbështetje të drejtpërdrejtë të buxhetit nga FMN-ja për Qeverinë Shqiptare, të cilat depozitohen fillimisht në llogaritë e Qeverisë pranë Bankës, nuk njihen si detyrim i Bankës ndaj FMN-së. Qeveria merr përsipër detyrimin për t'i paguar fondet FMN-së, ndërkohë që Banka i kryen këto pagesa për llogari të Qeverisë. FMN-ja i disbursoi këto fonde në këste gjatë viteve 2014-2017, si pjesë e programit EFF të miratuar nga FMN-ja në favor të Shqipërisë dhe gjatë vitit 2020 në një pagesë të vetme, si pjesë e Instrumentit të Ndhmës së Shpejtë në përgjigje të situatës së pandemisë të shkaktuar nga COVID-19. Këto transhe janë përdorur për të siguruar financim të drejtpërdrejtë të buxhetit të Qeverisë së Shqipërisë, të përfaqësuar nga Ministria e Financave. Huamarrja është e pagueshme brenda 3 viteve nga Qeveria Shqiptare. Qeveria do të depozitojë në llogaritë e saj pranë Bankës, fonde të mjaftueshme për të paguar principalin, interesat dhe çdo shpenzim tjetër të lidhur me transhet e mësipërme. Në lidhje me këto kredi, Ministria e Financave ka lëshuar nota premtimi në favor të FMN-së. Qeveria filloi ta shlyejë kredinë në tetor 2018 dhe korrik 2023. Më 31 dhjetor 2023, vlera e mbetur e kredisë ishte 26,679 milionë lekë (2022: 42,143 milionë lekë).

12. KREDI NDAJ BANKAVE

	31 dhjetor 2023	31 dhjetor 2022
Marrëveshjet e anasjella të riblerjes	44,755	51,088
Total	44,755	51,088

Më 31 dhjetor 2023 dhe 2022, marrëveshjet e anasjella të riblerjes ndërmjet Bankës dhe bankave tregtare vendase kanë maturitete origjinale që variojnë nga një javë deri në tre muaj (2022: nga një javë deri në tre muaj). Nuk ka kredi njëditore për bankat më 31 dhjetor 2023 dhe 31 dhjetor 2022.

13. AKTIVE TË TREGTUESHME

	31 dhjetor 2023	31 dhjetor 2022
<i>Jo-derivativë:</i>		
Obligacione të agjencive të huaja	2,959	3,127
Obligacione të qeverive dhe institucioneve shumëpalëshe	10,082	11,184
<i>Derivativë:</i>		
Kontrata të së ardhmes të normave të interesit	-	-
Kontrata <i>Forward</i> të këmbimit valutor	-	2
Totali	13,041	14,313

Investimet e tregtueshme administrohen nga Banka Ndërkombëtare për Rindërtim dhe Zhvillim (IBRD), në kuadrin e marrëveshjes së Bankës me IBRD-në "Për administrimin dhe asistencën teknike mbi investimin e rezervës valutore të Bankës së Shqipërisë" (Program Menaxhimi për Rezerva dhe Këshillim) të lidhur më 23 shtator 2005. Investimet në këtë portofol mbahen në monedhën USD.

Normat vjetore të interesit për aktivet e tregtueshme joderivative më 31 dhjetor 2023 dhe 31 dhjetor 2022 janë si më poshtë.

Në %	31 dhjetor 2023	31 dhjetor 2022
USD	0.125 – 5.375	0.125 – 4.750

14. INVESTIME NË TITUJ BORXHI

	31 dhjetor 2023	31 dhjetor 2022
Investime në tituj borxhi të matura me VDATGJ	486,787	485,221
Totali	486,787	485,221
Humbja e Pritshme nga Krediti (HPK)	(43)	(47)

Investimet në tituj borxhi të ndara sipas llojit të kundërpartisë dhe llojit të letrës paraqiten si më poshtë.

BANKA E SHQIPËRISË

Shënime mbi pasqyrat financiare më dhe për vitin e mbyllur më 31 dhjetor 2023
(të gjitha shumat janë në milionë lekë, nëse nuk shprehet ndryshe)

14. INVESTIME NË TITUJ BORXHI (VAZHDIM)

	<u>31 dhjetor 2023</u>	<u>31 dhjetor 2022</u>
Bono thesari të qeverive të huaja dhe institucioneve shumëpalëshe	-	27,519
Certifikatë depozite	-	6,225
Obligacione të bankave të huaja dhe institucioneve të tjera	32,082	35,953
Obligacione të agjencive të huaja	34,937	33,441
Obligacione të qeverive të huaja dhe institucioneve shumëpalëshe	351,129	308,019
Bono thesari të Qeverisë Shqiptare	68,639	74,064
Totali	486,787	485,221

Humbja e Pritshme nga Krediti (HPK) sipas tipit të emetuesit dhe titullit të borxhit paraqitet si më poshtë:

	<u>31 dhjetor 2023</u>	<u>31 dhjetor 2022</u>
Bono thesari të qeverive të huaja dhe institucioneve shumëpalëshe	-	(1)
Certifikatë depozite	-	(17)
Obligacione të bankave të huaja dhe institucioneve të tjera	(17)	(7)
Obligacione të agjencive të huaja	(5)	(5)
Obligacione të qeverive të huaja dhe institucioneve shumëpalëshe	(21)	(17)
Bono thesari të Qeverisë Shqiptare	-	-
Totali	(43)	(47)

Normat vjetore të interesit për çdo monedhë, më 31 dhjetor 2023 dhe 31 dhjetor 2022, janë si më poshtë:

Në %	<u>ALL</u>	<u>USD</u>	<u>GBP</u>	<u>AUD</u>	<u>CNH</u>	<u>EUR</u>	<u>JPY</u>
31 dhjetor 2023	3.25 – 3.36	0.00 – 7.38	3.30 – 5.54	3.61 – 4.71	2.45 – 3.06	1.88 – 4.43	(0.21)
31 dhjetor 2022	2.75 – 5.46	3.86 – 6.09	2.41 – 4.47	3.30 – 4.40	1.67 – 2.81	1.83 – 3.93	

Investimet në tituj borxhi në monedhë vendase më 31 dhjetor 2023, përfaqësohen nga bono thesari të Qeverisë Shqiptare me afat maturimi deri në 12 muaj (2022: deri në 12 muaj).

Në 31 dhjetor 2022, Banka regjistroi titullin e borxhit të emtuar nga Ministria e Financave me vlerë nominale 6,020 milionë lekë, pasi më 31 dhjetor 2022, totali i kapitalit themeltar dhe detyrimeve të Bankës tejkalonte mjetet e saj në vlerën 3,433 milionë lekë.

Regjistrimi është kryer në zbatim të kushteve të parashikuara në nenin 7 të ligjit nr. 8269, dt. 23 dhjetor 1997, "Për Bankën e Shqipërisë", i ndryshuar, duke i kërkuar Bankës dhe Ministrisë së Financave që të transferojnë letra me vlerë shtetërore të tregtueshme në Bankë, sa herë që aktivet e Bankës ulen nën detyrimet dhe kapitalin e saj të paguar.

Bazuar në vendimin e Këshillit Mbikëqyrës të Bankës së Shqipërisë nr. 14, datë 6.3.2024, në kushtet që më datën 31 dhjetor 2023, aktivet e Bankës nuk janë më pak se shuma e kapitalit të paguar dhe detyrimeve të saj (detyrimet ndaj palëve të treta, duke përfshirë detyrimet ndaj Qeverisë dhe FMN-në), titulli i borxhit është kompensuar nga fitimi neto i vitit financiar në zbatim të nenit 10, pika 1, të ligjit "Për Bankën e Shqipërisë", i cili përcakton se pas kalimit të shumës prej 25% të fitimit neto në fondin rezervë të përgjithshme, sipas nenit 9, mbetja nga fitimi neto për vitin financiar do të përdoret për kompensimin e titujve të borxhit që i janë dhënë Bankës së Shqipërisë, në përputhje me nenin 7 të këtij ligji.

BANKA E SHQIPËRISË

Shënime mbi pasqyrat financiare më dhe për vitin e mbyllur më 31 dhjetor 2023

(të gjitha shumat janë në milionë lekë, nëse nuk shprehet ndryshe)

15. AKTIVE TË QËNDRUESHME TË TRUPËZUARA DHE TË PATRUPËZUARA, TË DREJTA PËRDORIMI TË AKTIVEVE

	Toka, ndërtesa dhe instalime	Mobilje dhe pajisje	Mjete transporti	Ndërtime në proces	Monedha dhe objekte numizmatike	Totali i ndërtesave dhe pajisjeve	Totali të Drejta Përdorimi	Programe kompjuterike	Punime në proces	Totali i aktiveve të patrupëzuara	Totali
Kosto ose kosto e supozuar											
Më 1 janar 2022	9,416	2,868	291	1,492	10,532	24,599	100	819	-	819	25,518
Shtesa	3	133	-	565	-	701	-	18	-	18	719
Transferime	-	-	-	(18)	-	(18)	-	(139)	-	(139)	(157)
Pakësime	-	(46)	-	-	-	(46)	(100)	-	-	-	(146)
Më 31 dhjetor 2022	9,419	2,955	291	2,039	10,532	25,236	-	698	-	698	25,934
Shtesa	-	69	-	484	-	553	-	3	5	8	561
Transferime	2,497	-	-	(2,497)	-	-	-	-	-	-	-
Pakësime	-	(40)	-	-	-	(40)	-	(1)	-	(1)	(41)
Më 31 dhjetor 2023	11,916	2,984	291	26	10,532	25,749	-	700	5	705	26,454
Zhvlerësimi/Amortizimi i akumuluar											
Më 1 janar 2022	1,015	2,378	266	-	-	3,659	100	728	-	728	4,487
Zhvlerësimi/Amortizimi	145	158	9	-	-	312	-	44	-	44	356
Pakësime	-	(46)	-	-	-	(46)	(100)	(139)	-	(139)	(285)
Më 31 dhjetor 2022	1,160	2,490	275	-	-	3,925	-	633	-	634	4,558
Zhvlerësimi/Amortizimi	151	169	9	-	-	329	-	34	-	34	363
Pakësime	-	(40)	-	-	-	(40)	-	(1)	-	(1)	(41)
Më 31 dhjetor 2023	1,311	2,619	284	-	-	4,214	-	666	-	666	4,880
Vlera kontabël											
Më 31 dhjetor 2022	8,259	465	16	2,039	10,532	21,311	-	65	-	65	21,376
Më 31 dhjetor 2023	10,605	365	7	26	10,532	21,535	-	34	5	39	21,574

BANKA E SHQIPËRISË

Shënime mbi pasqyrat financiare më dhe për vitin e mbyllur më 31 dhjetor 2023
(të gjitha shumat janë në milionë lekë, nëse nuk shprehet ndryshe)

16. AKTIVE TË TJERA

	31 dhjetor 2023	31 dhjetor 2022
Aktive financiare		
Kredi për punonjësit, neto	2,158	2,298
	2,158	2,298
Aktive jofinanciare		
Numizmatika (monedha dhe kartëmonedha)	347	348
Kosto printimi dhe shtypjeje të shtyra	757	787
Inventarë	21	22
Të tjera	52	47
	1,177	1,204
Totali	3,335	3,502

Më 31 dhjetor 2023, kreditë e punonjësve paraqiten neto nga provigjionet që lidhen me to, në vlerën prej 6 milionë lekë (2022: 6 milionë lekë) (shih Shënimin 8(E)(vi)(b)).

17. PARAJA NË QARKULLIM

Banka ka të drejtën ekskluzive të emetimit të monedhës shqiptare. Ky zë përfshin kartëmonedha dhe monedha vendase në qarkullim të emetuara nga Banka. Banka e Shqipërisë ka rritur kapacitetet operacionale për të garantuar furnizimin e pandërprerë të ekonomisë me monedhë dhe kartëmonedhë. Ajo ka marrë të gjitha vendimet e nevojshme dhe ka angazhuar strukturat e saj në plotësimin e kërkesave të tregut për para fizike, duke siguruar njëkohësisht një stok të mjaftueshëm, me qëllim përballimin e nevojave në rritje të ekonomisë.

Më 31 dhjetor 2023 dhe 31 dhjetor 2022, gjendja e kartëmonedhave dhe monedhave në qarkullim është si më poshtë.

Vlera Nominale Lekë	31 dhjetor 2023		31 dhjetor 2022	
	Numri (në mijë copë)	Totali Lekë (milionë)	Numri (në mijë copë)	Totali Lekë (milionë)
Kartëmonedha:				
100	3,396	340	3,399	340
200	16,538	3,308	15,920	3,184
500	19,456	9,727	20,176	10,088
1,000	27,216	27,216	31,261	31,261
2,000	35,943	71,887	38,813	77,626
5,000	49,803	249,013	48,890	244,450
10,000	3,960	39,600	2,774	27,740
Monedha (1-100)		6,877		6,440
		407,968		401,129

18. DETYRIME NDAJ BANKAVE

	31 dhjetor 2023	31 dhjetor 2022
Rezerva e detyruar dhe llogaritë rrjedhëse	206,731	189,602
Depozita	7,000	15,650
Rezerva e detyruar - para në kujdestari	10,380	12,440
Totali	224,111	217,692

BANKA E SHQIPËRISË

*Shënime mbi pasqyrat financiare më dhe për vitin e mbyllur më 31 dhjetor 2023
(të gjitha shumat janë në milionë lekë, nëse nuk shprehet ndryshe)*

18. DETYRIME NDAJ BANKAVE (VAZHDIM)

Në përputhje me vendimin e Këshillit Mbikëqyrës të Bankës së Shqipërisë nr. 39, datë 25.6.2014, ndryshuar me vendimin nr. 11, datë 7.2.2018, norma e interesit për rezervën e detyruar në Lekë është 100% e normës së interesit të marrëveshjeve të riblerjes dhe të anasjella të riblerjes, të miratuar nga Këshilli Mbikëqyrës i Bankës së Shqipërisë, në ditën e fundit të periudhës bazë.

Më 31 dhjetor 2023, norma e interesit rezulton 3.25% (2022: 100% e normës bazë ose 2.75%).

Sipas vendimit nr. 11, datë 7.2.2018, norma e interesit për rezervën e detyruar në Euro është e barabartë me normën e depozitës të përcaktuar nga Banka Qendrore Evropiane (BQE).

Më 31 dhjetor 2023, rezerva e detyruar në USD nuk shpërblehet me interes (2022: nuk shpërblehet me interes). Sipas vendimit të Këshillit Mbikëqyrës nr. 29, datë 16.5.2012, "Mbi minimumin e rezervës së detyruar mbajtur në Bankën e Shqipërisë nga bankat", ndryshuar me vendimin nr. 75, datë 6.7.2016, Banka i lejon bankat tregtare të mbajnë rezervën e detyrueshme edhe në formën e parasë në kujdestari.

19. DEPOZITA DHE KREDI NGA PALË TË TRETA

	31 dhjetor 2023	31 dhjetor 2022
Depozita nga Agjencia e Sigurimit të Depozitave	1,872	1,974
Depozitat nga fondi i pensionit	110	18
Depozita nga individët për pjesëmarrjen në ankanDET e bonos së thesarit	15	15
Totali	1,997	2,007

Depozitat nga fondi i pensionit lidhen me fondin e pensionit, që bazohet në kontributin e punonjësve, si dhe në kontributin e punëdhënësit. Mbështetur në vendimin nr. 17, datë 26.2.2014, të Këshillit Mbikëqyrës, fondi i pensionit raporton pozicionin e tij financiar më vete nga ai i Bankës.

20. DETYRIME NDAJ QEVERISË DHE INSTITUCIONEVE SHTETËRORE

	31 dhjetor 2023	31 dhjetor 2022
Fitimi për t'iu shpërndarë Qeverisë	-	-
Llogari dhe depozita në emër të Qeverisë	102,169	59,769
Detyrime ndaj institucioneve shtetërore	2,855	3,722
Totali	105,024	63,491

Bazuar në marrëveshjen ndërmjet Bankës dhe Ministrisë së Financave, Banka e Shqipërisë paguan interes vetëm për vendosjen e depozitave me afat nga ana e Qeverisë Shqiptare, si dhe për një depozitë garancie në shumën 500 milionë lekë (2022: 500 milionë lekë), për të cilën norma e interesit bazohet në vendimet e Këshillit Mbikëqyrës. Për këto dy lloje depozitash, norma e interesit më 31 dhjetor 2023 është 1% (2022: 1%).

BANKA E SHQIPËRISË

Shënime mbi pasqyrat financiare më dhe për vitin e mbyllur më 31 dhjetor 2023
(të gjitha shumat janë në milionë lekë, nëse nuk shprehet ndryshe)

20. DETYRIME NDAJ QEVERISË DHE INSTITUCIONEVE SHTETËRORE (VAZHDIM)

Fitimi për t'iu shpërndarë Qeverisë detajuar si më poshtë:

	Shënimi	31 dhjetor 2023	31 dhjetor 2022
Rezultati neto për periudhën		(27,052)	(17,650)
Transferimi në rezerva	22	36,147	14,571
Fitim(Humbja) e vitit për t'iu shpërndarë		9,095	(3,079)
Shpërndarja nga rezerva të tjera	22	53	53
Totali për t'iu shpërndarë		9,148	-
Totali për t'iu transferuar për kompensimin e titullit të borxhit për pamjaftueshmërinë e mjeteve (neni 10 i Ligjit)	14	(6,257)	
Totali që do t'iu transferohet fitim/(humbjeve të mbartura)		2,891	(3,026)
Totali për t'iu shpërndarë Qeverisë		-	-

21. DETYRIME TË TJERA

	31 dhjetor 2023	31 dhjetor 2022
Detyrimet financiare		
Detyrime ndaj institucioneve ndërkombëtare financiare	523	603
Detyrime ndaj të tretëve	324	290
Shpenzime të përlogaritura	33	28
Totali i detyrimeve financiare	880	921
Detyrimet jofinanciare		
Provizione për pretendime dhe për çështje ligjore	101	97
Grante	2	3
Totali i detyrimeve jofinanciare	103	100
Totali	983	1,021

Në detyrimet ndaj institucioneve ndërkombëtare financiare përfshihen shuma të pagueshme ndaj IBRD-së, Agjencisë Ndërkombëtare të Zhvillimit (IDA), Agjencisë së Garantimit Shumëpalësh të Investimeve (MIGA), dhe Bankës Islamike për Zhvillim (IDB).

22. REZERVAT

	31 dhjetor 2023	31 dhjetor 2022
Fondi i Themelimit	2,500	2,500
Rezerva për Bilancin e Pagesave	7,209	7,209
Rezerva në ar dhe metale të çmuara	7,042	7,042
Rezerva për mbulimin e pamjaftueshmërisë së mjeteve (Shënimi 14)	6,020	6,020
Rezerva Ligjore	12,500	12,500
Rezerva si rezultat i zbatimit për herë të parë të SNRF-ve	5,450	5,450
Kapitali themeltar dhe rezerva ligjore të realizuara	40,721	40,721

Rezerva për bilancin e pagesave ka të bëjë me grante të dhëna nga Komuniteti Evropian përgjatë viteve 1992 dhe 1993. Në këtë rezervë nuk ka pasur ndryshime që nga viti 1995.

Rezerva për mbulimin e pamjaftueshmërisë së mjeteve përfaqëson titullin e lëshuar nga Ministria e Financave me vlerë nominale 6,020 milionë lekë, sepse më 31 dhjetor 2022, totali i fondit themeltar dhe detyrimeve të bankës tejkalon mjetet e saj në vlerën 3,433 milionë lekë.

Rezerva në ar dhe metale të çmuara përfaqëson rezervën e krijuar bazuar në ligjin nr. 9862, datë 24.1.2008, "Për transferimin e pronësisë së arit dhe metaleve të tjera të çmuara nga Këshilli i Ministrave të Banka e Shqipërisë".

BANKA E SHQIPËRISË

Shënime mbi pasqyrat financiare më dhe për vitin e mbyllur më 31 dhjetor 2023

(të gjitha shumat janë në milionë lekë, nëse nuk shprehet ndryshe)

22. REZERVAT (VAZHDIM)

Rezerva ligjore është krijuar në zbatim të kërkesave të nenit 9 të ligjit “Për Bankën e Shqipërisë”, sipas të cilit Banka mban 25% të fitimit neto të vitit në Rezervën Ligjore deri sa ajo të arrijë në 500% të kapitalit. Banka e ka përmbushur këtë kërkesë që nga 31 dhjetori 2011, me rezervat ligjore deri në shumën prej 12,500 milionë lekësh.

Rezerva si rezultat i zbatimit për herë të parë të SNRF-ve në shumën prej 5,450 milionë lekësh (2022: ALL 5,450 milionë lekë) është krijuar bazuar në vendimet e Këshillit Mbikëqyrës të Bankës së Shqipërisë nr. 19 dhe nr. 20, datë 15.3.2018, si rezultat i rishpërndarjes dhe shpërndarjes së rezervës së tranzicionit.

Rezervat neto të porealizuara përfaqësojnë rezervën e rivlerësimit nga kursi i këmbimit, rezervën e rivlerësimit për vlerën e drejtë të letrave me vlerë dhe rezervën e rivlerësimit për aktivet e qëndrueshme të trupëzuara, në shumën 2,135 milionë lekë (2021: 2,188 milionë lekë), krijuar në zbatim për herë të parë të SNRF-ve. Për vitin 2023, shuma prej 53 milionë lekësh i është shtuar rezultatit të vitit 2023 dhe është transferuar te “Humbjet e mbartura” (2022: shuma prej 53 milionë lekësh është përdorur për pakësimin e humbjes).

	<u>31 dhjetor 2023</u>	<u>31 dhjetor 2022</u>
Rezerva e Rivlerësimit nga kurset e këmbimit	(56,713)	(20,566)
Rezerva për vlerën e drejtë (investime në tituj borxhi)	(2,396)	(13,922)
Rezerva e rivlerësimit për aktivet e qëndrueshme të trupëzuara	2,135	2,188
Totali i rezervave të Rivlerësimit të porealizuara	<u>(56,974)</u>	<u>(32,300)</u>

Në zbatim të shkronjave “a” dhe “c”, të nenit 64 të ligjit “Për Bankën e Shqipërisë”, lëvizja në rezervën e rivlerësimit nga kurset e këmbimit rezulton nga zërat e mëposhtëm, të cilët fillimisht njihen në fitim ose humbje dhe pastaj transferohen në rezervën e rivlerësimit.

	<u>2023</u>	<u>2022</u>
Gjendja më 1 janar	<u>(20,566)</u>	<u>(5,995)</u>
Humbja neto nga këmbimi (jo nga aktivet dhe detyrimet e tregtueshme)	(34,237)	(14,566)
Humbja neto nga këmbimi për aktivet dhe detyrimet e tregtueshme	(1,783)	93
Humbja neto nga ndryshimet në vlerën e drejtë të arit monetar (Shënimi 10)	(128)	(98)
Gjendje më 31 dhjetor	<u>(56,713)</u>	<u>(20,566)</u>

Rënia e rezervës së rivlerësimit nga kurset e këmbimit me 36,148 milionë lekë (2022: rënie 14,571 milionë lekë) është rezultat i zhvlerësimit të arit monetar dhe monedhave të huaja EUR, USD, GBP përkundrejt Lekut (Shih Shënimin 8(F)(ii)).

Rezerva negative e rivlerësimit

Duke pasur parasysh balancën negative të rezervës së rivlerësimit më 31 dhjetor 2023 dhe në përputhje me kërkesat e pikës “b” të nenit 64 të ligjit “Për Bankën e Shqipërisë” (Shënimi 7 (N)) dhe bazuar në një marrëveshje dypalëshe me Qeverinë e Shqipërisë, kjo e fundit do të lëshojë tituj të borxhit për të mbuluar balancën negative të rezervës së rivlerësimit pas lëshimit të raportit të audituesve të jashtëm për këto pasqyra financiare.

Lëvizjet në rezervën për vlerën e drejtë (investime në tituj borxhi) paraqiten si më poshtë.

	<u>31 dhjetor 2023</u>	<u>31 dhjetor 2022</u>
Gjendja më 1 janar	<u>(13,922)</u>	<u>(355)</u>
Ndryshimi në vlerën e drejtë të letrave me vlerë	11,526	(13,567)
Gjendja më 31 dhjetor	<u>(2,396)</u>	<u>(13,922)</u>

BANKA E SHQIPËRISË

Shënime mbi pasqyrat financiare më dhe për vitin e mbyllur më 31 dhjetor 2023

(të gjitha shumat janë në milionë lekë, nëse nuk shprehet ndryshe)

23. TË ARDHURA NGA INTERESA, NETO

	2023	2022
Të ardhurat nga interesat llogariten me metodën e interesit efektiv		
Investime në tituj borxhi	11,147	3,243
Hua ndaj bankave	1,416	565
Depozita dhe llogaritë rrjedhëse me bankat	2,064	268
Llogaritë me FMN-në	1,067	415
Interesa negative për rezervën e detyrueshme	-	46
Interesa negative për tepicën e rezervës së detyrueshme	-	274
Të tjera	22	13
Interesa negative për llogarinë e shlyerjes në AIPS EUR	-	33
Totali	15,716	4,857
Shpenzime për interesa		
Rezerva e detyrueshme	961	375
Llogaritë e FMN-së	898	321
Llogaritë e Qeverisë Shqiptare	77	10
Depozita të palëve të treta	222	99
Interesa negative nga llogaritë rrjedhëse dhe depozitat me bankat	8	454
Totali	2,166	1,259
Të ardhura nga interesat, neto	13,550	3,598

Të ardhurat nga interesi i investimeve në tituj borxhi përfshijnë shumën 2,758 milionë lekë (2022: 1,307 milionë lekë), si të ardhurat e marra nga letrat me vlerë të emetuara nga Qeveria Shqiptare dhe shumën 8,389 milionë lekë (2022: 1,936 milionë lekë) si të ardhurat nga huadhënia e letrave me vlerë dhe nga investimet në tituj borxhi të rezervës valutore, pas llogaritjes së amortizimit të primit/zbritjes.

Interesat negative nga llogaritë dhe depozitat me bankat në shumën 8 milionë lekë (2022: 454 milionë lekë) përfaqësojnë shpenzime nga normat negative të depozitave dhe llogarive të vendosura me bankat e huaja.

24. TË ARDHURA NGA TREGTIMI, NETO

	2023	2022
Të ardhura nga interesat nga aktivet e tregtueshme	196	145
Fitim nga shitja e aktiveve të tregtueshme	28	12
Humbje nga shitja e aktiveve të tregtueshme	(133)	(372)
Fitim/(Humbje) e porealizuar nga rivlerësimi	508	(335)
Fitimi neto nga kontratat e së ardhmes dhe kontratat <i>forward</i>	283	585
Totali	882	35

25. TË ARDHURA NGA SHITJA E AKTIVEVE FINANCIARE ME VLERË TË DREJTË NËPËRMJET TË ARDHURAVE GJITHËPËRFSHIRËSE

Shih politikat kontabël në Shënimet 7(A)(iii) dhe 7(E).

	2023	2022
Fitimi neto nga shitja e titujve të borxhit	278	274
Humbja neto nga shitja e titujve të borxhit	(3,050)	(4,439)
Totali	(2,772)	(4,165)

BANKA E SHQIPËRISË

*Shënime mbi pasqyrat financiare më dhe për vitin e mbyllur më 31 dhjetor 2023
(të gjitha shumat janë në milionë lekë, nëse nuk shprehet ndryshe)*

26. SHPENZIME PËR PERSONELIN

	<u>2023</u>	<u>2022</u>
Pagat dhe shpërblimet e personelit	1,354	1,254
Kontribut për sigurimet shëndetësore dhe shoqërore	141	124
Kontribut për fond pensioni (shih Shënimin 19)	144	129
Totali	<u>1,639</u>	<u>1,507</u>

Më 31 dhjetor 2023, Banka punëson 609 punonjës (2022: 609 punonjës).

27. SHPENZIME TË TJERA TË PËRGJITHSHME DHE ADMINISTRATIVE

	<u>2023</u>	<u>2022</u>
Shpenzime mirëmbajtjeje dhe riparime	193	205
Amortizimi i kostos për kartëmonedhat e printuara dhe monedhat e shtypura	249	248
Shpenzime informacioni	116	114
Komisione për shërbime nga palë të treta	119	133
Shpenzime të tjera për personelin	61	46
Shpenzime transporti	32	25
Shpenzime për publikime dhe anëtarësime	15	13
Shpenzime të tjera	41	11
Totali	<u>826</u>	<u>795</u>

28. ANGAZHIME DHE GARANCI

(i) Marrëveshje të anasjella riblerjeje

Marrëveshjet e anasjella të riblerjes, më 31 dhjetor 2023, përfaqësojnë kredi të kolateralizuara (shih Shënimin 12). Vlera nominale e letrave me vlerë të përdorura si kolateral më 31 dhjetor 2023, ishte 49,800 milionë lekë (2022: 62,000 milionë lekë).

(ii) Angazhimet kapitale

Më 31 dhjetor 2023, Banka ka hyrë në angazhime kapitale në një shumë prej 0 milionë lekësh (2022: 135 milionë lekë) për rikonstrukcionin e njëres prej godinave të saj.

(iii) Angazhimet e kredisë dhe kolaterale të marra nga punonjësit

Më 31 dhjetor 2023, vlera e regjistruar e kolateralit për kreditë afatgjata dhënë punonjësve të Bankës (shih Shënimin 16) arrin shumën 3,059 milionë lekë (2022: 3,164 milionë lekë). Më 31 dhjetor 2023, vlera e angazhimeve të kredive ende të padisbursuara në favor të punonjësve është 92 milionë lekë (2022: 98 milionë lekë).

(iv) Çështje ligjore

Në rrjedhën normale të biznesit mund të ngrihen edhe pretendime ndaj Bankës. Në dy raste të paraqitura nga palët e treta, edhe pse detyrimi nuk pranohet, nëse mbrojtja është e pasuksesshme, atëherë shumat e caktuara dhe shpenzime ligjore do të duhet të paguhet nga Banka. Rezultati i këtyre veprimeve dhe shumat e pretenduara nga palët e treta nuk janë përcaktuar ende. Banka vlerëson se nuk do të ketë humbje materiale në lidhje me pretendimet, përtej provigjioneve që janë krijuar në këto pasqyra financiare (shih Shënimin 21).

29. AKTIVE TË ADMINISTRUARA

Më 31 dhjetor 2023, Banka vepron si kujdestare për bono thesari afatshkurtra me afat maturimi nga 3 deri 12 muaj në vlerën nominale 222 miliardë lekë (2022: 242 miliardë lekë), si dhe për obligacione afatgjata me afat maturimi nga 2 deri 15 vjet në vlerën nominale prej 518 miliardë lekësh (2022: 478 miliardë lekë). Këto instrumente financiare përfaqësojnë tituj borxhi të emetuar nga Qeveria Shqiptare.

BANKA E SHQIPËRISË

Shënime mbi pasqyrat financiare më dhe për vitin e mbyllur më 31 dhjetor 2023

(të gjitha shumat janë në milionë lekë, nëse nuk shprehet ndryshe)

30. PALËT E LIDHURA

Palët konsiderohen si të lidhura në qoftë se njëra palë ka aftësinë të kontrollojë tjetrën apo të ushtrojë një influencë domethënëse mbi palën tjetër në marrjen e vendimeve financiare apo të tjera vendime.

Duke marrë në konsideratë çdo palë të lidhur të mundshme, vëmendje i kushtohet përmbajtjes së marrëdhënies dhe jo thjesht formës ligjore.

Palët e lidhura të Bankës përfshijnë drejtuesit dhe anëtarët e Këshillit Mbikëqyrës. Më 31 dhjetor 2023 dhe 2022, transaksionet e realizuara me palët e lidhura përfshijnë:

	<u>2023</u>	<u>2022</u>
Kredi për stafin drejtues		
Staf drejtues	116	123
Totali	116	123

Huatë për drejtorët ndjekin termat dhe kushtet e zbatuara për të gjithë punonjësit e Bankës, bazuar në politikën dhe rregulloret në fuqi. Huatë janë të kolateralizuara.

	<u>2023</u>	<u>2022</u>
Shpenzime administrative		
<i>Drejtorët dhe anëtarët e Këshillit Mbikëqyrës</i>		
Shpenzime telefoni	5	5
Paga dhe shpërblime	169	154
Dieta	3	3
<i>Drejtorët</i>		
Kompensim karburanti	3	3
Kontributi i Bankës në skemën e fondit të pensionit	16	14
Totali i shpenzimeve administrative për palët e lidhura	196	179

Llogaritë me/(ndaj) Qeverinë Shqiptare dhe institucionet shtetërore janë paraqitur në Shënimet 14 dhe 20, si dhe të ardhurat e interesit nga titujt e borxhit përkatës dhe shpenzimet e interesit janë të përfshira në Shënimin 23. Premtimpagesat e emetuara nga Qeveria Shqiptare në favor të FMN-së janë të detajuara në Shënimin 11, ndërsa titujt e borxhit të emetuara nga Qeveria Shqiptare dhe të menaxhuara nga Banka janë detajuar në Shënimin 28.

31. NGJARJE PAS DATËS SË RAPORTIMIT

Nuk ka ngjarje të rëndësishme pas datës së raportimit, të tilla që mund të ketë nevojë për rregullime ose shënime shpjeguese në këto pasqyra financiare.